

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 29 januari 2026 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer E. Krijgsman.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk, G. van den Ende, J.D.A. Haubrich en B. van Horck, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, E.M.L.H. Maassen en M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Het is inmiddels 20.00 uur geweest. Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van Voorschoten van 29 januari 2026. Uiteraard wil ik de heren Varekamp van harte welkom heten, in de eerste plaats uiteraard Pieter; van harte welkom vanavond. Wat fijn dat jouw vader en jouw broer hier vanavond ook bij aanwezig zijn.

Er zijn afmeldingen ontvangen van de heer Lavrijsen van de VVD en mevrouw Mieremet van D66.

Voor de spreektijden zijn we uitgegaan van een vergadering van 3 uur. We gaan ervoor. Ik meld daar voor alle zekerheid bij dat dit zonder schorsingen is. De fracties hebben ieder een spreektijd van 18 minuten en het college 34 minuten. Ik verzoek eenieder zich aan de spreektijd te houden. Ik hou daarbij eenieder in de gaten, ook meneer Bremmer, die ik de vorige keer enthousiast heb laten doorpraten; dat was echt vreselijk.

Dan de vaststelling van de agenda. De BOPA-motie is twee keer uitgesteld, maar komt vanavond aan de orde en is met uw instemming geagendeerd als agendapunt 13. Er is een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd door de fractie van GroenLinks. Mevrouw Van der Krogt, welke motie wilt u behandeld hebben?

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil naar aanleiding van een ingekomen brief graag een motie indienen over de no-plasticfilters, maar dat zal ik straks toelichten.

De **voorzitter**: Prima. Ik stel de raad voor om daar agendapunt 14.1 van te maken. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Zijn er nog andere mooie toevoegingen aan de agenda?

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik heb ook een motie. Dat is een beetje afhankelijk van de antwoorden die we krijgen van de wethouder op de actualiteitsvragen, maar in ons reglement van orde is het zo geregeld dat we geen moties kunnen indienen bij de actualiteitsvragen. Ik moet deze motie daarom voor de zekerheid al aankondigen. Dat doe ik dus bij dezen. Het gaat om een second opinion ten aanzien van de wijk Adegeest.

De **voorzitter**: Ik stel voor om daar agendapunt 14.2 over Adegeest van te maken. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Na de actualiteitsvragen geeft u aan of u dat agendapunt handhaaft.

Er zijn nog twee opmerkingen over de agenda. Voor het vragenuur zijn twee vragen ingediend. Eerst zal de vraag van de Partij van de Arbeid aan de orde komen over Adegeest. De tweede vraag is van Voorschoten Lokaal en gaat over de Vlietwijk.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Benoeming wethouder (raadsregistratienummer Z/26/108340/479984)

De **voorzitter**: De VVD-fractie heeft de heer Pieter Varekamp voorgedragen als wethouder om in de vacature te voorzien vanwege het vertrek van wethouder De Bruijn per 1 februari aanstaande. De raad gaat uiteraard over de benoeming van een wethouder. Ik zal straks eerst aan de heer Haubrich vragen om de voordracht kort toe te lichten. Daarna is er eventueel ruimte voor vragen indien u daar behoefte aan heeft; dat hoeft dus niet. Daarna zal de heer Varekamp zich kort voorstellen. Aan hem mogen alleen leuke vragen worden gesteld; als ik ze niet leuk vind, sta ik ze gewoon niet toe. Tot slot zal de heer Bremmer daarna verslag uitbrengen namens de commissie Geloofsbrieven. Dat is de procedure bij dit agendapunt. Ik geef het woord dus eerst aan de heer Haubrich, de fractievoorzitter van de VVD.

De heer **Haubrich** (VVD): Voorzitter. Zoals net al ingeleid werd, kregen wij begin december te horen dat onze wethouder Paul de Bruijn ons per 1 februari aanstaande gaat verlaten. Dat stelde ons als fractie even voor de uitdaging om een afweging te maken met betrekking tot de voordracht van een nieuwe wethouder. We begrepen al vrij snel dat als wij met een kandidaat zouden willen komen, dat echt in de eerste week van januari bekendgemaakt zou moeten worden om alle daarvoor benodigde stappen nog te kunnen zetten. Dat gaf ons grofweg een maand om een afweging te maken en te zoeken naar een kandidaat. Ik kan u zeggen dat dit best een uitdaging was. We hebben in onze afweging meerdere belangen tegen elkaar afgewogen. We hebben daarbij echt nadrukkelijk gekeken naar meer belangen dan alleen het belang van de VVD. We hebben nadrukkelijk ook gekeken naar de stabiliteit en de continuïteit van het zittende college, dat met slechts drie wethouders in onze gemeente natuurlijk relatief beperkt is. We hebben natuurlijk ook rekening willen houden met de bestuurskracht van de gemeente Voorschoten. We zijn tot de afweging gekomen dat het wenselijk en noodzakelijk is om een opvolger voor de interim-periode te zoeken. Daarbij hebben we ook gezegd: als we de doelstelling van continuïteit en stabiliteit van het college in het achterhoofd hebben, is het alleen zinvol om een kandidaat voor te dragen met een ruime politiek-bestuurlijke ervaring. Die kandidaat hebben wij gevonden in de persoon van Pieter Varekamp. Ik heb alle fractievoorzitters daar begin januari persoonlijk over ingelicht. U heeft inmiddels een cv van de heer Varekamp gezien in de bijlage bij dit raadsvoorstel. De bewezen ervaring van de heer Varekamp als raadslid én als wethouder van de gemeente Westland in combinatie met zijn verbindende persoonlijkheid maakt dat wij met vertrouwen vanavond deze wethouder voordragen. Ik hoop dat dit op brede steun vanuit deze raad kan rekenen.

De **voorzitter**: Zijn er vragen aan de heer Haubrich over de voordracht? Dat is niet het geval. Dank u wel, meneer Haubrich. Dan geef ik het woord nu kort aan de beoogd wethouder.

De heer **Varekamp**: Voorzitter. Goedenavond. Ik ben Pieter Varekamp, van 2 oktober 1970; dan weet u hoe oud ik ben. Ik ben door de VVD alhier benaderd en, zoals Jaap al zei, ingeleid in het bestaande vraagstuk. Wat ik erg leuk vind, is het samenspel en het samennemen van meerdere belangen van inwoners en uiteraard van uw gemeenteraad, maar ook van bestuurlijke belangen. Dat heb ik met heel veel plezier in Westland gedaan. Voor de resterende tijd van dit college ga ik dat ook graag voor Voorschoten doen. Daarbij vind ik twee dingen belangrijk. Ik vind het belangrijk om ondanks de korte tijd toch nog stappen te maken en resultaten te boeken, maar ook om samen te werken. Ik geloof erin dat je de wereld met elkaar maakt. Dat doe je door samen te werken. Dat wil niet zeggen dat je het altijd eens bent, maar wel dat je met elkaar in gesprek gaat om te kijken hoe je samen verder kunt komen. Daar ga ik graag mee aan de slag. Daar wil ik het bij laten.

De **voorzitter**: Zijn er leuke vragen aan de heer Varekamp? Over zijn huisdier bijvoorbeeld?

De heer **Maassen** (SP): Ik schijn wel leuke vragen te kunnen stellen. U bent natuurlijk maar voor een heel korte periode wethouder hier en we gaan vanavond, als er met uw benoeming wordt ingestemd, ook stemmen over het woonplaatsbeginsel. De vraag is eigenlijk wanneer u in deze geweldige gemeente komt wonen.

De heer **Varekamp**: Dat is een goede vraag. Het antwoord blijft open, omdat ik heb aangegeven dat dat voor mij in ieder geval voor de resterende tijd niet aan de orde is, maar ik maak heel graag kennis met Voorschoten en je weet nooit hoe het loopt. Ik sta ervoor open.

De **voorzitter**: Ik weet niet of ik dit een heel leuke vraag vond.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Meneer Varekamp, wat zijn uw hobby's?

De heer **Varekamp**: Dat is een leuke vraag. Ik moet zeggen dat het antwoord zeer breed is. Ik ben zeer breed geïnteresseerd in wat er in de wereld gebeurt, maar ook in wat er lokaal gebeurt, in mijn eigen gemeente en in de regio. Ik heb een voorliefde voor auto's, het klussen en hobbyën aan auto's en eigenlijk voor techniek in algemene zin.

De heer **Posthuma** (PvdA): Wat is dan uw favoriete auto, qua merk en type?

De heer **Varekamp**: Ik ben een aanhanger van het automerk Audi. Daar rijd ik ook mee; ik heb er overigens twee: één voor dagelijks gebruik en één voor de hobby. Ik ben ook zeer gefascineerd door de jeep, de Willys Jeep, die ons geholpen heeft bij de bevrijding in '45.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik kan niet achterblijven: wilt u dan ook lid worden van de oldtimervereniging in Voorschoten?

De heer **Varekamp**: Ik was me er niet van bewust dat die er is, hoewel ik me wel in Voorschoten heb verdiept. Ik maak er zeker graag kennis mee.

De **voorzitter**: Prima. Eerst kennismaken en dan kijken we verder. Ik constateer dat er verder geen vragen zijn. Dank u, meneer Varekamp. Ik ga straks aan u vragen of u de benoeming aanvaardt als er een meerderheid voor uw voordracht is. Dat moet ik zo zeggen. Het woord is aan de heer Bremmer als voorzitter van de commissie Geloofsbrieven.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. We hebben ons als commissieleden - Bart Lavrijsen, Arnold Posthuma en ondergetekende - uiteraard weer zeer goed verdiept in dit dossier van wat je populair misschien "een grote politieke vis" zou kunnen noemen. Ik heb mijn microscoop er zelfs voor van zolder gehaald om oneffenheden op het spoor te komen, maar ik heb die net als mijn collega's niet kunnen vinden, met opnieuw dank aan de griffie, aan Minke Elkerbout, voor de ondersteuning. Nu wil ik graag het proces-verbaal formeel voorlezen.

De commissie uit de raad van de gemeente Voorschoten heeft de geloofsbrieven ontvangen die zijn ingezonden door de heer P. Varekamp, wonende te Naaldwijk. De commissie rapporteert de raad dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de heer Varekamp voldoet aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen, met uitzondering van het woonplaatsvereistebeginsel van artikel 36a en artikel 10 van de Gemeentewet, zoals we zojuist hoorden. De commissie geeft uw raad in overweging hem te benoemen tot wethouder van de gemeente Voorschoten onder de voorwaarde dat de gemeenteraad hem ontheffing van het genoemde woonplaatsvereiste verleent.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat gaan we doen bij agendapunt 3. We gaan nu over tot de stemming. Aangezien het gaat over een persoon, wordt er schriftelijk gestemd. De briefjes worden uitgedeeld. Met uw goedvinden zijn de griffier en ondergetekende het stembureau, het telbureau.

(De stembriefjes worden rondgedeeld en opgehaald en de stemmen worden geteld.)

De **voorzitter**: Er zijn negentien stemmen uitgebracht. Alle negentien stemmen zijn geldig en alle negentien stemmen zijn vóór.

(Applaus)

De **voorzitter**: Gefeliciteerd! Ik verzoek u om naar voren te komen, want volgens artikel 40 van de Gemeentewet moet de benoemde wethouder expliciet aangeven of hij zijn benoeming per 1 februari aanstaande aanvaardt. Bent u bereid uw benoeming tot wethouder van de gemeente Voorschoten te aanvaarden?

De heer **Varekamp**: Jazeker, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat is fijn. Dank u wel.

3. Ontheffing woonplaatsvereiste wethouder (raadsregistratienummer Z/26/108341/479985)

De **voorzitter**: Voordat we tot de beëdiging en de benoeming kunnen overgaan, moet de raad instemmen met het woonplaatsvereiste. Is er behoefte aan beraadslaging over dit onderwerp?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Niet een heel uitgebreide beraadslaging, maar een opmerking van twee zinnen. Alle begrip voor de manier waarop dit loopt, maar het effect is wel dat twee van de drie wethouders op dit moment een ontheffing voor het woonplaatsbeginsel hebben. Dat is een situatie waar de SP niet blij mee is. We begrijpen dat het nu zo loopt, maar wij hopen dat er na de verkiezingen een college zit met wethouders die gewoon in Voorschoten wonen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is eigenlijk een soort stemverklaring. Er is verder geen behoefte om hierover het woord te voeren.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Het digitaal stemmen werkt bij mevrouw Zoun niet. Mevrouw Zoun, wilt u uw stem mondeling kenbaar maken?

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Ik ben voor.

Het voorstel wordt aangenomen met unanieme stemmen.

4. Beëdiging wethouder

De **voorzitter**: Meneer Varekamp, kunt u voor mij gaan staan? Dan ga ik de belofte voorlezen.

(De heer Varekamp legt de verklaring en belofte af die behoort bij de benoeming tot wethouder.)

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd en welkom in Voorschoten!

(Applaus)

De **voorzitter**: We moeten even foto's maken, want die gaan mee met het persbericht.

Nogmaals van harte welkom in Voorschoten per 1 februari aanstaande en van harte gefeliciteerd. Het is onwijs fijn dat je ons team wilt komen versterken. We kijken met z'n allen uit naar de samenwerking. Komende zondag ben je echt officieel wethouder. Ik schors de vergadering enkele momenten, zodat er kan worden gefeliciteerd.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

5. Vaststellen raadsnotulen van 11 december 2025

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

6. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

6.1. Brieven van instellingen of burgers;

6.2. Informatiebrieven van het college van B en W

6.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Het gaat om brief 2968, de brief van het bestuur van de Fortgensschool aan het college. We vragen om een afschrift van de schriftelijke reactie van het college.

De **voorzitter**: Prima. Bij dezen: het afschrift gaat in de richting van de raad.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij het verzoek van de heer Posthuma betreffende het afschrift inzake de Fortgensschool. De informatiebrieven 92 en 8 over Adegeest, in combinatie met de aankomende antwoorden op onze schriftelijke vragen 435 - die antwoorden zijn

nog niet binnen - willen we agenderen voor de volgende commissievergadering. Dat gaat via het presidium.

De **voorzitter**: Precies. Ik sluis dit verzoek door naar het presidium voor de vergadering van 4 februari.

Mevrouw **Schroot** (D66): Precies. Een heel korte vraag over informatiebrief 92 over Adegeest. Kan de wethouder aangeven hoeveel personen hoger beroep hebben aangetekend tegen de knip, dus hoe groot die groep is?

De **voorzitter**: U heeft een heel feitelijke vraag, namelijk hoeveel mensen beroep hebben aangetekend tegen de knip.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Als ik daar nu iets over zeg, ga ik speculeren. Het lijkt me beter om hier op korte termijn schriftelijk op terug te komen. Dan krijgt u gewoon een feitelijk antwoord.

De **voorzitter**: Het feitelijk antwoord wordt u via de mail toegezonden.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik zou namens mijn fractie graag complimenten willen uitspreken voor de Veiligheidsregio Hollands Midden naar aanleiding van brief 2953, waarin men het jaarplan 2026 met twaalf ontwikkelopgaven uiteenzet. Dat is werkelijk een fantastisch plan in een steeds meer bedreigde samenleving. In de noodzakelijk weerbare samenleving waarin we vandaag leven, is dit een geweldig stuk. Ik verzoek u de complimenten over te brengen aan de heer Zuidijk en zijn vrouwen en mannen.

De **voorzitter**: Wat onwijs leuk dat u dat zegt, want daar is heel veel tijd en werk in gestoken. Ik geef de complimenten dus heel graag door in de eerstvolgende AB-vergadering. Dank u wel.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

7. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Zoals aangegeven zijn er twee onderwerpen aangekondigd. We beginnen met de vragen van de heer Posthuma van de PvdA over Adegeest. Eerst stelt de heer Posthuma zijn vragen. Dan geef ik wethouder Schokker de gelegenheid daarop te antwoorden en dan krijgt de heer Posthuma de gelegenheid een of meerdere vervolgvragen te stellen. Daarna krijgt de rest van de raad de gelegenheid vervolgvragen te stellen. Dan antwoordt de wethouder en dan is het onderwerp afgerond.

- Adegeest

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Sinds twee jaar geleden, sinds eind 2024, hebben we als PvdA-fractie drie keer schriftelijke vragen gesteld over de vergunningen van het Hoogheemraadschap Rijnland, in het bijzonder over de bemalingsvergunning binnen het project Adegeest. Die vergunning is van groot belang in een gebied waar onder meer veen ligt, omdat het tijdelijk onttrekken van grondwater kan leiden tot inklinking van de bodem en daarmee tot verzwakking van en schade aan woningen en infrastructuur. Juist daarom zijn aan bemaling strikte voorwaarden verbonden. In de beantwoording van de vragen heeft het college steeds aangegeven dat de vergunningen op orde waren, dat de uitgevoerde risicoanalyses geen aanleiding gaven om schade te verwachten en dat de werkzaamheden binnen de geldende kaders plaatsvonden. Ook zagen we - mijn woorden - gesteggel tussen het hoogheemraadschap en de gemeente Voorschoten. We hebben ons als partij eerlijk gezegd nooit helemaal senang gevoeld bij deze antwoorden. En wat zien we nu? Bewoners in de wijk hebben te maken gekregen met verzakkingen en schade aan hun woningen, wat voor veel begrijpelijke onrust en schrik heeft gezorgd. De recente stillegging van de werkzaamheden onderstreept dat de gevolgen groter zijn dan gebleken en dan vooraf werd ingeschat. Als klap op de vuurpijl is de gemeente deze week begonnen met experimenteren, waarna een hele straat onder water kwam te staan. De herinrichting van Adegeest moet wat ons betreft geen experiment zijn. We vinden dat daar op deze wijze mee op moet worden gehouden. Dat brengt mij tot de volgende twee vragen aan de wethouder. Hoe verklaart de wethouder, het college, het verschil tussen de eerdere risico-inschatting bij de

bemalingsvergunning en de huidige situatie, waarin wel degelijk schade aan woningen is ontstaan en die nu van kwaad tot erger lijkt te worden? En hoe staat het college tegenover een technische toetsing van de situatie in Adegeest door een onafhankelijke tweede partij? Het huidige bureau dat betrokken is bij de eerste berekening en dat ook bezig is met een nieuwe berekening, probeert de boel nu op te lossen. Wij zouden als fractie graag zien dat daar een second opinion op komt. Ik hoor graag hoe de wethouder dit precies ziet.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Dank aan de heer Posthuma voor de vragen. Ik heb natuurlijk kennisgenomen van de zorgen die er zijn bij de bewoners. Daar hebben we als college kennis van genomen en we proberen die zo goed mogelijk te adresseren. We hebben gesprekken gehad met de bewoners en er zijn allerlei activiteiten of maatregelen getroffen.

Ik ga nu specifiek in op de twee vragen van de heer Posthuma. Er wordt gevraagd naar de schade aan de woningen in vergelijking met de risico-inschatting bij de bemalingsvergunning. De afgelopen periode is er vooral schade geweest door verzakkingen van de tuinen, die in een aantal gevallen een aantal centimeters zijn gedaald. De daadwerkelijke schade aan de woningen is eigenlijk beperkt. Afgelopen weekend is bij drie woningen het riool ... Ik moet het goed zeggen: daar zijn de verbindingstukken van de huisaansluiting van de buizen afgeschoven. Dat is direct gerepareerd. We hebben te maken met veengrond. Het is niet helemaal precies in te schatten waar veengrond is en waar zandgrond is. Op plekken waar het veen een stukje dikker is, zijn er wat meer verzakkingen dan op andere plekken. We zijn nu bezig in de Brucknerlaan. Daar zijn wat forsere dalingen. We hebben deze week een try-out gedaan. Die zetten we ook volgende week nog door om te kijken welke maatregelen je kunt treffen om te zorgen dat de verzakkingen een stuk minder worden. Daar zijn we op dit moment mee bezig.

De heer Posthuma vraagt ten tweede om een technische toetsing door een tweede onafhankelijke partij. Wij zijn nu in de eerste fase bezig met bureau Sweco, dat een oordeel geeft over de huidige situatie. Voor de volgende fasen, 2, 3 en 4, komt er een onafhankelijk geotechnisch onderzoek, waarin we verder kijken wat er nog kan gebeuren. Dat is de manier waarop we hier op dit moment mee omgaan. Het wordt dus heel serieus genomen. We hebben echt gekeken waardoor het komt en hoe we het kunnen verbeteren. Technisch is de situatie elke keer net weer anders. We hebben de communicatie enorm opgeschaald. Elke maandag is er een inloop voor de bewoners bij wie het die week gaat starten. Ook is er elke woensdag een algeheel spreekuur. Dat hebben we dus opgeschaald. Wat ik me daarnaast nog kan voorstellen, is dat er ook bij de raad behoefte is om goed nader meegenomen te worden. U vraagt ook of ik bereid ben om dit te delen met de raad. Ik zou hier graag een voorstel voor een technische bijeenkomst voor willen doen via het presidium.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Dank voor de beantwoording van de vragen, wethouder. De wethouder zegt dat het bureau Sweco de afgelopen periode aan het werk is geweest en inschattingen heeft gemaakt. Daar zijn vervolgens allerlei berekeningen op gekomen. Volgens mij zijn een aantal dingen niet goed gegaan. Hetzelfde Sweco gaat hier wederom mee verder. Is het niet veel logischer om nu even een pas op de plaats te maken, goed te bekijken wat de risico's zijn en een ander bureau te vragen om even een second opinion te doen? Als ik ziek ben en me niet helemaal senang voel bij wat de eerste arts heeft gedaan, is het toch heel gebruikelijk om een second opinion te vragen? Dat kun je zelfs via de zorgverzekeraar doen. Ik snap dus niet zo goed waarom u het verzoek dat ik op een vriendelijke manier bij u neerleg, naast u neerlegt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zou me graag willen aansluiten bij de woorden van de heer Posthuma. Er is heel veel onzekerheid in de wijk. Mensen zijn heel erg geschrokken en voelen zich toch een beetje met een kluitje in het riet gestuurd door de eerste onderzoeken, waarmee vooraf werd gezegd dat het allemaal veilig was. Dat blijkt niet het geval. Wij zouden ons dus willen aansluiten bij de oproep om nu door iemand anders te laten doorrekenen of het allemaal wel klopt wat er nu is gebeurd. Ik heb nog een vervolgvraag. De wethouder zei net dat er voor de fasen 2, 3 en 4 een uitgebreid onderzoek wordt gedaan. Mijn vraag aan de wethouder is welk bureau voor dat onderzoek wordt uitgenodigd.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ons hebben vanuit de wijk geruchten bereikt dat er eventueel een probleem zou zijn met de verzekering en de verzekeraar. Ik kan me voorstellen dat dat leidt tot veel onrust. Ik denk dus dat het goed is als de wethouder die onrust hopelijk weg kan nemen door daar nu iets over te zeggen. Is er een probleem met de verzekeringen of ligt dat op dit moment goed in Voorschoten?

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Allereerst merk ik op dat wat nu aan het gebeuren is echt heel vervelend is voor de bewoners. Ik heb vanmiddag met enkele bewoners rond de tafel gezeten. Het zal je maar gebeuren dat dit in je huis gebeurt. Dan zakt letterlijk de grond onder je voeten vandaan. Het is je thuis. Het heeft een heel grote impact. Ik denk dat communicatie naar de bewoners ontzettend belangrijk is. Ik heb ook begrepen dat er afgelopen week soms een probleem met het water was en dat er op dat punt een communicatieverschil was: Dunea zei dat je het water niet kon drinken en vervolgens werd op de bouwapp gezegd dat je het wel kon drinken. Ik wil de wethouder vragen wat er gaat veranderen in de communicatie, zodat de bewoners gerustgesteld zijn. Ik denk namelijk dat daar veel behoefte aan is. Kan de wethouder daarop reageren?

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik heb een vervolgvraag, ook over de communicatie. Mensen weten niet zo goed waar ze op crisismomenten of bij calamiteiten terecht kunnen om informatie te vragen, onder andere bij de problematiek die afgelopen weekend speelde en ook gisteravond bij het waterprobleem. Wij zouden dus willen vragen of er, wellicht tijdelijk totdat de rust weer een beetje teruggekeerd is, een calamiteitentelefoonnummer beschikbaar kan zijn, zodat mensen ook 's avonds of in het weekend een vraag kunnen stellen. Maar misschien is het ook een idee om dat voor altijd in te stellen bij onze gemeente.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik begin met de laatste vraag van mevrouw Schroot over een calamiteitennummer. De tweede bewonersbrief wordt op zeer korte termijn verstuurd. Het is even de vraag of dat morgen kan; anders is het uiterlijk begin volgende week. Daar zullen we dit in opnemen; daarin kunnen we dus gewoon dat punt van de bereikbaarheid opnemen. Ook het punt van de heer Van Horck zullen we in die bewonersbrief adresseren. Ik heb dat vandaag ook nagevraagd, want die geluiden hadden mij ook bereikt. Naar mijn weten wordt er geen tegenstrijdig advies gegeven, maar als dat toch het geval is, zullen we dat ook in de bewonersbrief opnemen om te zorgen dat dat helder wordt. Dat waren de vragen over de communicatie.

De heer Deuzeman vraagt naar de verzekering. Die is goed: we hebben de regeling zoals die op de website staat. Zo zijn we bij Centraal Beheer verzekerd. Die hele regeling staat op de website. Dit is ook de reden waarom ik u die technische bijeenkomst wil aanbieden om met u gewoon door al die aspecten heen te lopen, want u krijgt hier ook veel vragen over. Dan kunnen we - de projectleider et cetera - uitleggen wat er allemaal gebeurt. Dit is dus goed geregeld, maar dan kunnen we hier misschien nog wat dieper op ingaan.

De heer Maassen vraagt of het in de volgende fase wederom Sweco zal zijn of een ander bureau. Naar mijn kennis is dat een extern geotechnisch bureau. Het kan dus ook heel goed een ander bureau dan Sweco zijn. We zijn nu helemaal in de laatste fase van fase 1. Daar is niet alleen Sweco bij betrokken, maar ook het waterschap, Liander en externe partijen. Wij hebben daar op dit moment vertrouwen in. Het gaat er vooral om dat er via die try-out iets slims wordt bedacht waardoor we minder verzakking hebben. Dat is nu wat we proberen. Het is de bedoeling dat dit volgende week duidelijk is. Dan hopen we de werkzaamheden de week daarna weer te kunnen beginnen, maar er wordt echt gevaren op de experts.

De **voorzitter**: Volgens mij is de vraag van de heer Posthuma over de bereidheid tot een second opinion nog niet beantwoord.

Wethouder **Schokker**: Daar heb ik eigenlijk al antwoord op gegeven, maar ik zal daar explicieter op antwoorden. Ik ben van mening dat het, zoals we het op dit moment gedaan hebben voor de komende week, goed geregeld is. Sweco is de goede expertpartij. We willen wel degelijk een second opinion, maar dat is voor de volgende fase. Dan komt er een extern geotechnisch bureau.

De **voorzitter**: Helder. Dank. Daarmee sluit ik dit eerste deel van het vragenuur. Meneer Posthuma, wenst u uw motie vreemd aan de orde van de dag bij agendapunt 14.2 te handhaven?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja.

De **voorzitter**: We gaan naar het tweede deel van het vragenuur. De heer Van Duivendijk heeft vragen over de Vlietwijk.

- *Vlietwijk*

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het is blijkbaar nogal onrustig in Voorschoten, want naast Adegeest is het ook erg onrustig in de Vlietwijk. Daar hebben we in de krant of online over kunnen lezen, ook naar aanleiding van het persbericht van onze gewaardeerde collega's van D66, waarin nog extra wordt uitgelegd, benadrukt of beredeneerd dat er allerlei besluiten zouden zijn genomen waarbij de raad niet betrokken is of kan zijn omdat er dingen al besloten zouden zijn. Wij willen graag een reactie van de wethouder: klopt dit of niet?

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik wil graag in zijn algemeenheid een aantal dingen zeggen over de situatie in en rond het project Vlietwijk. Het is natuurlijk heel vervelend dat er bij bewoners onrust is ontstaan in de Vlietwijk, waaronder bij woningeigenaren. Rijnhart Wonen erkent dat de huidige situatie, deze fase van onderzoek en planvorming, onzekerheid met zich meebrengt. Rijnhart zet zich in om die onzekerheid zo kort mogelijk te laten duren door voortvarend te werken aan onderzoek en planvorming. Wij zijn daarover als gemeente in nauw contact met Rijnhart. Zij zijn de ontwikkelaar, maar wij kijken nadrukkelijk met hen mee. Zo heeft het college Rijnhart Wonen gevraagd een brief op te stellen naar aanleiding van de inbreng van de insprekers twee weken geleden in de gecombineerde commissie of de commissie WRG. Die brief heeft u gisteren ontvangen. Als je die brief leest, ontstaat een genuanceerd beeld: bewoners en ook de eigenaren worden geïnformeerd. Ik heb afgelopen maandag trouwens nog een gesprek gehad met een van de insprekers van twee weken geleden, samen met de ontwikkelaar. Ik denk dat we nu betere afspraken over communicatie hebben gemaakt. Specifiek in de buurt die aangeduid is als plangebied C is er behoefte aan intensiever contact en aan communicatieafspraken. We hebben afgesproken om met een klein groepje - zowel vanuit eigenaren als huurders - om de maand gezamenlijk een nieuwsbrief op te stellen die op de site van Rijnhart wordt geplaatst, zoals u ook heeft kunnen lezen in de brief van gisteren.

Er is door de gemeente op dit moment niets ondertekend. Zowel bewoners als de raad worden stap voor stap over het proces geïnformeerd. De raad wordt naar verwachting aan het eind van het eerste kwartaal geïnformeerd over de inhoud van de intentieovereenkomst. Dat gaat alleen over de verhouding tussen de gemeente en de ontwikkelaar. Naar verwachting gaat de raad zich kort na de zomer uitspreken over uitgangspunten die de raad opgenomen wil hebben in het ruimtelijk kader. Daar gaat u over besluiten. Naar verwachting wordt enkele maanden later een ruimtelijk kader aan u voorgelegd waarover de raad weer gaat besluiten. Zolang er niet is besloten over het ruimtelijk kader, gaat er dus bitter weinig gebeuren. De raad is hier aan bod. Het college zal het presidium op korte termijn voorstellen Rijnhart Wonen uit te nodigen voor een presentatie over de Vlietwijk, waarbij er gelegenheid is om alle mogelijke vragen over dit project te stellen.

Het lijkt me terecht om op te merken dat we blij kunnen zijn dat er een nieuwe eigenaar is van al deze woningen, Rijnhart Wonen, die bereid is om dit omvangrijke en complexe renovatieproject op te pakken. Dat is de stand van zaken.

De **voorzitter**: Meneer Van Duivendijk, heeft u vervolgvragen?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Nee, ik wil de wethouder bedanken voor zijn duidelijke antwoord. Ik ben blij dat om te horen dat er nog niks is besloten zonder de raad daarbij te betrekken. Dat was het antwoord op mijn vraag.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dank aan de heer Van Duivendijk voor de gelegenheid om deze twee vragen nu aan de wethouder te kunnen stellen. Ik heb goed geluisterd naar de uiteenzetting die de wethouder zojuist gegeven heeft. Hij zei dat er eerst een intentieovereenkomst wordt getekend door de gemeente en de corporatie over het plan en dat de gemeenteraad pas daarna de ruimtelijke kaders gaat vaststellen. De vraag daarbij is: het is toch gek dat je eerst een overeenkomst sluit waarin je je samenwerking vastlegt en dat je pas daarna de kaders voor die samenwerking laat vaststellen door de raad? Moet dat niet andersom? Dan de tweede vraag. De wethouder geeft aan dat er alleen nog sprake is van planvorming en dat er nog helemaal niks vastligt. Dat is maar goed ook, maar hoe beoordeelt de wethouder dan de tekeningen die Rijnhart Wonen op informatieavonden aan zijn huurders heeft laten zien waarbij hele stukken straat werden ingetekend als gesloopt en waarbij hele nieuwe flatblokken werden ingetekend in straatjes in de Vlietwijk? Is dat dan niet erg onhandig communiceren van Rijnhart Wonen geweest?

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. We kunnen ons geheel aansluiten bij de woorden van de heer Maassen. Nog een kleine correctie: in het artikel dat Jolien en ik hebben geschreven, insinueren wij niet dat er allerlei afspraken zijn gemaakt. Maar we hebben wel een aanvullende vraag. Wij hebben gezien dat Rijnhart in een hoekhuis een kantoor heeft in de Vlietwijk. Volgens de buurtbewoners en ook volgens hun website is dat kantoor heel weinig open. Wellicht is het een idee of een suggestie dat de wethouder richting Rijnhart kan meenemen dat ze, als er zoveel vragen leven, wellicht wat vaker open kunnen zijn, zodat bewoners daar hun vragen kunnen stellen, het liefst ook buiten kantoortijden. Tijdens werktijden is dat immers lastig.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. In de brief waaraan de wethouder aan refereert, staat heel stellig dat er een aantal uitgangspunten zijn, bijvoorbeeld dat de corporatie geen kosten van derden betaalt. Mijn vraag is of de gemeente hier een rol speelt en of zij ook pleit voor de bewoners, dus voor de particuliere huiseigenaren. Als dat niet zo is, bij wie moeten particuliere huiseigenaren dan zijn om dit aan de kaak te stellen? Is dat een gegeven of is daar nog ruimte?

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Uit mijn antwoord op de eerste vraag van de SP blijkt wellicht dat er toch een logische volgorde is. Ik zal globaal schetsen wat je in algemene zin kunt terugvinden in de intentieovereenkomst over zo'n wijkomvattend project: definities, doel, uitgangspunten, taken, duur, structuur van de te maken financiële afspraken tussen de ontwikkelaar en de gemeente, projectorganisatie, evaluatiemomenten, geen overdracht van de intentieovereenkomst aan derden, aanbestedingsplicht, beroep op staatssteun, Bibob, "Didam" volgen en aan het einde van de intentieovereenkomst diverse totstandkomingsbepalingen. Het gaat dus helemaal niet over bewoners of over huizen. Dat is stap 1.

Wat er gepresenteerd is, waren globale schetsen die je in die context moet zien. Deels waren dat schetsen waar bijvoorbeeld alleen het woningbezit van Rijnhart op stond. De rest was weggelaten. Er zijn wel plannen, maar er is niks vastgelegd. Nogmaals: u gaat over het ruimtelijk kader. Als de raad dat niet aanneemt, komt er van die schetsen bijzonder weinig terecht, zo niet niks.

De vraag van D66: ik weet dat die kantooropeningstijden een issue zijn. Volgens mij staan de openingstijden op de deur. Ik weet ook dat het echt gecommuniceerd is met de bewoners. Ik zal Rijnhart desalniettemin doorgeven dat er de wens is om dat toch te verruimen. Ik zeg dat dus toe.

Mevrouw Ilić vroeg naar de kosten van derden. Wat ik wel weet over de informatie aan eigenaar-bewoners - dat hebben we afgelopen maandag vastgesteld; ik zat daar aan tafel, heb dat voorgesteld en dat is aangenomen - is dat richting de bewoners wordt gecommuniceerd dat de laatste dag van februari aan hen gemeld zal worden wanneer de onderzoeksuitslagen bekend zullen worden. Dat is dus niet op de laatste dag van februari, maar wanneer dat wél gebeurt, want dat weet men op dit moment nog niet. Al het andere wat daarachteraan komt, is onbekend. Er is niets bekend over hoe, wat of waar. Dat is de situatie.

De **voorzitter**: Dank u wel. Hierbij sluit ik het vragenuur. Er zijn volgens mij twee actiepunten uit gekomen: zowel voor Adegeest als voor de Vlietwijk komt er een verzoek naar het presidium voor een technische sessie.

8. Hamerstukken

8.1. Mandaatbesluit griffier inzake Woo-verzoeken en AVG-verzoeken gemeente Voorschoten 2025 (raadsregistratienummer Z/25/106946/474829)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

9. BESPREEKPUNTEN

10. Herinrichting Treubplein (Z/25/107030/477196)

De **voorzitter**: Bij de begrotingsbehandeling in november 2025 heeft de raad besloten om nog geen geld beschikbaar te stellen voor de herinrichting van het Treubplein. De reden hiervoor was dat de plannen door de participatie gewijzigd zijn. Het college heeft nieuwe plannen gemaakt die als bijlage toegevoegd zijn aan dit agendapunt. Op basis hiervan wordt de raad gevraagd om het investeringskrediet van € 680.000 nu beschikbaar te stellen voor de herinrichting. In de

gecombineerde commissievergadering van 15 januari jongstleden heeft u het voorstel besproken. Het ligt nu ter besluitvorming aan de raad voor.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Het is bijna vijf jaar geleden dat deze raad het rapport van bureau Blaauwberg over de toekomst van ons centrum besprak. De boodschap ervan was op dat moment helder: Voorschoten moet keuzes durven maken om zijn centrum vitaal te houden. Het is heel menselijk om alles zo'n beetje bij het oude te willen laten. Dat is bekend, maar er is ook gewoon een punt waarop dat geen optie meer is, want dan wordt dat kiezen voor verpieteren. We hebben dat onderhand misschien ook een beetje zien gebeuren met het centrum: toenemende leegstand en winkels met een belangrijke functie die verdwijnen. Daarom stelde de raad in 2023 unaniem de Ontwikkelvisie Centrum vast. Daarin maakten we een duidelijke keuze voor een centrum met meer wonen, meer verblijfskwaliteit en meer groen. Het Treubplein werd daarin nadrukkelijk neergezet als het belangrijkste ontmoetingspunt voor ons centrum, waar auto's plaats zouden moeten maken voor meer inwoners en meer bedrijvigheid. We hebben hier eindelijk eens gedaan waarvan iedereen altijd zegt dat ze dat van ons willen zien: een plan dat integraal, doordacht en in dit geval zelfs raadsbreed gedragen is. Ik wil benadrukken dat het een plan is waar onze ondernemers iets aan hebben, want natuurlijk kwamen de afgelopen week in reactie op de commissievergadering weer dezelfde voorspelbare verhalen in de zin van "linkse partijen hebben natuurlijk een hekel aan ondernemers", maar de ontwikkelvisie was juist opgesteld vanuit de overtuiging dat een aantrekkelijk, groen en levendig centrum uiteindelijk ook een economisch sterker centrum is. Meer mensen die langer blijven betekent gewoon meer klandizie. Dat is geen groene ideologie, maar gewoon de praktijk voor veel ondernemers. Het eerste ontwerp dat er voor het Treubplein lag, sloot hier wat GroenLinks betreft fantastisch op aan. Het was misschien niet perfect, maar het was wel een duidelijke stap vooruit. Het waren niet allemaal abstracte ambities over leefbaarheid, maar gewoon concrete keuzes. Er was meer ruimte voor terrassen, zoals bij Moments, voor gezellige kraampjes, voor schaduw op een hete zomerdag. Dat is hoe je van een parkeergetto een echt dorpsplein maakt. Natuurlijk begrijpen wij de zorgen over betaalbaarheid en parkeren. Die willen we ook serieus nemen. In het oorspronkelijke ontwerp was er ook nog steeds ruimte voor auto's. Bovendien laat het uitgevoerde parkeeronderzoek zien dat er in de omgeving voldoende capaciteit is. Dat betekent niet dat niemand ooit ergens last van heeft, maar wel dat we hier ruimte hebben om doordachte keuzes te maken.

Het heeft ons dan ook echt verbaasd dat er na de zienswijzeprocedure ineens een plan lag dat precies de kern van de visie die we vastgelegd hebben, helemaal loslaat. Als we het plein gewoon weer volgooien met auto's, is de essentie van een verbetering van de verblijfskwaliteit gewoon weg. Die omslag was zelfs zo ingrijpend dat het hele ontwerp opnieuw ter inzage moet en dat we weer een jaar verder zijn. En dan houden we ongeveer wat we al hadden, met een beetje andere klinkertjes. Helemaal geen kwaliteitsslag dus. Dat vinden we niet alleen zonde van € 680.000 publiek geld; het is ook zonde van die ontwikkelvisie. Daarin hebben we tijd en moeite gestopt. Die hadden we ons dus duidelijk kunnen besparen. Eerlijk gezegd is het van een treurniswekkende bestuurlijke leegte als we daar uiteindelijk op uitkomen, maar het is ook vooral zonde voor onze ondernemers, want laten we eerlijk zijn: als we gewoon maar wat aanmodderen, betalen we daar uiteindelijk met z'n allen de prijs voor. Een centrum dat stagneert, wordt steeds minder aantrekkelijk. Er komt een punt waarop je je moet afvragen hoeveel er nog te redden valt. Als we maar lang genoeg afwachten, worden we vanzelf een slaapdorp.

GroenLinks moet constateren dat met deze draai van het college de unaniem vastgestelde ontwikkelvisie het zoveelste plan dreigt te worden dat weer ergens in een stoffige la geschoven wordt. Wij hebben niet de neiging om te kiezen voor stilstand en verdere achteruitgang. Wat ons betreft besparen we dus liever die € 680.000. Wij zullen dan ook tegen dit voorstel stemmen.

De heer **Haubrich** (VVD): Voorzitter. We behandelen vandaag de herinrichting van het Treubplein, de eerste stap in een veel grotere vernieuwing van ons dorpscentrum, die echt hard nodig is. In de commissievergadering van 15 januari heeft de VVD zich er vrij duidelijk over uitgesproken dat ontwerp nummer 2 verder uitgewerkt kan worden met het gevraagde investeringskrediet. We hebben in die commissievergadering ook veel twijfels en bezwaren gehoord, juist over dat ontwerp 2. De heer Deuzeman refereerde daar zojuist alweer aan in zijn inbreng. Ik loop ze wel even langs, want wij kijken daar als fractie toch echt anders tegen aan.

Wat de parkeerplaatsen betreft: de kritiek dat die niet nodig zouden zijn, gezien de totale parkeercapaciteit in het centrum, en dat die parkeerplaatsen ook helemaal niet nodig zijn om de

omzet van bepaalde winkels te garanderen, kan ik deels volgen, maar wat mij betreft is daar voor het Treubplein toch iets meer over te zeggen. Dat betreft ten eerste de aard van de winkels die aan het Treubplein grenzen. Daar zijn veel zaken waar mensen doelgericht naartoe komen voor hun directe boodschap. Ik noem een bakker, een doe-het-zelfwinkel, een woonwarenhuis, tapijtenwinkels, kappers. Dat is niet het soort zaken waar mensen toevallig langslopen en denken: goh, laat ik daar eens wat gaan besteden. Dat zijn zaken waar mensen doelgericht naartoe komen. Voor dat type winkels zijn die parkeerplaatsen meer dan gemiddeld van belang. Ten tweede krijg ik met name van wat oudere mensen en mensen die slecht ter been zijn mee dat zij het onprettig vinden om alleen aangewezen te zijn op ondergrondse parkeergarages en dat zij juist die reguliere parkeerplaatsen op het Treubplein in het hart van ons centrum erg waardevol vinden.

Een ander kritiekpunt is dat het voorliggende ontwerp niet meer strookt met wat we hebben vastgelegd in de Ontwikkelvisie Centrum. Dat is slechts voor een deel waar. Natuurlijk kent het voorliggende ontwerp minder parkeerplaatsen dan de huidige situatie. Het geeft ook meer ruimte voor groen. Ik stel ook vast dat het college op meerdere plekken in het raadsvoorstel zelf benoemt dat dit nou eenmaal een gulden middenweg is, een afweging tussen enerzijds de Ontwikkelvisie Centrum en anderzijds de afweging van belangen in de zienswijzenprocedure. Ik zie nog meer: ik zie ook dat de zienswijze over meer parkeerplaatsen echt niet de enige zienswijze is geweest die dit college gehonoreerd heeft. Er is heel breed gehonoreerd. Ik noem de uitbreiding van de fietsenstallingscapaciteit, de fietsverbinding Treubstraat-Churchillweg, de aanpassing met betrekking tot laad- en losplekken. De ondergrondse containers worden opnieuw bekeken. Met andere woorden: wij kunnen die afweging eigenlijk heel goed volgen. Wat ons betreft is er in brede zin zeer serieus omgegaan met de zienswijzenprocedure.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik hoor de heer Haubrich weer zeggen dat er zeer serieus met de zienswijzen is omgaan. Dat betwijfel ik niet, maar anders dan bij al die andere zienswijzen die gehonoreerd zijn, zoals dat ook hoort in een procedure, heeft deze specifieke zienswijze over de parkeerplaatsen geleid tot uitstel van een jaar, omdat het plan zodanig gewijzigd is dat het niet meer onder de vorige zienswijzenprocedure door kan. Vindt de heer Haubrich dit allemaal van gelijk niveau? Dit is toch vrij uitzonderlijk bij een zienswijzenprocedure?

De heer **Haubrich** (VVD): De heer Deuzeman vraagt volgens mij naar de extra stap die nu ingebouwd moet worden omdat ontwerp 2 significant afwijkt van ontwerp 1. Dat kan ik volgen. Ik kan niet volgen dat de heer Deuzeman daar een vertraging van een jaar aan koppelt, want volgens mij betekent dit een vertraging met een extra zienswijzenstap die je daardoor moet inbouwen. Die duurt zes weken. Het klopt dat dat het gevolg is van het inbouwen van een extra stap als gevolg van een significant ander ontwerp dan nummer 1.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Volgens mij heb ik in het raadsvoorstel zelf gezien dat pas eind volgend jaar doorgepakt kan worden. Het wordt hier dus zo neergezet alsof dit allemaal van gelijke orde is, maar in een normale zienswijzenprocedure worden wijzigingen aangebracht die het plan niet zodanig kwalitatief veranderen dat een volledige nieuwe procedure nodig is. Het idee dat hier een mening meegenomen is net als alle andere meningen, durf ik dus te betwijfelen. Ik zou de heer Haubrich ook willen vragen om andere voorbeelden te geven waarin op een zodanige wijze is geschoven dat de hele procedure opnieuw moet.

De heer **Haubrich** (VVD): Dit is dus wat ik bedoelde: wij vinden juist dat het gemeentebestuur hier ook een stuk lef laat zien door te zeggen, wetende dat dit het gevolg kan zijn van een significant gewijzigd ontwerp: wij horen in de zienswijzenprocedure bezwaren waar wij echt recht aan willen doen en die wij echt belangrijk vinden en dat betekent dat wij voldoende aanleiding zien om naar een nieuw ontwerp te gaan. Ik vind het juist van politieke moed getuigen als je dan zegt: wij gaan daar iets mee doen en we nemen die extra zienswijzenprocedure daarbij op de koop toe.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie, de heer Deuzeman.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Impliceert de heer Haubrich dat dit college überhaupt niet nagedacht heeft bij het voorstel over die parkeerplaatsen bij de Ontwikkelvisie Centrum? Dat baart mij een beetje zorgen. Het was mijn indruk dat het college daarover nagedacht had, een voorstel aan de raad had gedaan en daar nu van terugkrabbelt. Gaat het de heer Haubrich niet een beetje ver om dat "politieke moed" te noemen?

De heer **Haubrich** (VVD): Nee, dat gaat mij niet te ver. "Terugkrabbelen" gaat mij juist te ver. Ik zie juist een college dat serieus luistert naar de zienswijzenprocedure en dan denkt: we willen het specifiek voor het Treubplein toch anders doen. Daar heb ik zojuist ook een aantal inhoudelijke argumenten voor aangedragen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik wil de commissievergadering terughalen waarin uw VVD-wethouder heel duidelijk uitleg gaf over dit raadsvoorstel en ook daadwerkelijk toegaf dat het een vermindering is van het idee dat ooit in de Centrumvisie heeft gestaan. Aansluitend op wat de heer Deuzeman zojuist zei: hoe kunt u zeggen dat dit een verandering is in een zienswijzenprocedure als nota bene uw eigen wethouder, waar u voor staat en die vandaag aan het einde van de vergadering afscheid gaat nemen, zegt dat dit eigenlijk een verslechtering van dat plan is? Dat begrijp ik niet zo goed.

De **voorzitter**: Ik wil hierbij aantekenen dat de heer Haubrich niet gaat over de woorden die het college heeft uitgesproken. Dat wil ik even meegeven.

De heer **Haubrich** (VVD): Ik begrijp niet wat de heer Posthuma bedoelt met "een verslechtering van het plan". Ik heb de wethouder in de commissiebehandeling horen zeggen dat dit inderdaad afwijkt van de kaders van de Ontwikkelvisie Centrum. Nogmaals, in het raadsvoorstel wordt op meerdere plekken ruiterlijk toegegeven dat hier een gulden middenweg gevonden wordt tussen de Ontwikkelvisie Centrum en anderzijds de serieuze zienswijzen die ontvangen zijn.

De **voorzitter**: Er is nog een interruptie. We moeten er wel op letten dat het betoog de ruimte krijgt. Dat wil ik even meegeven.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoorde de heer Haubrich zeggen dat de nieuwe terinzagelegging leidt tot een vertraging van zes weken, omdat dat de termijn voor de terinzagelegging is. Ik wil de heer Haubrich op dat punt corrigeren. In bijlage 5 staat inderdaad dat de termijn voor terinzagelegging zes weken is, dat er daarna nog een reactieperiode van drie maanden is en dat er daarna nog een besluit moet worden genomen. In bijlage 5 geeft het college aan, meneer Haubrich, dat het nieuwe besluit ergens tussen november en december 2026 genomen moet worden. Is de heer Haubrich het met mij eens dat dit een vertraging van een jaar is?

De heer **Haubrich** (VVD): Nogmaals, er zitten consequenties aan het feit dat ontwerp nummer 2 afwijkt van ontwerp nummer 1. We zullen merken hoeveel vertraging dat uiteindelijk gaat opleveren, maar mijn overtuiging is dat dit voor de totale doorlooptijd van het project beter zal kunnen zijn dan te star vasthouden aan een ontwerp waarvan je in een zienswijzenprocedure merkt dat daar te veel bezwaren tegen zijn. Als je daar dan toch star aan vasthoudt omdat kaders kaders zijn, loop je wat mij betreft juist meer risico op rechtszaken en bezwaren tot aan de Raad van State, waardoor de uiteindelijke vertraging en de uiteindelijke doorlooptijd voordat er daadwerkelijk iets gebeurt met ons Treubplein alleen maar langer gaat duren.

De heer **Maassen** (SP): Daar heb ik ook over nagedacht. We hebben in de commissievergadering inspraak van verschillende ondernemers rondom het plein gehad. Ze zijn van tevoren ook bij alle fracties langs geweest. Daar gaven zij eigenlijk aan dat zij helemaal niet kunnen leven met versie 2 en dat zij eigenlijk versie 3 willen hebben. Die ligt hier helemaal nog niet officieel op tafel. Is de heer Haubrich dan niet bang dat deze ondernemers, als versie 2 ter inzage komt te liggen, nog steeds met hun eigen plan komen en dan óók de hele gang naar de rechter en de Raad van State gaan maken en dat we dan diezelfde hele lange vertraging hebben, maar dan plus dat extra jaar voor die extra terinzagelegging?

De heer **Haubrich** (VVD): Hoewel je dat nooit zeker weet, ben ik daar niet bang voor. Dat is ook gebaseerd op wat wij na de commissiebehandeling nog teruggekregen hebben van de Centrumondernemers Voorschoten. Die angst van de heer Maassen deel ik dus niet.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie. Daarna vervolgt de heer Haubrich zijn betoog.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben blij verrast dat de heer Haubrich zo positief in het leven staat, maar hij heeft net als wij toch de inbreng van de Centrumondernemers Voorschoten in de commissievergadering gehoord waarin werd gezegd: wij willen eigenlijk dat jullie alle onderdelen van plan 3 gaan uitvoeren?

De heer **Haubrich** (VVD): Ik heb ook aandachtig geluisterd op 15 januari, maar ik weet niet of de heer Maassen daarna nog de moeite heeft genomen om met de COV contact op te nemen over hoe zij daadwerkelijk in de wedstrijd staan. Op basis daarvan concluderen wij als VVD-fractie dat het risico op procedures en bezwaren tot aan de Raad van State in het verdere traject significant wordt gereduceerd door ontwerp 2 nu verder uit te werken.

Een bijkomend voordeel is overigens dat de werkzaamheden straks gecombineerd kunnen worden met de ook noodzakelijke rioolwerkzaamheden aan het Treubplein. Dat is uiteindelijk goedkoper en beperkt de overlast voor zowel de bezoekers als de winkeliers. Wij hopen op een spoedige kwaliteitsimpuls voor het Treubplein.

De heer **Posthuma** (PvdA): Meneer Haubrich is er zeker van dat optie 2 voor minder procedures zorgt, maar zou het niet zo kunnen zijn dat als die nieuwe inzage komt, heel veel bewoners tegen optie 2 zijn en dat dat ook tot procedures gaat leiden? Wij hebben contact met mensen in onze achterban die niet zo blij zijn met de ontwikkeling die nu plaatsvindt. Zou het dus niet zo kunnen zijn dat er nog steeds extra vertraging komt, ongeacht welke keuze voor welk plan je ook maakt?

De heer **Haubrich** (VVD): Dat is inderdaad zo: je weet het nooit 100% zeker. Het is een afweging van zienswijzen die je binnenkrijgt. Er zullen natuurlijk altijd voorstanders en tegenstanders zijn. Uiteindelijk is het dan een afweging wat je het zwaarst laat wegen. Nogmaals, wij kunnen de afweging die het college hierin gemaakt heeft, zeer goed volgen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor ons ligt het raadsvoorstel Herinrichting Treubplein. Vanaf 2023 zijn wij gestart met de Ontwikkelingsvisie Centrum. Nu wordt gevraagd om een investeringskrediet van € 680.000 beschikbaar te stellen. Er zijn twee ontwerpen voor hoe het Treubplein eruit komt te zien: het oorspronkelijke ontwerp en ontwerp nummer 2 in bijlage 3. Dit ontwerp 2 is tot stand gekomen naar aanleiding van de zienswijze en de daaropvolgende gesprekken met vertegenwoordigers van de centrumondernemers. De zienswijze van de centrumondernemers was door ruim 100 ondernemers ondertekend. Uit de stukken blijkt dat het participatieproces netjes is verlopen. Uit gesprekken met de centrumondernemers en uit bijlage 1, de nota van beantwoording zienswijzen, komt een heel ander beeld naar voren. Het is duidelijk dat de participatie niet voor iedereen even fijn is verlopen. Hier moeten wij met het college wel bij stilstaan en we moeten hier lessen uit trekken om dit in de toekomst beter te doen. Het grootste probleem bij de ondernemers die rondom het Treubplein hun winkels hebben, was het verdwijnen van de hoeveelheid parkeerplekken voor het winkelend publiek. Zij vreesden dat klanten weg zouden blijven en vreesden daarbij voor hun omzet en hun bestaanszekerheid als winkelier. De centrumondernemers hebben behalve alle tekstuele bezwaren ook een redelijk alternatief aangeboden; dat is nu ontwerp 2. In ontwerp 2 ontstaat ruimte voor meer groen, voor gezellig verblijf met kinderen en voor bezoekers met een auto. Voorschoten is een vergrijzende gemeente. Daar moeten wij als gemeente rekening mee houden. Er zullen steeds meer inwoners zijn die niet met de fiets naar de winkels kunnen gaan. Ook horen we van inwoners uit Leiden, Wassenaar en andere gemeenten dat zij juist vanwege de goede parkeergelegenheid naar Voorschotense winkels komen. Het Treubplein kan met minder parkeerplaatsen, maar daar zit een dikke maar aan vast: het kan alleen als er tijdens winkeltijden niet geparkeerd wordt door werknemers en omwonenden, dus met een maximale parkeertijd, die ook goed gehandhaafd moet worden. Uiteraard moet een redelijk alternatief geboden worden aan omwonenden die hun auto overdag niet meer op het Treubplein kunnen zetten. Die mogen wij niet vergeten. Zonder handhaven is een vermindering van het aantal parkeerplaatsen niet te doen. Wij vinden het belangrijk dat de verdere uitwerking van het Treubplein in goed overleg met de omwonenden en de centrumondernemers plaatsvindt. Wij van Voorschoten Lokaal zullen de verdere ontwikkelingen nauwgezet blijven volgen.

Samengevat: Voorschoten Lokaal vraagt het college om aandacht te blijven houden voor het parkeren van omwonenden en werknemers op het Treubplein en de handhaving daarvan en om het eindresultaat samen met het bestuur van de centrumondernemers en de omwonenden te bekijken.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik volg het betoog van mevrouw Persoon niet helemaal. Enerzijds lijkt zij akkoord met het terugbrengen van heel veel parkeerplaatsen op het Treubplein, maar anderzijds legt zij de nadruk op het belang van handhaven en zorgen voor een ordentelijke afhandeling van het parkeren, zodat er ruimte blijft. Waarom zouden we daar niet mee beginnen en dan het plan uitvoeren zoals dat er lag? Zou dat niet het beste van beide werelden leveren?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorschoten Lokaal heeft goed naar de ondernemers geluisterd. Zij hebben in deze zienswijze met versie 2 heel goed aangegeven wat zij willen. Wij vinden dat een heel redelijk voorstel, maar daarnaast zijn wij bang dat dit nog te weinig parkeerplekken oplevert. Die handhaving hoort bij deze versie 2 dus ook nog uitgevoerd te worden. Dat is onze mening.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Hoor ik mevrouw Persoon nou zeggen dat er van Voorschoten Lokaal in principe nog meer parkeerplaatsen bij moeten komen? Waarom zouden we op dit moment € 680.000 uitgeven als er al meer parkeerplaatsen zijn? Waarom zouden we dan überhaupt akkoord gaan met dit voorstel?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik denk dat u niet goed geluisterd heeft. Ik zeg dat de parkeerplaatsen die in versie 2 staan, voor ons voldoende zijn, maar dat het er best weleens te weinig zouden kunnen zijn als er niet goed gehandhaafd wordt. Dat heb ik gezegd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ben een van de weinige ondernemers in deze gemeenteraad; ik zei niet "de enige ondernemer". Ik zou graag zien dat er minder parkeerplaatsen komen op het Treubplein, dus niet géén parkeerplaatsen maar minder parkeerplaatsen. Versie 1 lijkt mij een goed plan. Dat ik ondernemer ben maakt mij niet anders of specialer, maar ik hoorde mevrouw Persoon zojuist zeggen dat dé ondernemers geen parkeerplaatsen willen inleveren. Dat is helemaal niet waar. Er zijn ondernemers die het wel willen en er zijn ondernemers die het niet willen. De één heeft er belang bij dat er voor de deur geparkeerd kan worden met de eigen bedrijfsbus, de ander wil juist een groot terras, omdat het halve dorp daar in de zomer ijsjes komt eten, en dus een plein waar je juist verblijft. Ik hoorde de VVD-fractie zeggen dat daar ondernemers zitten die behoefte hebben aan parkeerplaatsen. Dat klopt en er zitten óók ondernemers die behoefte hebben aan terras- en verblijfsruimte. Laten we het niet zwart-wit neerzetten in de zin van: de ondernemers willen parkeren en dat gaan we dus op die manier faciliteren. Nee, sommige ondernemers hebben daar belang bij en andere ondernemers hebben een ander belang. En dan hebben we ook nog de inwoners van Voorschoten, de mensen die ons, de gemeenteraad, gekozen hebben. Die zeggen juist in hele grote aantallen - tenminste, dat geldt voor de mensen die ik spreek - dat zij op het Treubplein heel graag een leuk groen plein met terrassen zouden willen hebben, dat dat het dorp veel aantrekkelijker zou maken en dat dat echt een verschil zou maken om in Voorschoten te gaan winkelen en niet in de Mall of the Netherlands. Daar moeten we juist voor kiezen om dat verschil te maken. Met het handhaven van het huidige aantal parkeerplaatsen op het Treubplein, zoals we dat in voorstel 2 doen, doen we dat niet. Dat is voor mijn fractie een reden om niet voor voorstel 2 te zijn.

Maar er is nog een andere reden, namelijk uitstel, want dit proces loopt alweer heel erg lang. Bij het voorliggende voorstel zit een door het college geschetste tijdlijn die aangeeft dat kiezen voor voorstel 2 ervoor zorgt dat we pas aan het einde van dit jaar, in december, een besluit nemen over het voorstel, terwijl we dat nú zouden kunnen doen, elf maanden eerder. Dat uitstel van elf maanden komt voort vanuit het idee dat voorstel 1 sowieso zal leiden tot insprekers die tot aan de rechter en de Raad van State gaan om hun zin te krijgen; dat heeft de wethouder in de discussie in de commissie tegen mij gezegd in een interruptiedebatje. Het college hoopt dat dit met voorstel 2 niet het geval is. Daarom neemt men nu elf maanden uitstel in de hoop dat het dan op de langere termijn minder lang duurt. Die hoop deel ik niet. Een paar dagen voor de commissievergadering kwamen een aantal centrumondernemers bij onze fractie en andere fracties op bezoek. Zij zeiden met zoveel woorden eigenlijk dat voorstel 2 zo slecht is dat ze nog liever hebben dat we het zouden uitstellen. Meneer Haubrich weet zeker dat de visie van de centrumondernemersvereniging niet de visie is die zij hier aan tafel tijdens de inspraak naar voren hebben gebracht, maar ik denk daar anders over. Ik denk dat de meeste van die ondernemers maar met één ding genoeg nemen, namelijk hun zin krijgen, en dat het niet uitmaakt of we nu kiezen voor versie 1 of versie 2, want ze gaan toch wel tot aan de Raad van State. Laten we dan versie 1 doen, want dan winnen we in ieder geval die elf maanden en leveren we die nu niet in.

De heer **Haubrich** (VVD): Heeft de heer Maassen na de commissievergadering van 15 januari jongstleden nog contact gezocht met de betreffende ondernemers of de COV in algemene zin?

De heer **Maassen** (SP): Ik heb net zo min contact met hen gezocht als zij contact met mij hebben gezocht. Als een belangenvereniging tijdens een commissievergadering een inspraakreactie geeft, ga ik ervan uit dat ze een uur later niet van mening is veranderd.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Met veel interesse heb ik het debat en de inbreng van de diverse collega's tot nu toe gevolgd. Zoals ik al in de commissie zei: onze fractie wil graag een Treubplein dat net zo'n succes wordt als het Deltaplein. Gezien de verschillende opvattingen - in de commissie had ik een debatje met mevrouw Kortekaas over het parkeren - en omdat ik zocht naar onderbouwing van waarom we dit allemaal eigenlijk op deze manier doen, ben ik terug gaan kijken in de tijd: welk proces hebben we nou doorlopen? Dat bracht mij helderheid. We hebben in juli 2023 de Ontwikkelvisie Centrum vastgesteld en in mei 2024 de Nota Parkeerbeleid, exclusief het centrum; u weet dat waarschijnlijk nog wel. Er zou meer informatie over het centrum komen in het uitvoeringsprogramma van de Ontwikkelvisie Centrum. Die heb ik er dus bij gepakt. Daarin staat in juli 2024: er moet een besluit worden genomen over het parkeren in het centrum. Daar zit het pijnpunt, want dat besluit hebben we nooit genomen. Ik vond ook informatiebrief 21 van april 2025, die letterlijk tien parkeerplaatsen op het Treubplein belooft. Er staat ook nog: "Het parkeeronderzoek door SPARK geeft nog geen antwoord op te nemen maatregelen. Het is aan de raad om oplossingsrichtingen te bepalen en keuzes te maken. Dit kan ertoe leiden dat voor het centrum een aangepast parkeerbeleid nodig is. Deze studie vraagt dan ook om een vervolg." Ik had beloofd het niet meer van papier te doen, maar als ik citeer, moet dat toch even; het spijt me. Het punt is natuurlijk dat er nooit een vervolg op is gekomen. Daardoor is er nu zo'n debat aan het ontstaan, omdat we eigenlijk nooit hebben bepaald waar we wel willen parkeren in het centrum en waar niet. We zouden willen voorstellen en aan het college willen vragen om eerst dat parkeerbeleid vast te stellen, waardoor we de discussie over het Treubplein op een heel andere manier kunnen voeren. Ik weet niet of dat op korte termijn mogelijk is, maar het zou ons allemaal helpen, want nu houden we elkaar vast in "voor de ondernemers" en "voor het groen". Met deze feiten, die ik nu boven water heb getild, trekken we volgens mij, als er een procedure komt bij de Raad van State, altijd aan het kortste eind. Laten we dus vooral de onderbouwing heel goed doen.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Een overlegtraject dat ingezet werd naar aanleiding van ingediende zienswijzen en de nota van beantwoording heeft geleid tot scenario 2. Waarderende woorden voor scenario 2 zijn in de commissievergadering van 15 januari namens onze centrumondernemers uitgesproken bij monde van de voorzitter, mevrouw Daniëlle Gerrits. Wij zijn als fractie blij dat er consensus is. Een kwaliteitsimpuls voor ons centrum en een gezond aantal parkeerplaatsen zijn van belang voor zowel ondernemers als bezoekers. Een voorlopig ontwerp is een volgende stap in het proces naar een vernieuwd Treubplein. Wij vragen daarbij aandacht van het college voor twee punten. Ten eerste de zoeklocatie voor ondergrondse containers. In de commissievergadering menen wij gehoord te hebben dat het college hiervoor een locatie zal bepalen in overleg met belanghebbende ondernemers. Kan het college dit bevestigen en ook toezeggen? Ten tweede de toegankelijkheid van ons centrum, met name voor mensen die minder mobiel zijn. Uit de antwoorden op technische vragen blijkt dat in ontwerp 2 twee invalideparkeerplaatsen zijn ingetekend naast de tuinmuur van de pastorie en dat die locatie goed bereikbaar is met de auto. Wij hebben onze zorg uitgesproken over de afstand tot de winkels, die groter is dan noodzakelijk en wenselijk. We hebben het college gevraagd om hier een oplossing voor te vinden. Kan de wethouder toezeggen dat hier een oplossing voor komt?

Wat het CDA betreft is werk met werk leidend bij de realisatie van een nieuw rioolstelsel én herinrichting van het Treubplein. We vragen het college om er daarbij voor te zorgen dat omwille van de bereikbaarheid werk aan de Treubstraat niet tegelijkertijd plaatsvindt met de werkzaamheden op het Treubplein.

Het CDA ziet graag dat het college een voorlopig ontwerp in wijsheid en in gezamenlijke consensus opstelt met onder anderen de ondernemers vanuit de door vele ondernemers aangegeven wens om een kwaliteitsimpuls te geven aan ons centrum. Daarmee kunnen wij instemmen met het beschikbaar stellen van het krediet.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. In de commissievergadering hebben wij een aantal kritische punten ingebracht over de wijze waarop dit nieuwe plan, plan 2, is ontstaan. Ik wil even herhalen wat we in de commissievergadering hebben verteld. Het idee om van dit gedeelte van het centrum een autoluwe groene verblijfsplaats te maken bestond al in de visie van 2023 en werd ook heel duidelijk vermeld in het uitwerkingskader van 2024, anderhalf jaar geleden. Er moest een

centrale ontmoetingsplek gecreëerd worden, er moest een verbinding komen tussen de Schoolstraat, de Voorstraat en het Churchillplein, de openbare ruimte moest heringericht worden met meer groen en verblijfskwaliteit, er moest worden ingezet op multifunctionaliteit en er moest ruimte zijn voor spelen, ontmoeten, activiteiten en evenementen. De nadruk lag daarbij op kort parkeren, ruimte voor daghoreca, wonen en terras. Belangrijker nog: het idee van de hele Centrumvisie was de herontwikkeling van het Treubplein als een soort vliegwiel. Als je de Centrumvisie goed wilde realiseren, zou het Treubplein een van de drie vliegwielen zijn waarmee dat gerealiseerd kon worden. Dit plan voor het centrum zou een impuls moeten zijn voor ondernemers, voor toekomstige ondernemers en voor bewoners. Ik heb alle bezwaren van de ondernemers gelezen. Ik heb ook de reactie van het college gezien. Ik moet het college echt complimenteren voor de wijze waarop daar op een goede inhoudelijke manier op gereageerd is. Ik moet voor mijn werk vaak in Utrecht zijn. Ik heb gezien hoe die stad in de afgelopen jaren, sinds de jaren zeventig, echt een enorme transformatie heeft doorgemaakt doordat die autoluw en groener is gemaakt. Dat geldt voor meer grote steden in Nederland en trouwens ook in Europa, zoals u ziet als u weleens op vakantie gaat. Ook in kleinere gemeenten, zoals Zutphen of Doesburg in het oosten van het land, hebben autoluwe centra ervoor gezorgd dat de verblijfskwaliteit echt enorm is toegenomen en dat de economische ontwikkeling daar heel positief is geweest. De koudwatervrees waar ik hier en daar af en toe over lees, deel ik dus niet.

Het parkeren is een belangrijk onderwerp in het geheel, maar uit het parkeerbeleid en het parkeeronderzoek blijkt juist dat er voldoende parkeergelegenheid is. De wethouder maakte een aantal goede opmerkingen tijdens de commissievergadering. Het klopt dat voor een aantal huidige functies en bedrijven aan het Treubplein geldt dat mensen daar snel naar binnen moeten gaan om een specifieke boodschap te doen. Dat snappen wij, maar daar heeft de wethouder in het oorspronkelijke plan, in plan 1, eigenlijk al heel duidelijk rekening mee gehouden. Als je een verblijfsplein wil organiseren en realiseren, rijmen spelende kinderen een beetje slecht met auto's die voorbij komen razen of met een fietspad dat er dwars doorheen gaat. Op dat moment kan het dus niet meer zo grijs zijn en moet je eigenlijk hom of kuit kiezen. Wij als Partij van de Arbeid hebben er samen met GroenLinks voor gekozen om het Treubplein te vergroenen en te verduurzamen, omdat wij denken dat we daarmee de goede investeringen in het centrum kunnen doen en dat de leegstand daarmee daadwerkelijk aangepakt kan worden.

Een laatste opmerking over de participatie. Participatie is heel goed luisteren; participatie is niet precies doen wat de ander zegt. Wij als Partij van de Arbeid hebben een verkiezingsprogramma gemaakt. Daar hebben 900 bewoners van Voorschoten mee ingestemd en daarin stond heel duidelijk dat wij gingen voor minder parkeerplaatsen en voor vergroening van het Treubplein. Dat zijn ook stemmen; dat zijn 900 inwoners die daar een heel duidelijke keuze voor hebben gemaakt. Ik sta voor die stemmen. Ik sta voor die mensen die willen dat dat plein vergroend wordt en dat mensen daar beter kunnen verblijven. Ik ben heel benieuwd naar de reactie van de wethouder en hoe hij terugkijkt op het hele proces. Mevrouw Persoon merkte op dat de participatie met belanghebbenden misschien niet zo goed is gegaan. Ik wil de wethouder expliciet vragen om daarop te reflecteren en hoe de participatie volgens hem is gegaan. Mijn tweede vraag aan de wethouder is of het volgens hem nog mogelijk is om terug te gaan naar plan 1.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik denk dat we al een heel goede discussie hebben gehad in de commissievergadering. Ik hoorde heel veel standpunten terugkomen die destijds ook gewisseld zijn. Ik denk dat het goed is om nog een klein stukje daarvan te herhalen. Daarna zal ik ingaan op een paar vragen - er zijn niet veel vragen gesteld - en op een paar opmerkingen.

Ik heb de vorige keer ook meegegeven dat het voorliggende scenario inderdaad minder groen en minder biodivers is en misschien minder ruimte geeft dan wat we initieel met elkaar hadden bedacht. Het is echter wel een plan dat nog steeds meer groen, biodiversiteit en ruimte toevoegt in vergelijking met wat het nu is. Het is ook nog steeds een plan dat past binnen de kaders van de Ontwikkelvisie Centrum. Ik heb in de commissie aangegeven dat dit ook de grens is. Dat betekent dat het geen optie is om nog meer te vragen en nog meer te eisen; we komen straks op de participatie. Dit is wel wat het is. We kiezen heel bewust voor deze middenweg. We kiezen ervoor om in ieder geval zeker een stukje mee te gaan in deze 109 zienswijzen. Ik heb ook aangegeven dat we daar volgens mij ruimhartig mee zijn omgegaan, maar volgens mij is het belangrijk dat we met een gedragen plan naar voren komen, waarbij we ook zorgen dat we - ik zeg het toch - zo snel mogelijk samen met elkaar tot een goede oplossing komen. Het is inderdaad goed om nog te melden - het kwam zojuist ook voorbij in de raad - dat de ondernemers inmiddels hebben

aangegeven dat ze met z'n allen achter plan 2 staan. Ik kan me helemaal voorstellen dat een paar acties van de ondernemers in de commissievergadering verwarrend waren. Achteraf hebben ze daar ook zelf discussie over gehad, maar dit is momenteel wel de stand van zaken.

De heer **Posthuma** (PvdA): Twee weken geleden kwam ik aanrennen vanaf mijn werk en toen zag ik op mijn desk een formulier, plan 3 van de ondernemers. Kunt u erop reflecteren wat u daarvan vond als wethouder die hier plan 2 stond te verdedigen?

Wethouder **De Bruijn**: Ik kan daar heel eerlijk en open over zijn. Ik kom straks nog terug op de participatie, maar we waren natuurlijk al een tijdje met de winkeliers bezig over dit plan, scenario 2. Eigenlijk kwamen we al voor de commissievergadering met elkaar tot de conclusie: dit wordt het en dit wordt ook gesteund door de winkeliers. Toen er op een gegeven moment weer een nieuw plan lag, was ik uiteraard not amused. Het was ook een redelijke verrassing. Achteraf bleek dit ook voor de mensen van de centrumondernemersvereniging zo te zijn en bleek het een redelijke eenmansactie te zijn. Maar goed, dat is niet iets wat wij op dat moment wisten. Ik denk dat dat een heel eerlijk en helder antwoord is: I was not amused.

De heer **Maassen** (SP): Kan de wethouder aangeven op welke manier hij in het voortraject tot het maken van scenario 1 overleg heeft gehad met de vereniging voor centrumondernemers en of zij zijn plannen voor versie 1 steunden voordat die ter inzage werden gelegd in de inspraak- en participatierondes?

Wethouder **De Bruijn**: Misschien moet ik meteen ingaan op de participatie, want dan pak ik dit direct mee. Er is inderdaad een vraag gesteld over participatie. Ik durf er echt mijn handen voor in het vuur te steken dat wij de participatie ontzettend serieus hebben genomen en dat wij echt het uiterste hebben gedaan om dit zo goed mogelijk uit te voeren. Ik kan onze ambtenaren daar ook dikke complimenten voor geven. We hebben echt alles in het werk gesteld om het debat of de discussie met onze ondernemers zo goed mogelijk te voeren. Wat de vraag van de heer Maassen betreft: zoals u weet, hebben we ook richting scenario 1 met elkaar al een werkgroep gehad, bestaande uit winkeliers rondom het plein, maar ook uit omwonenden. Zoals u heeft kunnen lezen in de stukken, was er in eerste instantie een positieve grondhouding van deze werkgroep. Dat is op een gegeven moment echter omgedraaid. Zo is het gegaan. Dat was uiteraard ook een vervelende verrassing, want dat heeft op dat moment ook tot vertraging geleid, maar dit is wel iets waar we op een gegeven moment mee te dealen hadden. Ik denk dat dat het antwoord op uw vraag is.

De heer **Maassen** (SP): Samengevat: de ondernemersvereniging was eerst voorstander van plan 1, toen tegenstander van plan 1, toen voorstander van plan 3 en nu voorstander van plan 2. Hoe kunnen we er nou op vertrouwen dat deze vereniging volgende week niet wéér een andere mening heeft en alsnog de hele route tot de Raad van State gaat lopen bij een voorstel van de gemeente?

Wethouder **De Bruijn**: De werkgroep was niet een-op-een de centrumondernemersvereniging. Dat waren een aantal losstaande winkeliers. De centrumondernemersvereniging was ook aangeschoven. Maar ik kan me het gevoel van de heer Maassen uiteraard wel voorstellen. Ik heb nu in ieder geval heel duidelijk te horen gekregen: we staan als centrumondernemersvereniging achter dit plan. Dan verwacht ik ook voor de toekomst dat ze dat blijven doen. Ik hoop ook dat deze vereniging in de toekomst in die zin wat beter georganiseerd is en dat we ook wat betere en snellere afspraken met elkaar kunnen maken.

Ik ben al ingegaan op een stukje participatie. Ik moet zeggen dat ik me helemaal kan vinden in de stelling van de Partij van de Arbeid op dat punt. Participatie is belangrijk en gesprekken zijn belangrijk. Dan heb ik het ook over het vervolg, dus de losse eindjes die er nog zijn, bijvoorbeeld de vuilnisbakken die onder de grond geplaatst moeten worden. Participatie is inderdaad niet: hé, wij willen dit en je moet dat ook 100% doen. Wij als college maar ook u als raad hebben altijd te maken met meerdere belangen. Wij doen niet aan cliëntelisme. Wij proberen daar een zo goed mogelijke afweging in te maken.

Ik ga terug naar de opmerkingen van Voorschoten Lokaal, dat aandacht vroeg voor het parkeren van omwonenden en voor de handhaving. Ik heb hier in de commissie natuurlijk al op gereageerd: we houden daar echt rekening mee. In ieder geval op het Churchillplein en natuurlijk na winkeltijden op het Treubplein kunnen ze gewoon wel parkeren. U had het ook terecht over de handhaving. Ik voeg daaraan toe: ja, het is handhaving, maar ook een stukje verantwoordelijkheid

en opvoeding van die ondernemers zelf, want zij staan zelf ook overdag iedere keer op die plekken. Als jij wil dat daar ruimte is voor jouw gasten, zul je daar ook een gedragsverandering moeten laten zien. Maar qua handhaving kan ik vertellen dat de BOA's zich inmiddels al blauw schrijven. Natuurlijk kunnen ze er niet 24/7 zijn, maar we pakken dit wel aan.

Ik ga naar de vragen van het CDA. Ja, mevrouw Kortekaas, ik heb inderdaad al aangegeven dat we zeker nog over de losse eindjes met de ondernemers in gesprek gaan, zoals die ondergrondse containers. We hebben het in de commissie inderdaad ook gehad over de parkeerplaatsen voor invaliden of mensen die slecht ter been zijn. Wel wil ik nog toevoegen - dat staat ook in het rapport - dat we echt onderzoek hebben gedaan. Wat we nu hebben opgetekend, dus de schets, voldoet aan de eisen in het kader van toegankelijkheid, maar ik heb ook gezegd dat wij ervoor openstaan om daar met elkaar naar te kijken. Het gaat uiteindelijk om het totaal aantal, maar we kunnen het er met elkaar over hebben of een invalidenparkeerplek nou hier of daar komt.

Dan de vraag van D66. We hebben wel een duidelijke parkeerstudie gehad, een duidelijk parkeeronderzoek. De conclusie daarvan, ook kijkend naar de Ontwikkelvisie Centrum, was dat er op dit moment genoeg parkeercapaciteit is, maar we komen in problemen als wij alle plannen van de Ontwikkelvisie Centrum zouden uitvoeren. Misschien zegt u terecht dat we iets hadden moeten doen met het uitschrijven van een parkeerbeleid, maar het is een feit dat dat er nu niet is en dat we ervoor hebben gekozen om dit per deelproject met elkaar uit te zoeken en af te stemmen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Maar het college heeft zonder onderbouwing beloofd dat er op het Treubplein tien parkeerplekken komen. Nu stelt het college in het nieuwe voorstel, in variant 2, volgens mij 22 parkeerplekken voor. Dat is eigenlijk ook niet onderbouwd. Het verschil moet volgens mij ergens anders worden opgelost, want je wil zo weinig mogelijk leegstaande parkeerplekken hebben. In de slag om de ruimte moeten we onze openbare ruimte natuurlijk zo goed mogelijk invullen. Daar hoor ik helemaal niks over. Er is echt sec naar het Treubplein gekeken en niet naar de grotere context van het aantal parkeervakken. We zitten nu dus een beetje ins Blaue hinein onze onderbuik te volgen op basis van wat we zo geweldig vinden: we willen meer bomen of we willen dat er meer ondernemers zijn. De onderbouwing ontbreekt. Hoe gaat het college er nou voor zorgen dat er een goede onderbouwing is, zodat we, mocht er een proces bij de Raad van State komen, met de realisatie niet nog verder achterop raken in de tijd?

Wethouder **De Bruijn**: Ik denk dat we ook naar dit voorstel hebben gekeken met de nog komende volgende stappen in ons achterhoofd. We hebben natuurlijk ook met elkaar gesproken over de Voorstraat, waar echt ook nog een debatje over gevoerd moet worden, wetende hoe gevoelig parkeerplaatsen liggen. Ik denk dus dat we het ook in een breder plaatje hebben bekeken. Als we het echt over de Raad van State hebben, denk ik dat we, kijkend naar het proces dat we hebben gevoerd en naar wat in de nota van beantwoording staat, een heel goede onderbouwing hebben van het proces dat we hebben gevoerd en waar we uiteindelijk op zijn uitgekomen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kortekaas heeft een interruptie op mevrouw Schroot.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik zou mevrouw Schroot graag willen vragen of zij zich ervan bewust is dat wij met elkaar ook een Omgevingsvisie hebben vastgesteld. In die Omgevingsvisie en ook in de Centrumvisie hebben we allerlei wensen uitgesproken over het bebouwen van plekken, zoals het Burgemeester Van der Haarplein en het MOC-terrein. Dat zijn allemaal parkeerplaatsen die vervolgens geen vervangende mogelijkheden hebben. U heeft het over het terugbrengen van het aantal parkeerplaatsen, maar u noemt niet de plekken die weggaan. De wethouder noemt ook terecht de Voorstraat. Deelt u mijn mening dat dit ook een punt van aandacht is dat we best mee mogen nemen bij de overweging die we hebben gemaakt?

Mevrouw **Schroot** (D66): Dank u wel, mevrouw Kortekaas. Ik ben eigenlijk heel blij met uw bijval voor het vaststellen van parkeerbeleid voor het centrum, want ik hoor u precies hetzelfde zeggen over de worsteling met "waar gaan we nou precies wél parkeren doen en waar niet?" Als we dat zo gesegmenteerd aanpakken, wordt het elke keer een drama, omdat er nu eenmaal altijd discussie is over wel of niet parkeren. Dat is onvermijdelijk. Dat willen wij juist voorkomen en daarom willen we zo graag die tussenstap voor dat parkeerbeleid.

De **voorzitter**: Is dit debatje klaar voor nu? Ja, dat is het geval. Ik verzoek wethouder De Bruijn om tot afronding van zijn beantwoording te komen.

Wethouder **De Bruijn**: Volgens mij ben ik ook bij het einde. Ik kijk even naar de PvdA om te zien of ik voldoende ben ingegaan op het proces. Dat is zo. Dan kan ik volgens mij afsluiten.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Zijn alle vragen beantwoord? Volgens mij wel. Nee, de heer Posthuma heeft nog een vraag.

De heer **Posthuma** (PvdA): De vraag wat volgens de wethouder nog mogelijk is met plan 1 staat nog open.

Wethouder **De Bruijn**: Ik dacht al dat ik iets was vergeten bij de PvdA, maar we komen er samen wel uit. Ja, theoretisch is het mogelijk om terug te gaan naar plan 1. Ik heb in de commissie ook verteld dat we plan 1 destijds niet voor niets hebben ingediend. Dat betekent dat het voor het college ook voldoet aan de randvoorwaarden van de Ontwikkelvisie Centrum. Wij zijn echter van mening dat we met scenario 2 op meer draagvlak kunnen rekenen, vooral nu ook de ondernemers hebben gezegd dat ze daar gewoon achter gaan staan. Ook in het kader van de Raad van State en dergelijke denken wij dus toch dat dit het snelste proces is met het meeste draagvlak, maar het antwoord op uw vraag is dus dat dat theoretisch kan.

De heer **Posthuma** (PvdA): Een hypothetische vraag: als we een amendement zouden indienen, wat zou dan uw appreciatie zijn als wethouder?

Wethouder **De Bruijn**: Oordeel raad, met dien verstande dat wij een voorkeur uitspreken voor scenario 2.

De **voorzitter**: Daarmee is de eerste termijn afgesloten. Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb met enigszins stijgende verbazing zitten luisteren naar het debat, want ik kom er nu achter dat een aantal partijen in het hele proces over de Centrumvisie kennelijk nooit stil hebben gestaan bij de parkeerplaatsen die daar gelden en nu tot het inzicht gekomen zijn dat ze spijt hebben van die unaniem vastgestelde visie, die dit college zelf voorgelegd heeft. Wij hadden daar wél over nagedacht. Zoals gezegd: daar kun je keuzes in maken en wij staan achter die keuze. Wij zijn dus niet van mening veranderd en zullen tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Deuzeman. Ik denk dat we ons dorp geen plezier doen, omdat eigenlijk onduidelijk wordt wat we nu precies aan gaan leggen, want is het nou een verblijfsplein of een parkeerterrein? Dat is echt onduidelijk.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ik heb van de wethouder gehoord dat de parkeerplaatsen voor de mensen met een beperking voldoen. Voldoen is prima, maar als het beter kan, heb ik graag dat een betere optie wordt gerealiseerd.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. We kiezen nu een beetje voor vlees noch vis. € 680.000 voor vlees noch vis vind ik geen goede keuze. Mijn fractie zal tegen dit voorstel stemmen.

De heer **Maassen** (SP): Als vegetariër moet ik hier toch iets van zeggen. Al 30 jaar eet ik vlees noch vis. Daar heb ik nooit € 680.000 mee verdiend. Ik vind dit voorstel niet vegetarisch. Ik ga er dus ook niet voor stemmen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen vragen meer zijn gesteld. Daarom is er geen tweede termijn van het college nodig. Dank u wel, wethouder De Bruijn. Dit was volgens mij uw laatste optreden voor vanavond.

Wethouder **De Bruijn**: Ik mag straks nog mijn afscheidsspeech doen, zonder spreektijd.

De **voorzitter**: Ja, dat is waar. Wij gaan straks aan de borrel. Dan kan wethouder De Bruijn hier zijn speech houden. Nee hoor, grapje. Dat willen we allemaal meemaken. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. We hadden heel graag voor willen stemmen om echt het vliegwiel weer voor elkaar te krijgen voor het dorp, maar we hebben er te weinig vertrouwen in dat er een plein uit komt waar het hele dorp blij mee is.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd en de fracties van het CDA, Voorschoten Lokaal en de VVD ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: Ik wil het college attenderen op de nogal beperkte resterende spreektijd voor de komende onderwerpen. Ik wil het college dus verzoeken om zeer kort en bondig te zijn en ik vraag de raad om terughoudend te zijn met interrupties, want hoe meer interrupties, hoe meer spreektijd. Dat is hoe het werkt. Ik zeg het maar eventjes.

11. Actualiseren grondbeleid (raadsregistratienummer Z/25/102360/463578)

De **voorzitter**: De Nota Grondbeleid bevat de kaders voor de manier waarop de gemeente omgaat met haar grondposities. Het gaat daarbij om keuzes zoals actief of faciliterend grondbeleid, uitgangspunten voor gronduitgifte en -verwerving et cetera. De commissie heeft op 9 oktober vorig jaar het voorstel besproken. De geactualiseerde Nota Grondbeleid ligt, na eerder te zijn doorgeschoven, nu aan de raad voor ter besluitvorming.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Als Partij van de Arbeid maken we ons al jaren sterk voor betaalbare woningen en voor meer regie van de gemeente op woningbouw, want zonder sturing en zonder duidelijke keuzes blijft Voorschoten in hoge mate afhankelijk van marktpartijen. Dat zien we terug in de resultaten van de afgelopen jaren: weinig betaalbare woningen - zeg maar gerust nul - en ook trage voortgang en ontzettend veel vrijblijvendheid. Juist daarom is deze Nota Grondbeleid ongelooflijk belangrijk. Grondbeleid is geen technische exercitie. Het is een van de krachtigste instrumenten die een gemeente heeft om publieke doelen te realiseren. Het gaat over zeggenschap, over richting geven aan de ontwikkeling van onze wijken. Maar het voorliggende stuk leest niet als een koersdocument. Begrijp me goed: het is uitgebreid en zorgvuldig opgesteld, maar het is vooral beschrijvend van aard. Het laat zien wat er kan, welke instrumenten bestaan en welke procedures gevolgd kunnen worden. Wat het nauwelijks doet, is aangeven wat Voorschoten nu echt wil. In de samenvatting van de zogenaamde beleidskeuzes zien we eigenlijk maar één echte richting: faciliterend waar het kan en actief waar nodig. Dit is primair ingegeven door beperking van financiële risico's. Verder wordt vrijwel alles per ontwikkeling opnieuw afgewogen. Het is geen duidelijke koers, maar vooral voorzichtigheid wat de klok slaat. Ook op cruciale punten zoals grondprijzen en grondexploitaties kiest de gemeente expliciet voor marktconforme prijzen en minimaal sluitende projecten. Dat zijn financiële uitgangspunten, geen maatschappelijke keuzes over betaalbaarheid en publieke voorzieningen, laat staan leefbaarheid.

Juist in deze woningmarkt hebben we behoefte aan een gemeente die richting geeft en aan duidelijkheid over vragen zoals: wanneer kiest Voorschoten bewust voor actief grondbeleid om betaalbare woningen mogelijk te maken, wanneer weegt maatschappelijke waarde zwaarder dan financieel risico, hoe gebruiken we onze grondpositie om echt te sturen op leefbaarheid en duurzaamheid en hoe gebruiken we onze corporaties, waar we veel meer sturing en richting aan moeten geven? Het aardige is dat andere gemeenten in Nederland laten zien dat het wél kan. Dat zijn niet alleen grote gemeenten zoals Amsterdam of Den Haag. Zo formuleren gemeenten zoals Oegstgeest, Heiloo, Purmerend en Renkum in hun Nota Grondbeleid expliciet dat zij actief grondbeleid inzetten voor betaalbare woningbouw en dat zij bereid zijn financieel risico te nemen voor die maatschappelijke doelen. Bij ons gaat dat om al die jongeren en starters die in Voorschoten niet aan een woning kunnen komen. Meneer Maassen heeft er al regelmatig aan gerefereerd: er staan er meer dan 900 te wachten. Dat grondbeleid is dus een sturingsinstrument en geen neutrale toolbox, zoals in dit stuk wordt omschreven.

Zoals ik al zei: in Voorschoten ontbreekt richting. Het is armoede troef. Dat verwijt ik dit college en deze wethouder in grote mate. Wij hebben als partij geen behoefte aan nog een technische beschrijving van processen en instrumenten. We hebben geen behoefte aan een scriptie. We hebben behoefte aan regie, aan duidelijke keuzes en aan lef om grondbeleid in te zetten voor de

maatschappelijke opgaven waarmee onze inwoners dagelijks te maken hebben. Daarom vraagt motie 367 om een herziene Nota Grondbeleid, een nota die niet alleen uitlegt hoe het kan maar die helder maakt waarvoor we het doen, een nota die richting geeft in plaats van achteraf afvinkt. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks, luidt:

"Motie 367.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 29 januari 2026, gezien het raadsvoorstel Z/25/102360/463578,

constaterende dat:

- a. het voorliggende document Nota Grondbeleid 2026–2029 vooral een beschrijvende en technische uiteenzetting is van bestaande instrumenten, wetten en procedures;*
- b. de nota nauwelijks expliciete keuzes maakt over de gewenste rol van de gemeente in de woningbouwopgave, de inzet van grondbeleid of de mate van publieke regie;*
- c. het document daardoor meer de vorm en inhoud heeft van een beleidsanalyse of scriptie dan van een richtinggevend beleidskader voor het gemeentebestuur;*

overwegende dat:

- d. de huidige woningmarkt vraagt om actief en richtinggevend gemeentelijk grondbeleid, gericht op betaalbaarheid en publieke waarde;*
- e. in andere gemeenten - ook zonder grote grondposities - in hun nota's Grondbeleid wel duidelijke richtinggevende keuzes worden gemaakt;*
- f. grondbeleid niet slechts een financieel of juridisch instrument is, maar een van de krachtigste middelen om maatschappelijke doelen te realiseren;*
- g. de gemeenteraad behoefte heeft aan een nota die duidelijke keuzes maakt over de verhouding tussen faciliterend en actief grondbeleid, en over de rol van de gemeente Voorschoten bij betaalbare woningbouw en herontwikkeling;*

spreekt uit:

- 1. dat de voorliggende Nota Grondbeleid 2026–2029 onvoldoende richtinggevend is en onvoldoende invulling geeft aan de maatschappelijke opgaven waarvoor Voorschoten staat;*
- 2. dat de raad het document daarom niet ziet als beleidskader, maar als een technisch achtergrondstuk beschouwt;*

verzoekt het college:

- 3. uiterlijk bij de programmabegroting 2027 een herziene Nota Grondbeleid voor te leggen die:*
 - o concreet richting geeft aan de gewenste rol van de gemeente in grondbeleid (faciliterend, actief of gemengd);*
 - o helder maakt hoe grondbeleid wordt ingezet om betaalbare woningen, maatschappelijke voorzieningen en duurzaamheid te realiseren;*
 - o inzicht biedt in de maatschappelijke effecten van grondbeleid, niet alleen in de financiële risico's en de raad actief te betrekken bij het formuleren van deze beleidskeuzes,*

en gaat over tot de orde van dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Inhoudelijk kan ik me volledig aansluiten bij het verhaal van de heer Posthuma. Als gemeente moet je nadenken over wat voor soort grondbeleid je wil hebben. Een Nota Grondbeleid is bedoeld om daarin een heldere keuze te maken. Die keuze ontbreekt in de voorliggende nota. We moeten nadenken over de vraag wat we met onze grond doen. Inmiddels ben ik drie periodes raadslid in deze gemeente. In de eerste van die drie periodes hadden wij drie stukken gemeentelijke grond die zonder na te denken gewoon op de markt zijn gegoooid. Ze zijn alle drie gekocht door onze lokale projectontwikkelaar en de woningen worden nu voor veel te veel geld aangeboden. Ik heb het over de Vlietschool en Goederaad, dat nog moet beginnen; de derde ontglipt me even, maar er waren toen drie projecten. Als we toen actief grondbeleid toegepast

hadden, hadden we daar kunnen sturen op wat er zou worden gebouwd. Daarom willen wij graag dat wij dat nu wél in de nota vastleggen. Ik ben het met de heer Posthuma eens dat we liever een andere nota hadden gezien. Dan kan je in een motie vragen om een andere nota, maar ik heb voor een andere route gekozen. Ik dien bij dezen mede namens de fracties van GroenLinks, de PvdA, D66 en het CDA amendement 376 in. In dat amendement spreken wij expliciet uit dat Voorschoten gaat werken met actief grondbeleid. Het amendement luidt:

"Amendement 376.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 29 januari 2026, gezien het raadsvoorstel nr. Z/25/102360/463578,

constaterende dat:

- a. de huidige Nota Grondbeleid nog te veel de keuze laat tussen een actieve en faciliterende rol van de gemeente;*
- b. de maatschappelijke opgaven op het gebied van woningbouw, duurzaamheid, klimaatadaptatie en leefbaarheid vragen om meer regie van de gemeente;*
- c. een actief grondbeleid de gemeente in staat stelt om publieke doelen beter te realiseren, zoals betaalbare woningbouw, duurzame gebiedsontwikkeling en het behoud van publieke voorzieningen;*

overwegende dat:

- d. de gemeente met een actievere grondpolitiek beter kan sturen op de ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke meerwaarde van ontwikkelingen;*
- e. het wenselijk is dat de gemeente proactief kansen benut voor strategische grondaankopen en gebiedsontwikkeling in plaats van uitsluitend reactief te handelen;*

Besluit:

Het beslispunt te wijzigen in:

De Nota Grondbeleid Gemeente Voorschoten 2026-2029 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Nota grondbeleid Gemeente Voorschoten 2017-2020, met de volgende wijziging:

In paragraaf 6 onder punt 2 op blz. 35 de passage:

'De gemeente Voorschoten zal per ontwikkeling bepalen in welke mate zij de regie in handen wil hebben. Gewenste initiatieven vanuit de markt worden gestimuleerd. Wanneer de markt geen initiatieven ontplooit om te komen tot een door de gemeente gewenste ontwikkeling dan zal de gemeente deze taak op zich nemen.'

te wijzigen in:

'De gemeente Voorschoten voert binnen de huidige budgettaire kaders een actief grondbeleid, waarbij zij proactief kansen benut om gronden te verwerven ten behoeve van het realiseren van publieke doelen zoals betaalbare woningbouw, duurzaamheid en leefbaarheid. Waar mogelijk werkt de gemeente samen met marktpartijen, maar behoudt zij nadrukkelijk de regie over de ruimtelijke ontwikkeling.'

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. De vorige sprekers hebben het al aangegeven: ik heb het grondbeleid toen en nu weer gelezen als een soort handleiding, niet echt als een beleid. Maar Voorschoten heeft een actiever grondbeleid nodig: meer regie voor woningbouw, duurzaamheid, openbare voorzieningen. Dat is allemaal al aangegeven door meneer Posthuma en meneer Maassen. Daarom ga ik niet meer in op dat stukje, afgezien van de vermelding dat wij het amendement en de motie absoluut met veel plezier mede hebben ingediend, maar ik wil wel aandacht vragen voor de jaarlijkse actualisatie van de grondprijsbrief, zoals vermeld staat op pagina 30 van de nota en op de website van de gemeente Voorschoten. Daar staat dat jaarlijks een actualisatie moet plaatsvinden, maar ik vind die nergens terug. De laatste is uit 2020. Toch kan ik

me, denkend aan alle indexeringen, voorstellen dat een aanpassing van die prijzen nodig is. Als ik bedenken wat ik in 2020 moest betalen voor brood en wat ik daar nu voor moet betalen, kan ik me voorstellen dat er een aanpassing moet komen. In de grondprijnsbrief lees ik een minimumbedrag. Ja, dat zou ik wel willen als ik projectontwikkelaar was; ik zou dan wel willen weten dat ik een minimumbedrag heb. Hoe gaat dat? Daarom wil ik de wethouder vragen of hij hier een toezegging over kan doen zodat dit geactualiseerd wordt of om een aanpassing op de website aan te brengen. Ik vind het namelijk echt heel vreemd dat op de website van de gemeente Voorschoten al sinds oktober, na natuurlijk de link naar de grondprijnsbrief 2020, staat: "Is deze nog steeds van kracht". Het vraagteken ontbreekt, maar het lijkt dus of iemand anders zich dit ook al heeft afgevraagd. Ik ben heel benieuwd of dit klopt en of hier dan zo snel mogelijk iets aan gedaan kan worden.

De motie van de PvdA hebben wij natuurlijk medeondertekend. Wij gaan niet mee met het amendement van Voorschoten Lokaal en het CDA, dat wij vanmiddag ontvingen. Tot zover.

De **voorzitter**: Ik mis amendement 375 in uw verhaal. Of gaat een andere fractie dat indienen?

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Nee, dat moet ik doen.

De **voorzitter**: Oké. Dat is misschien handig.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Dat kwam door mijn snelheid; ik wilde mijn spreektijd bewaren. Naast de actualisatie, de amendement en de motie en de inbreng van meneer Posthuma en meneer Maassen wil ik amendement 375 indienen. Daarin vragen we om actief aandacht en oog te houden voor het snippergroen om versnippering tegen te gaan, maar ook om het behoud van openbaar groen en biodiversiteit te waarborgen en waar mogelijk verstening tegen te gaan. Om die reden dienen we het amendement in, waarin we vragen om twee beslispunten toe te voegen aan de criteria. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA en het CDA, luidt:

"Amendement 375.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 29 januari 2026, gezien het raadsvoorstel nr. Z/25/102360/463578 Actualiseren grondbeleid, d.d. 29 januari 2026,

constaterende dat:

- a. verkoop van snippergroen betekent dat de groene functie van het betreffende stukje grond niet meer gewaarborgd is;*
- b. snippergroen van belang is voor de lokale ecologie; denk aan het bieden van habitat voor flora en fauna, het voorkomen van wateroverlast en het verbeteren van de luchtkwaliteit;*
- c. snippergroen inwoners meer ruimte biedt voor recreatie en ontspanning, wat de leefbaarheid van de wijk verhoogt;*
- d. verkochte stukken snippergroen niet leiden tot compensatie van groen elders in de wijk;*

overwegende dat:

- e. groene ruimtes de uitstraling van de omgeving verbeteren, wat de aantrekkingskracht en de sociale cohesie van de wijk vergroot, zowel voor huidige als toekomstige bewoners;*
- f. verkoop van snippergroen tot minder groen in de wijk leidt en tot verdere verstening van de wijk kan leiden;*

Besluit:

Het besispunt te wijzigen in:

De Nota Grondbeleid Gemeente Voorschoten 2026-2029 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Nota grondbeleid Gemeente Voorschoten 2017-2020, met de volgende wijziging:

op pagina 29 twee bullets toe te voegen aan de 7 opgesomde belangrijke punten:

8. Klimaatadaptatie en ecologie - *Er wordt gekeken of het gebied geen van belang zijnde rol speelt bij de klimaatadaptatieve opvangcapaciteit en de ecologie van de wijk.*

9. Leefbaarheid in de wijk - Heeft het verlies van het openbaar groen geen negatieve invloed op de leefbaarheid in de wijk?"

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. De PvdA geeft in haar motie aan dat de voorliggende Nota Grondbeleid onvoldoende richtinggevend is en onvoldoende invulling geeft aan maatschappelijke opgaven. Dat kunnen we wel een beetje volgen, maar we zien het vooral als een gereedschapskist, waarmee je ad hoc besluiten kan nemen. Uit een gereedschapskist haal je soms een hamer en soms een sikkel. Nee, dat is flauw. Omwille van de tijd ga ik alleen in op amendement 376. Als enige liberale partij sta je soms een beetje alleen, maar we vragen ons af of de financiële impact van dit besluit echt doorzien wordt. In de overwegingen wordt gesteld dat het wenselijk is dat de gemeente proactief kansen benut voor strategische grondaankopen en gebiedsontwikkeling in plaats van uitsluitend reactief te handelen. We kunnen dat volgen op een ad-hocbasis. Kijk bijvoorbeeld naar het dossier-Kruispuntkerk. Als de markt faalt, mag er best gekeken worden naar andere oplossingen. Ik haal het even aan: "De gemeente Voorschoten voert binnen de huidige budgettaire kaders een actief grondbeleid, waarbij zij proactief kansen benut om gronden te verwerven ten behoeve van het realiseren van publieke doelen, zoals betaalbare woningbouw, duurzaamheid en leefbaarheid." Daar wordt gezegd: de gemeente voert de regie en dan pas wordt er naar de markt gekeken. Dit betekent natuurlijk wel dat de gemeente, dus de inwoners van Voorschoten nu de financiële risico's dragen voor het bouwrijp maken van gronden, zoals we bij de woonwagens hebben gezien. Dat betekent ook dat de gemeente het risico van waardevermindering loopt. We kunnen het ons niet meer voorstellen, maar rond de kredietcrisis is dat toch echt gebeurd, met hoog inkopen op de markt. Andersom kan natuurlijk ook; u gaf een goed voorbeeld. Het is dus niet heilig, maar het kan wel. Dat zijn risico's die nu genomen worden. Vooral als er gewerkt wordt met vreemd vermogen, kan hier een flinke hefboom bij komen. We vragen ons ook af waar het college de nodige middelen en niet in de laatste plaats de ambtelijke capaciteit vandaan wenst te halen voor het voeren van een actief grondbeleid. Waar is deze grond ook? Hoe ziet het college dat? Of is dit gewoon een wassen neus? En betekent dit verder dat de kredietruimte nu al is vastgesteld en dat het college op basis van dit voorstel dus al gronden kan verwerven zonder instemming van de raad? Of moest de raad steeds weer om krediet gevraagd worden, zoals oorspronkelijk in de nota wordt gesteld? In dat laatste geval lijkt dit amendement immers nogal overbodig. Graag krijgen we hier de input van het college op.

De heer **Maassen** (SP): Ik kan een goede, wat meer historische blik op een voorstel altijd waarderen, dus ook die van de heer Reinke. Hij heeft er absoluut gelijk in dat in de kredietcrisis gemeenten hier nat op zijn gegaan. Helaas zijn de gemeenten daarna doorgeslagen in het niet meer toepassen van actief grondbeleid. Daarmee hebben ze ook de goede kanten daarvan overboord gezet. Die willen we juist weer toegankelijk maken. Ik wil de heer Reinke erop wijzen dat deze gemeente, zoals elke gemeente, een afdeling Grondzaken heeft en dat het amendement erop gericht is om die afdeling Grondzaken wat actiever aan de slag te zetten met het verwerven van grond indien dat goed is voor de gemeente.

De **voorzitter**: Heeft u ook een vraag?

De heer **Maassen** (SP): Wat vindt u daarvan?

De heer **Reinke** (VVD): Ik kan deze nuance heel erg waarderen. Wat u zegt, is heel belangrijk. Er kan de hele tijd gekeken worden naar alleen maar actief grondbeleid in de zin dat we alleen maar gaan kopen, kopen, kopen en in de fout gaan. Je kan andersom ook niet alles zomaar afstoten. Dat is inderdaad de nuance die we hier proberen te brengen. Dus dank u wel daarvoor.

De **voorzitter**: Ik wil in de tussentijd een aantal fracties attenderen op hun zeer beperkte spreektijd in relatie tot de rest van de agenda. Dat zeg ik maar eventjes.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij vinden dit een duidelijke en overzichtelijke nota, maar ik heb het laatste kwartier veel geleerd, zeker van de heer Posthuma; dat wil ik gezegd hebben. Waarom is er een einddatum geschreven in het raadsvoorstel? Waarom laten we de einddatum niet gewoon weg, zodat we die voor onbepaalde tijd laten openstaan? Dat scheelt tijd en de medewerker kan zich met andere projecten bezighouden in plaats van een nieuwe nota te schrijven voor wederom drie of vier jaar, waar veel tijd in gaat zitten. Dit zou niet het eerste raadsvoorstel zijn waarin de einddatum is weggelaten. Die is ook weggelaten bij het dynamisch minimabeleid. Wij dienen samen met het CDA amendement 385 in. De overige partijen

zijn natuurlijk van harte uitgenodigd om voor dit amendement te stemmen om de einddatum weg te laten. Het amendement luidt:

"Amendement 385.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 29 januari 2026, gezien het raadsvoorstel nummer Z/25/103378/460818.

De Nota Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om de doelstellingen van de gemeente, zoals bijvoorbeeld in de Omgevingsvisie of het coalitieprogramma, te realiseren. Dat kan gaan om onder andere woningbouw, bedrijventerreinen, maar ook om infrastructurele of groene opgaven.

overwegende dat:

- a. in de commissievergadering van 8 oktober 2025 het college heeft aangegeven dat wanneer nodig of (wettelijk) van toepassing het tussentijds aanpassen van grondbeleid altijd mogelijk is;*

constaterende dat:

- b. deze nota wordt vastgesteld voor een periode van drie jaar. Na deze drie jaar moet deze nota wederom ingediend en/of aangepast worden. Wij stellen voor om de einddatum te schrappen en deze nota langere tijd te laten doorlopen zonder einddatum.*

Besluit beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

- 1. De Nota Grondbeleid Gemeente Voorschoten 2026 e.v. zonder einddatum vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Nota grondbeleid Gemeente Voorschoten 2017-2020,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Er zijn twee amendementen ingediend. Amendement 375, ingediend door GroenLinks en de PvdA, wordt ondersteund door Voorschoten Lokaal. Amendement 376, ingediend door de SP, GroenLinks, de PvdA en D66, wordt door Voorschoten Lokaal gesteund, want ook wij willen betaalbare woningbouw, duurzaamheid en leefbaarheid binnen de gemeente Voorschoten. Deze amendementen komen ten goede aan de inwoners van Voorschoten. Motie 367 van de PvdA en Voorschoten Lokaal is aan het oordeel van het college.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Onze vorige beleidsnota - ik haak aan op de tekst van de heer Van den Ende - liep tot 2020 en wordt nu, ruim vijf jaar later, vervangen door een nieuwe beleidsnota. Daarmee rijst de vraag of de einddatum überhaupt relevant is. Het college gaf in de commissievergadering van 8 oktober jongstleden namelijk aan dat een tussentijdse aanpassing van de nota altijd mogelijk is. Daarmee vervalt de noodzaak om een eindtermijn aan het document te stellen. Meneer Van den Ende heeft een aantal stukken genoemd. Naast het dynamisch minimabeleid heeft ook de nota inzake de Wet Bibob maar één datum, namelijk 2024. De houdbaarheid duurt dus tot aan de noodzaak van vervanging. Die noodzaak zal zichzelf aandienen en dan gaan we vanzelf aan de slag.

Ik wil het college bedanken voor de beantwoording van onze vragen. Die beantwoording leert ons dat de fasering van het Programma Kostenverhaal buiten de scope van deze Nota Grondbeleid valt. Als CDA zijn wij net als de SP voorstander van een actief grondbeleid - daarom staan wij op het amendement van de SP - inclusief toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeente bij onbebouwd gebied of herontwikkeling van een gebied, want daar kun je het ook toepassen. Dat wil ik er ook bij benoemd hebben. Kan de wethouder aangeven of actieve werving van grond aanleiding kan zijn om een Programma Kostenverhaal op te stellen? Dat is mijn vraag aan de wethouder.

Verder wil ik aangeven dat wij mede-indiener zijn van amendement 375; dat zullen wij dus ook steunen. Wij wachten het advies van het college over motie 367 van de PvdA af.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik heb een spiekbrief mee voor alle nummers, want ze lijken allemaal op elkaar; iedereen worstelt daarmee. Ik kan het niet beter zeggen dan de eerste twee

sprekers over het grondbeleid. Daar staan we helemaal achter: we moeten een sturingsinstrument hebben. Motie 367 van de PvdA zullen wij steunen, want daarmee ga je ook beter sturen. Daarom zijn we ook mede-indiener van amendement 376. Amendement 375 vinden we wel sympathiek, maar we vragen ons af of dat uitvoerbaar is, want er moet ook iemand op gaan toezien. Daar hebben we nog wel vraagtekens bij. We horen ondanks de beperkte spreektijd van het college dus toch graag een ja of nee. Wat amendement 385 betreft: aan de ene kant begrijpen we de wens om niet steeds alles te herzien en om dat alleen te doen als het echt nodig is, maar dit is in tegenspraak met motie 367, die wij belangrijker vinden, want die geeft aan dat het beter moet en dat het aangescherpt moet worden.

De **voorzitter**: Ik verzoek wethouder Van der Elst om in te gaan op de vragen, de amendementen en de motie. Graag kort en bondig, gezien de spreektijd.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Meneer Posthuma, we moeten keuzes maken en daar pragmatisch in zijn. Dat is een leidraad in alles wat we doen. In reactie op uw motie 367: met alle respect, het college ziet de aanleiding voor een echt radicale wending niet of onvoldoende. Bovendien zou dat een zeer forse, majeure ambtelijke capaciteit kosten, waar helemaal geen dekking voor is. Er wordt overigens gevraagd om dit op te nemen in de Programmabegroting 2027, waarmee je echt praat over de langetermijnagenda van de volgende raad. Het lijkt ons ook niet zo'n goed idee om daar nu al heel veel over te besluiten.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik hoorde de wethouder zeggen dat er een capaciteitsissue is als we dit zouden willen gaan doen. Ik ben blij dat de wethouder dat voor de eerste keer heel duidelijk zegt: we willen wel betaalbare woningen realiseren met een actief grondbeleid, maar we kunnen dat helaas niet, omdat we daar de ambtelijke capaciteit niet voor hebben. U kunt het ook omdraaien en zeggen: ik wil graag die betaalbare woningen realiseren; ik heb ambtelijke capaciteit nodig om dat goed uit te kunnen voeren en daarom stel ik dit en dit voor en ik wil graag meer budget van de raad hebben. Maar dat hoor ik u helemaal niet zeggen. U laat uzelf leiden door de markt of door de vraag of het regent of droog is en u hoopt maar dat het vanzelf goed gaat komen, maar het komt niet vanzelf goed. Ik begrijp gewoon niet dat u de afgelopen vier jaar niet in staat bent geweest om dit naar de raad toe te brengen en die betaalbare woningen te realiseren. Dus graag een reactie van de wethouder: hoe denkt hij die betaalbare woningen in Voorschoten dan wél te gaan realiseren?

Wethouder **Van der Elst**: Het antwoord op die vraag is: hard doorgaan met waar we nu mee bezig zijn. We denken dat daarmee een forse toegevoegde hoeveelheid betaalbare woningen eraan komt. U bent in de halfjaarlijkse projectoverzichten overigens geïnformeerd over wat we daar doen.

Ik ga naar de reactie op de inbreng van de heer Maassen van de SP. Over het dictum van het amendement van de SP hebben we het ten tijde van de commissievergadering onderling gehad. Daarin staat: "De gemeente Voorschoten voert binnen de huidige budgettaire kaders een actief grondbeleid." Dat kunnen we wel omarmen, omdat we natuurlijk wel wat doen, maar we richten niet een compleet nieuw grondbedrijf op. Dat wordt echt een paar stappen te groot. Dit amendement omarmen wij dus wel.

GroenLinks: grondprijzen zijn over het algemeen een sluitpost in een project. Dat is dus maatwerk. Indien ergens op een site staat "Is deze nog steeds van kracht?", denk ik niet dat dat er helemaal goed staat. Dan moeten we daar dus naar kijken. Dat is bij dezen een toezegging.

De VVD brengt een gereedschapskist in. Dat is het feitelijk. Die kan je zo uitgebreid maken als je wil. Wij denken dat wat we nu in die gereedschapskist hebben, volstaat voor wat we willen. Dat is wat dat betreft het pragmatisme. U stelde de zeer terechte vraag waar we de capaciteit qua personeel en qua financiën dan vandaan halen. Nou, niet. Dat is niet gebudgetteerd. Als we dat zouden doen, gaat dat echt ten koste van andere zaken. Dat moet de raad dan besluiten. Dat is aan u, maar dat is niet ons voornemen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Kunt u mij één zin aangeven in deze tekst waarin echt staat wat u als college wilt?

Wethouder **Van der Elst**: Wat wij willen, is zo hard mogelijk vooruit, zo veel mogelijk besluiten nemen en zo veel mogelijk realiseren. Is dat een antwoord op uw vraag?

De heer **Posthuma** (PvdA): Het is een beetje alsof u hoopt dat u heel rijk wordt en een staatslot koopt. De kans dat u getroffen wordt door de bliksem is vele malen groter dan de kans dat u de hoofdprijs wint. Zo komt het over.

Wethouder **Van der Elst**: Dat is een stelling, maar ik herken daar geen vraagteken in.

De **voorzitter**: Dat is juist. De derde en laatste interruptie van de heer Posthuma.

De heer **Posthuma** (PvdA): Wat gaat u nu met deze Nota Grondbeleid anders doen dan wat u de afgelopen jaren heeft gedaan? Kunt u mij één ding aanwijzen in deze nota waarvan u zegt: dit is de stempel van wethouder Van der Elst; hiermee gaat de grote transformatie plaatsvinden, de revolutie wordt hier in Voorschoten uitgeroepen en we gaan die betaalbare woningen realiseren? Waar staat dat? Noem mij alstublieft het paginanummer, de alinea en zelfs de zin.

De **voorzitter**: We gaan geen revoluties uitroepen. Dat vind ik een beetje gek.

Wethouder **Van der Elst**: Dank u wel, voorzitter. Het college spreekt met één mond. We gaan inderdaad geen revoluties uitroepen. We staan met onze benen op de grond. Er zijn geen revoluties nodig om te realiseren wat we voornemens zijn. Dat is al een enorme uitdaging, waar we geen grondbeleid voor nodig hebben. Als dat zo is, is dat op basis van pragmatisme, waardoor dit zich wel een keer voordoet. Een collega-wethouder zal u op korte termijn gaan informeren over de plannen rond de Kruispuntkerk, want die zijn hier een voorbeeld van.

De heer **Reinke** (VVD): Ik kom even terug op mijn vraag over het beschikbaar stellen van krediet. U had het daarover, maar wordt de raad nog steeds op ad-hocbasis gevraagd om krediet vast te stellen als er actief grondbeleid gevoerd gaat worden? Of gebeurt dat eenmalig en worden op basis daarvan aankopen gedaan?

Wethouder **Van der Elst**: Case by case, zodat u exact weet waar het over gaat.

Ik was beland bij Voorschoten Lokaal, dat voorstelt om de eindtermijn van dit stuk eruit te halen. U zou dat kunnen doen. Oordeel raad. U kunt het ook aan het presidium overlaten. Het presidium kan altijd besluiten om een herijking uit te stellen of juist te vervroegen. Dus oordeel raad.

Ik moet mevrouw Kortekaas van het CDA helaas vragen om de vraag te herhalen, want mijn gedachten waren even ergens anders dan bij uw inbreng; neemt u mij niet kwalijk.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik zal de vraag herhalen. Kan de wethouder aangeven of actieve werving van grond aanleiding kan zijn om een Programma Kostenverhaal op te stellen? In de beantwoording heeft u aangegeven dat dat buiten de scope van deze Nota Grondbeleid valt.

Wethouder **Van der Elst**: Als ik het mij goed herinner, ging die vraag breder dan alleen de scope van dit onderwerp. Dat is waar. Vandaar dat we, als we daarop willen terugkomen - dat willen we - daar echt veel meer tijd voor nodig hebben. Als ik het me goed herinner, is dat het antwoord dat we toen hebben gegeven. Dat gaat echt over een multidisciplinair onderwerp.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): De vraag is of actief grondbeleid daar invloed op heeft: is het wel of niet noodzakelijk om het met elkaar daarna vast te stellen?

Wethouder **Van der Elst**: Ik moet u zeggen dat ik de vraag niet scherp genoeg begrijp om daar een expliciet antwoord op te geven. Kunt u misschien expliciteren wat u bedoelt?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Is een Programma Kostenverhaal noodzakelijk als je actief grondbeleid uitvoert?

Wethouder **Van der Elst**: Een actief kostenverhaal doe je bij alles wat je ruimtelijk onderneemt. Dan ga je dat in een anterieure overeenkomst verhalen bij de ontwikkelaar. Daar heb je op zich geen actief grondbeleid voor nodig. Als je het omdraait, dus als je met actief grondbeleid aan de slag gaat, is de kans groot dat het om transities en transacties gaat, dus om afspraken met

ontwikkelaars, wat we zelf niet gaan doen. Ook dan zal je dus het kostenverhaal op tafel hebben, maar het kan met en zonder. Het staat er in die zin los van.

Ik geloof dat ik de vragen beantwoord heb, want ik begreep van mevrouw Schroot dat zij geen vraag aan mij gesteld heeft.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Zijn alle vragen in de eerste termijn beantwoord en is er ingegaan op alle amendementen en op de motie? Mevrouw Schroot heeft nog een aanvulling.

Mevrouw **Schroot** (D66): Sorry voor de herinnering eraan, maar ik had wel een vraag gesteld. We horen graag van het college of amendement 375 uitvoerbaar is. Dat heb ik nog niet gehoord.

Wethouder **Van der Elst**: Ja, dat is uitvoerbaar. Dat amendement omarmen we dus. We denken dat dat een goede aanvulling is. Dus we omarmen dat voorstel.

De **voorzitter**: Daarmee sluit ik de eerste termijn af. Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik hou het heel kort. Ik wil de wethouder bedanken voor de door hem gegeven informatie. Het is duidelijk dat wij een verschil van inzicht hebben over hoe actief je dingen moet doen. Ik denk dat er meer mogelijkheden zijn en dat het naast een actief grondbeleid ook mogelijk is om de corporaties veel meer in stelling te brengen. Wat mij betreft is het de afgelopen jaren veel te veel aan de markt en de projectontwikkelaars overgelaten. Daarin maken wij als Partij van de Arbeid met meerdere partijen in deze raad een fundamenteel andere keuze. Ik moet constateren dat Voorschoten Lokaal kiest voor de markt en niet voor de mensen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de positieve reactie op het amendement dat ik heb ingediend. Ik denk dat het de ambtelijke organisatie beter in staat stelt om actief te reageren als zich een mogelijkheid voordoet om grond te verwerven. Ik heb een paar voorbeelden gegeven van bouwprojecten uit het verleden waarbij dat achteraf helemaal niet zo slecht was geweest. Dat is eigenlijk de bedoeling van het amendement. Ik denk dat ik daarmee ook iets verder ben ingegaan op het interruptiedebatje met de heer Reinke en meer duidelijkheid heb gegeven over de visie achter het amendement.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil heel even terugkomen op de grondprijsbrief, want we hebben het nu heel erg over het grondbeleid. Ik ga ervan uit dat we straks met onze amendementen een heel goed beleid gaan neerzetten. Dat hoop ik. Misschien wordt het nóg beter als ook de motie wordt aangenomen, maar ik blijf met die grondprijsbrief in mijn hoofd zitten. De wethouder zegt dat het maatwerk is, maar dan moeten er geen prijzen genoemd worden. In de grondprijsbrief van 2020 worden echt vaste bedragen genoemd voor wat je per vierkante meter of per kavel moet betalen. Als iets maatwerk is, moet daar geen prijs bij staan. Daar maak ik me nog steeds zorgen om. Er staat: "Uitgangspunt bij het bepalen van de uitgifteprijzen voor gronden in Voorschoten is in principe een marktconforme en transparante benadering waarbij er geen subsidiëring van bepaalde functies plaatsvindt." Dat staat in 2.2, op bladzijde 5. Maar direct daaronder staat een heel grote tabel met allemaal bedragen die een vaste grondprijs zijn of een minimale grondprijs per vierkante meter of per kavel. Dat klopt in mijn ogen niet met het maatwerk. Maar misschien kunt u mij ervan overtuigen dat dat wel zo is. Of ik kan u ervan overtuigen dat dat niet zo is.

De **voorzitter**: Wethouder, volgens mij is er nog één vraag van mevrouw Van der Krogt.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik leg een kort moment mijn oor te luisteren bij mijn achterban, als u dat toestaat.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering kort voor het antwoord op deze technische vraag.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We gaan na dit agendapunt even schorsen om de handen te wassen et cetera. Mijn yoghurt staat beneden en ik heb honger. Maar we ronden eerst dit agendapunt af. Er stond nog een vraag open van mevrouw Van der Krogt van GroenLinks. Wethouder, verlos ons.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik ga een poging doen; garantie is tot aan de deur. Hoe zit het nou met het maatwerk? De vrije sector is maatwerk. Dan is dat toch een sluitpost. Dat dat lang niet geïndexeerd is, komt doordat zowel de baten als de lasten omhooggegaan zijn. Het is dus bepaald niet gezegd dat in een tijd met veel inflatie daarmee ook de grondprijs omhooggaat. Dat kan, maar dat hoeft niet. Wat sociale huur betreft neigt het eerder naar vaste prijzen te gaan, maar we hebben in Voorschoten aardig wat projecten waar ook een gezondheidscentrum in zit. Dan ligt het toch weer anders. Dan kan er weer van afgeweken worden. Als dit grondbeleid wordt aangenomen zoals het nu voorligt, zeg ik bij dezen toe dat er een herijking komt. Dat heeft ook te maken met categorieën van de grondprijzbrief. Dat gaat nog wel even duren. Ik kan mijzelf dus niet vastpinnen op wanneer die herijking komt, maar zij komt wel een keer.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Krogt, is dat antwoord voldoende? Dat is het geval. Het was een goede toezegging. Die wordt ook genoteerd. Daarmee komt een einde aan de tweede termijn. We gaan over naar de besluitvorming, naar de stemmingen.

In stemming komt amendement 375 van GroenLinks, de PvdA en het CDA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 3 stemmen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd en de fracties van het CDA, D66, GroenLinks, de PvdA, de SP en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 376 van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en het CDA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 3 stemmen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd en de fracties van het CDA, D66, GroenLinks, de PvdA, de SP en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 385 van Voorschoten Lokaal en het CDA.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van het CDA en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd en de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA, de SP en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. De beantwoording van het college maar ook de input van de SP hebben ons doen besluiten dat we voor het gewijzigde raadsvoorstel kunnen stemmen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mijn fractie had moeite met het voorstel zoals dat er lag, omdat het te weinig richting gaf. Wij denken dat het door de amendementen, met name door amendement 376 iets meer richting heeft gekregen. Daarom zullen wij voor het voorstel stemmen.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 367 van de PvdA en GroenLinks.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd en de fracties van het CDA, Voorschoten Lokaal en de VVD ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het einde van agendapunt 11. Zoals aangekondigd gaan we nu een korte schorsing houden van vijf minuten tot 22.53 uur. In de praktijk zal dat wellicht enkele minuten langer worden, Voorschoten kennende, maar we doen elke keer weer ons best.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De schorsing van vijf minuten is voorbij. Wij gaan verder met de agenda. Nog enkele punten en dan zijn we klaar met deze avond.

12. Vaststellen beleidsnotitie Gemeentelijke visie op kindcentra (raadsregistratienummer Z/25/100136/461575)

De **voorzitter**: De schoolbesturen in Voorschoten hebben samen met de gemeente een gezamenlijke visie opgesteld om de samenwerking tussen basisscholen en kinderopvangorganisaties te versterken. Deze visie sluit aan bij en maakt deel uit van de herijking van het Integraal Huisvestingsplan. De visie richt zich op het creëren van een omgeving waarin kinderen gezond, veilig en met plezier kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en naar vermogen kunnen deelnemen in de samenleving. De commissie heeft op 27 november jongstleden het voorstel besproken en het ligt nu aan de raad ter besluitvorming voor.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Bouwen, in dit geval voor een school, kan je maar één keer goed doen. Voordat je start met de bouw, denk je heel goed na over het doel dat je met het gebouw wil bereiken. Hier is dat doel inclusief onderwijs: alle kinderen bij elkaar en onder één dak. Dit vraagt om een integraal gebouw. Integraal bouwen is ook relatief goedkoop en een integraal gebouw heeft vanwege de doorlopende leerlijnen een optimaal pedagogisch element. Voor ouders en verzorgers is het ook praktisch dat zij hun kinderen op één locatie kunnen brengen en halen. Om die reden is het integraal kindcentrum in de commissie breed omarmd. In het voorliggende voorstel wordt de rol van de gemeenteraad echter versmald, primair tot het beschikbaar stellen van grond voor kinderopvang. Dit is niet in lijn met het IHP, waarin de gemeente terecht een bredere inhoudelijke en strategische positie heeft ingenomen ten aanzien van integrale kindcentra. Het IHP onderscheidt namelijk vier volwaardige scenario's voor het faciliteren van kindcentra, variërend van gemeentelijke eigendom en verhuur tot volledige privaatrechtelijke realisatie door kinderopvangorganisaties of derden. Deze scenario's zijn uitgewerkt in paragraaf 6.4 van het IHP en vormen daarmee een essentieel onderdeel van de beleidsafwegingen die onze raad hier in dit huis heeft vastgesteld. De keuze om in de voorliggende beleidsnotitie slechts één scenario te benadrukken, namelijk gronduitgifte, beperkt onze beleidsruimte, verkleint de mogelijkheid tot maatwerk en kan bij toekomstige projecten leiden tot verminderde beleidsruimte, risico's bij faillissementen en verlies van flexibiliteit richting integrale kindcentra. Deze risico's worden in de beleidsnotities zelf bevestigd. Amendement 384, dat wij vandaag indienen, dient drie doelen. Eén: het bevestigt dat de vier scenario's uit het IHP onverkort blijven gelden als gelijkwaardige opties en blijven fungeren voor het faciliteren van kindcentra. Met dit amendement brengen we de beleidsnotitie in lijn met het door de raad vastgestelde IHP. Dit zorgt voor duidelijkheid, consistentie en een toekomstbestendige keuze bij de ontwikkeling van kindcentra in Voorschoten.

Het tweede doel: ten aanzien van de aanstaande nieuwbouw van de Fortgensschool verzoeken wij het college samen met de mede-indieners van het amendement, dat bijna raadsbreed wordt ingediend, in bouwkundige zin uit te gaan van een integraal kindcentrum, dus van de school en de kinderopvang onder één dak conform scenario 2a van het IHP. In deze variant financiert de gemeente de kapitaallasten van het kinderdagverblijf voor en ontvangt zij deze met tussenkomst van het schoolbestuur terug in de vorm van een marktconforme huur, te betalen door de kinderopvang. Het schoolbestuur is niet gebonden niet aan het Didamarrest en kan zelf kiezen voor een aanbieder van kinderopvang die qua pedagogische visie aansluit bij de school. Bovendien blijft de gemeente in deze variant economisch eigenaar van de functie. De grond blijft bij ons en onze schuldpositie neemt beperkt toe, namelijk met € 2,3 miljoen; zoveel kost het kinderdagverblijf, zoals staat op bladzijde 27 van het IHP. Dit past binnen het beleid van onze gemeente.

Tot slot - dat is het derde punt - vragen wij het college om het bouwprogramma van de nieuwbouw, de stichtingskosten en het dekkingsvoorstel zo snel mogelijk ter vaststelling aan de raad voor te leggen. Wij danken de mede-indieners van dit belangrijke amendement voor hun steun. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de VVD, Voorschoten Lokaal, GroenLinks, de PvdA en D66, luidt:

"Amendement 384.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 29 januari 2026, gelezen het raadsvoorstel inzake de vaststelling van de beleidsnotitie Gemeentelijke visie op kindcentra,

constaterende dat:

- a. in de beleidsnotitie wordt voorgesteld dat de gemeente zich voor wat betreft de realisatie van kindcentra primair beperkt tot het faciliteren via gronduitgifte/verkoop, terwijl andere vormen slechts beperkt worden aangestipt;
- b. op blz. 19 van het herijkte Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2039 (IHP) een brede set van opties en keuzen wordt onderscheiden voor wat betreft het faciliteren van huisvesting voor kinderopvang en kindcentra;
- c. de beleidsnotitie niet expliciet bevestigt dat alle vier scenario's inzetbaar blijven, waardoor deze beleidslijn kan afwijken van het door de raad vastgestelde IHP-kader;
- d. onder meer op grond van de Werkagenda Route naar Inclusief Onderwijs 2035 van OCW en de VNG minimaal vereist is dan wel sterk aanbevolen wordt de functies onderwijs, kinderopvang en zorg te bundelen en te huisvesten in één integraal kindcentrum;
- e. de Fortgensschool naast een nieuwe onderwijsfunctie ook streeft naar een kinderopvangfunctie van circa 700 m² (zie blz. 27 herijkte IHP 2024-2039);
- f. schoolbesturen onder scenario 2a niet behoeven te voldoen aan het Didamarrest en daarmee zelf een aanbieder van kinderopvang kunnen selecteren die voor wat betreft pedagogische visie aansluit bij de visie van het schoolbestuur. Zie memo Afdoening kindcentra 466;
- g. gemeentelijke subsidiëring van kinderopvang door de gemeente bij toepassing van een marktconforme huur niet aan de orde is;

van mening dat:

- h. de gemeente consistent en toetsbaar beleid moet voeren rond de ontwikkeling en realisatie van kindcentra, waarbij het IHP 2024-2039 leidend is en leidend blijft als het door de raad vastgestelde strategische kader;
- i. het gebruik van alle opties en keuzes noodzakelijk is om maatwerk per locatie te kunnen bieden en om keuzes rond eigendom, risico's, investeringen en marktverhoudingen evenwichtig te kunnen afwegen;
- j. een te eenzijdige focus op gronduitgifte leidt tot verminderde beleidsruimte, risico's bij faillissementen, verlies van eigendom, en minder flexibiliteit ten aanzien van toekomstige integrale kindcentra;
- k. de gemeenteraad zijn kaderstellende rol behoudt door vast te leggen dat de opties en keuzen op blz. 19 van het herijkte IHP bij ieder (nieuwbouw)project worden betrokken en dat afwijkingen expliciet behoren te worden gemotiveerd;
- l. kinderen en hun ouders c.q. opvoeders (pedagogische) baat hebben bij kindcentra met een hoogwaardig en geïntegreerd aanbod van onderwijs, opvang en zorg in Voorschoten;
- m. de toename van de schuldquote door de gemeentelijke voorfinanciering in de kinderopvangfunctie beperkt en passend is binnen het financiële beleid van de gemeente Voorschoten;
- n. ten aanzien van realisatie van de nieuwbouw van de Fortgensschool snelheid is geboden;

besluit het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

- Aan beslispunt 1 toe te voegen:

Hierbij vast te stellen dat bij het faciliteren van kindcentra in Voorschoten de opties en keuzen op blz. 19 van het herijkte Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2039 (paragraaf 6.4) onverkort van kracht blijven en als gelijkwaardige beleidsopties worden gehanteerd.

- Als nieuw beslispunt 2 toe te voegen:

Het college van burgemeester en wethouders wordt opgedragen om:

- a. *ten aanzien van de nieuwbouw van de Fortgensschool in bouwkundige zin uit te gaan van een integraal kindcentrum - dat wil zeggen een geïntegreerde bouw van de onderwijsfunctie en kinderopvangfunctie - conform scenario 2a op blz. 19 van het herijkte IHP waarbij de kapitaallasten van de kinderopvangfunctie worden voorgefinancierd door de gemeente en door middel van een marktconforme huur, door het schoolbestuur aan de gemeente te voldoen, worden gedekt;*

- b. het programma van het bedoelde integrale kindcentrum (o.a. aantal schoollokalen en metrages kinderopvang) inclusief een stichtingskostenraming en dekking zo spoedig mogelijk aan de raad ter vaststelling wordt voorgelegd,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter, ik wil graag een punt van orde maken.

De **voorzitter**: Wilt u dat nu doen?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ja, ik denk dat dit het goede moment is.

De **voorzitter**: Oké, dat is goed.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is een belangrijk onderwerp. Het viel ons op - ik had het daar tijdens de schorsing met de heer Maassen over - dat de spreektijd van de VVD onder andere tijdens het voorstellen van de nieuwe wethouder naar beneden is gegaan. Ik stel voor dat we de tijd van de VVD compenseren, zodat zij normaal kan meedoen aan deze discussie.

De **voorzitter**: Als de raad het daarmee eens is, zullen wij even kijken hoeveel tijd daaraan is besteed, maar dat zal niet heel veel zijn. Ik hoor van de griffier dat de VVD daar 2,5 minuut over heeft gesproken. Dan mag de VVD 2,5 minuut in het rood. Dan stopt het. Ik zie dat de raad het daarmee eens is. Zijn er nog andere ordevoorstellen voor het toevoegen van spreektijd voor andere fracties of voor het college? Dat is niet het geval.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Vandaag bespreken we de beleidsnotitie over de gemeentelijke visie op kindcentra. Voor Voorschoten Lokaal staat één ding voorop: de ontwikkeling van het kind. Wij geloven in de kracht van het kindcentrum waar onderwijs, opvang en zorg naadloos op elkaar aansluiten via een doorgaande leerlijn. Toch hebben wij namens onze fractie enkele technische vragen gesteld. Het was ons immers niet direct duidelijk waarvoor deze beleidsvisie nodig was, want we hebben alles toch al in het IHP neergelegd? Het antwoord van het college was helder: dit is een noodzakelijke doorontwikkeling om vaart te houden in onze bouwprojecten. Zonder deze kaders riskeren we vertraging bij belangrijke projecten, zoals de nieuwbouw van de Fortgensschool. Maar we moeten wel kritisch blijven op de invulling. In de voorliggende notitie lijkt de gemeente zich heel erg te focussen op slechts één scenario: gronduitgifte en verkoop. Hoewel dat vanuit risicobeheersing begrijpelijk is, mag dit niet de enige weg zijn. Daarom hebben wij samen met een brede coalitie amendement 384 ingediend. Met dit amendement willen we een aantal zaken borgen. Ten eerste moeten alle vier de scenario's uit ons eigen IHP gelijkwaardig blijven voor volgende projecten. We moeten per situatie bekijken wat het beste is voor de kinderen en voor de school. Voor de Fortgensschool kiezen we specifiek voor scenario 2a. Hierbij financiert de gemeente de bouw voor, maar wordt dit via een marktconforme huur gedekt. Dit geeft het schoolbestuur de vrijheid om een partner te kiezen die echt bij zijn pedagogische visie past, zonder de beperking van het Didamarrest.

Laten we niet alleen naar de cijfers kijken, maar vooral naar de toekomst van onze kinderen. Door dit amendement aan te nemen houden we vast aan onze eigen kaders en bieden we de scholen ruimte voor maatwerk. Voorschoten Lokaal is geen voorstander van grondverkoop. Door te kiezen voor optie 2a blijft de grond eigendom van de gemeente.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de oppositiepartijen voor het toekennen van extra spreektijd. Ik had al bedacht om het iets in te korten, maar nu kan ik er wat langer voor nemen. Vandaag bespreken we de notitie Gemeentelijke visie op kindcentra. Ik zal achterwege laten wat de VVD normaal van visies vindt, maar visies zijn wel belangrijk. Er ligt echter een heel complexe notitie voor die in feite niet veel zegt over een gemeentelijke visie op kindcentra, maar een inkleuring is van het herijkte IHP van 2023. Het is net een inkleuring die de VVD geen goede keuze vindt. De grond beschikbaar stellen voor een partij, waardoor er twee aannemers naast elkaar gaan bouwen, lijkt ons een onwerkbaar situatie. Het is van belang, in lijn met het IHP dat we twee jaar geleden nog herijkt hebben, om als beleid vast te houden aan de verschillende mogelijkheden die er zijn om te bouwen. Daarom steunen wij van harte amendement 384, dat wij mede hebben ingediend. Daarmee gaan we voor de invulling van de visie terug naar de vier verschillende varianten uit het herijkte IHP.

Tegelijkertijd is er een concrete casus, namelijk de voortgang van de Fortgensschool. Het is inmiddels bijna vier jaar geleden, maar in mijn eerste debat als raadslid bespraken we het voorbereidingskrediet van de Fortgensschool. Inmiddels zijn we een kleine vier jaar verder en zijn een hoop stappen gezet. De Fortgensschool, de nieuwe school, staat er alleen nog niet. Hoewel er zaken zijn gebeurd, moet er nog een stap verder gezet worden. Daarom willen we met amendement 384 graag de volgende stap aangeven om nu door te gaan met de voorbereiding van de bouw van de Fortgens, want dat is noodzakelijk en steeds dringender aan het worden. Het huidige gebouw is verouderd en moet echt vervangen worden. Met het amendement stellen we voor om het integraal kindcentrum zo spoedig mogelijk op te pakken. Het combineren van die functies is juist vanuit het perspectief van het onderwijs belangrijk door voor het kind die lijnen bij elkaar te houden. Het zijn immers verschillende functies, maar een kind doorloopt ze vaak allemaal. Via een gezamenlijk gebouw met een marktconforme huur voor een kinderopvangcentrum bieden we dat perspectief. We hopen dat de wethouder hiermee voortvarend aan de gang kan gaan en dat de Fortgensschool zo snel mogelijk gerealiseerd kan worden.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Eerder vanavond hebben we het gehad over het belang van grondbezit als je wil sturen op de inhoud van een bepaalde ontwikkeling. Dat is hier ook van toepassing. Als je de grond weggeeft, kan je er niks meer over zeggen. Als je de grond verkoopt, kan je er niks meer over zeggen. Daarom steunt de SP het ingediende amendement, ook al staat onze naam er niet onder. Wij zullen daar zeker voor stemmen. Het is ook belangrijk dat er voor de Fortgensschool eindelijk duidelijkheid komt. We hopen - dat weten we niet zeker - dat dit amendement daarbij gaat helpen. We hopen echter ook van harte dat straks in de komende verkiezingsperiode niet weer een fractie met bloemen bij de Fortgensschool gaat staan en de indruk gaat wekken dat alles geregeld is, want dat was de vorige keer niet zo goed bevallen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Dank aan de voorgaande sprekers. Ik kan me bij hen aansluiten. We hebben het natuurlijk vooral over het amendement gehad, waar wij ook onder staan. De voorliggende visie, de Gemeentelijke visie op kindcentra, lijkt vooral een aanvulling op het IHP, vooral gericht op de faciliterende rol van de gemeente voor locaties van kinderopvang. Het is jammer dat er in de visie niet veel aandacht is voor hoe kindercentra zouden moeten functioneren of voor een visie op hoe we met kinderopvang moeten omgaan als die gratis wordt. De belangrijkste conclusie uit deze beleidsnotitie is dat het college voorstelt om de grond die is bedoeld voor kinderopvang in een kindcentrum, te verkopen aan een kinderopvangorganisatie. Die visie deelt GroenLinks niet. We hebben een voorkeur voor het in publieke handen houden van grond voor kindcentra. Dit is in lijn met het betoog van mijn collega Marja Nell in de commissie. We denken dat de regie over deze grond beter bij de gemeente en de scholen kan liggen.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Het is, met het betoog van de heer Maassen erbij, duidelijk dat alle fracties eigenlijk worstelen met dit stuk, want er ligt iets voor wat gaat over de uitvoering van een stukje beleid dat we eigenlijk nog niet hebben. Daarnaast is er een koppeling met een actueel vraagstuk, namelijk de nieuwbouw van de Fortgens. Dat maakt ook dat we nu eigenlijk geen tijd meer kunnen kopen om het hierover te hebben. Ook uit de beantwoording van de schriftelijke vragen blijkt dat er dan mogelijk vertraging optreedt; dat wil niemand. In de commissievergadering heeft de heer Van Oostrum al voorgesteld om met een amendement te komen. Daarbij hebben wij als D66 aangegeven daar graag aan mee te willen werken en erover mee te willen denken. Dus dank voor het opstellen. Wij hebben het amendement dan ook mede ingediend, al neemt dat mijn worsteling met dit stuk niet helemaal weg. In de commissie vroeg ik het al: waarom zou je als gemeente kindcentra willen? Natuurlijk, de scholen en de kinderopvang willen het, maar volgens mij moet je dit afhankelijk van je eigen lokale context altijd een zinvolle stap vinden, bijvoorbeeld - het is vandaag al genoemd - in de opmaat naar inclusief onderwijs of iets met gelijke kansen. Eerder heb ik aangegeven het een gemis te vinden dat we deze inhoudelijke stap, het waarom, als raad overslaan. Ook andere fracties heb ik dit vandaag horen beamen, want deze visie gaat alleen in op scenario's om een kindcentrum te realiseren, dus het hoe. Voor de Fortgens is het vrij evident dat daarbij een IKC wenselijk is, maar hoe gaan we straks om met de andere scholen, die ook hebben aangegeven een ruimte voor kinderopvang binnen hun schoolgebouw te wensen? Wij hebben in ieder geval de wens om in de nieuwe raadsperiode een inhoudelijke sessie te hebben over de meerwaarde en eventueel ook de kanttekeningen bij IKC's. Hoe dragen deze IKC's nou bij aan de maatschappelijke opgaven die we in Voorschoten hebben? Willen we bijvoorbeeld ook voor- en vroegschoolse educatie borgen binnen de IKC's om de doorgaande leerlijn te bewerkstelligen? Hoe gaan we om met spreiding over de gemeente? Niet

elke wijk heeft een school. Mogelijk heeft straks dus niet elke wijk een IKC. En hoe gaan we bijvoorbeeld om met de nu nog separaat gehuisveste kinderopvanglocaties? Ik wil de wethouder dus vragen of hij een dergelijke inhoudelijke sessie kan toezeggen, bijvoorbeeld voorafgaand aan de actualisatie van de Lokale Educatieve Agenda of als een herijking van het uitvoeringsplan van het IHP gaat plaatsvinden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook ik wil mijn dank uitspreken aan de heer Van Oostrum voor het opstellen van het amendement. Een aantal voorgaande sprekers, zoals de heer Maassen en de heer 't Lam, hebben al verwoord dat we meer regie willen hebben over de publieke voorzieningen die ons zo dierbaar zijn. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder op dit alles. Daar wachten we nog even op.

De **voorzitter**: Ik vraag wethouder Van der Elst om antwoord te geven op de gestelde vragen en in te gaan op het amendement.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik meen te kunnen stellen dat de verschillende fracties gesproken hebben over het amendement; daar kom ik graag straks op terug. De vraag van D66 is of ik de toezegging wil doen dat er een inhoudelijke technische sessie met de raad wordt belegd waar ook uw ideeën opgehaald worden over hoe we integraler omgaan met de ontwikkeling van kindcentra. U zei al dat dat feitelijk ook te maken heeft met de prognoses van de ontwikkeling van de aantallen leerlingen per wijk. Wat dat betreft ligt dit volgens mij echt het beste bij de komende evaluatie van het IHP. Ik wil graag de toezegging doen om dit daar in die periode aan te koppelen.

De vraag van de PvdA ging over het hebben van grip en structuur, maar ik moet nog even verifiëren waarop precies. Waarop was uw vraag gericht?

De **voorzitter**: Volgens mij had de PvdA alleen gevraagd om een reactie op het amendement. Of ben ik nu helemaal abuis?

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter, u bent deze avond zo scherp als een mes. Ik heb deze keer werkelijk geen vraag gesteld.

De **voorzitter**: Herkent iemand deze vraag van de wethouder? Meneer Van Oostrum, heeft u deze vraag aan de wethouder gesteld?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Volgens mij heeft de heer Posthuma die vraag gesteld.

De **voorzitter**: Nee. Niemand herkent deze vraag. Wethouder, gaat u in op het amendement.

Wethouder **Van der Elst**: Dat is een complex verhaal. A priori willen we graag tempo maken in het ontwikkelen van de Fortgensschool. Dat geven we een zeer hoge prioriteit. Het duurt al langer dan we hadden gewild; dat is al verdraaid vervelend. We hebben het raadsvoorstel zo geformuleerd dat we denken dat we met de grootst mogelijke snelheid resultaat kunnen realiseren. Die benadering vloeit overigens voort uit de vele gesprekken die inmiddels met de Fortgensschool gevoerd zijn over die locatie en die ontwikkeling. Het ziet er zeer sterk naar uit - dat is echt onze verwachting - dat de plot waarover we het hebben, per saldo groter is dan wat je volgens de normen plus nog een beetje nodig hebt om een school plus een kindcentrum daar te ontwikkelen. Vandaar dat er ook een gedachte is om woningbouw te ontwikkelen. Wat ons betreft is het feit dat we in het IHP hebben vastgesteld waar de school gaat komen - namelijk op de locatie waar nu het Cultureel Centrum zit, aan de Marijkelaan - beleidsmatig leidend. Het aantal woningen dat daaromheen komt - we komen in die zin met een integraal kader op u af - is stap 2; de school heeft de prioriteit.

Wat het amendement betreft zitten we met een dilemma. We herkennen er veel dingen in die wel herkenbaar zijn. We zien ook hoeveel fractienamen erboven of eronder staan. Maar tegelijkertijd leidt een analyse van wat er letterlijk staat toch tot het volgende inzicht, dat het niet makkelijker maakt. Als je dit amendement zou aannemen, betekent dat dat je letterlijk moet gaan uitvoeren wat erin staat. Hoewel in dit amendement in het dictum onder b een nader uit te voeren onderzoek staat, laat het in het midden wat de uitslag daarvan zal zijn en hoe dit zich verhoudt tot de rest van het amendement. Het is dus een vrij technische combinatie.

Inhoudelijk over het amendement: er zijn natuurlijk voordelen als je de school en het kindcentrum in één gebouw zou realiseren. Denk aan de doorgaande lijn; die is heel erg fysiek aanwezig voor de kleintjes. Denk aan kostenbesparingen in de zin van het delen van cv's en toiletten en nog zo wat. Tegelijkertijd blijkt aan de stedenbouwkundige analysekant inmiddels - dat idee wordt eigenlijk steeds sterker - dat het heel massaal wordt. Als je in de periferie van de school een kindcentrum zou realiseren, is dat nog wel werkbaar, maar het zou dan afwijken van één gebouw.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Kan de wethouder aangeven waarom een school in Ter Lips dan wel op deze manier gebouwd is? Wat maakt dat anders dan de locatie waar we het nu voor de Fortgensschool over hebben?

Wethouder **Van der Elst**: Het kan in principe wel, maar ik weet dat de situatie in Ter Lips bepaald niet simpel is. Je krijgt daar voortdurend gedoe met de vereniging van eigenaren. Ik kan u garanderen dat dat een struggle is.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Dat is nog niet helemaal een antwoord op mijn vraag. De wethouder suggereert net dat het stedenbouwkundig niet mogelijk dan wel niet wenselijk is, terwijl het op een andere locatie in Voorschoten wél gerealiseerd is. Waarom zou het op deze locatie stedenbouwkundig niet kunnen?

Wethouder **Van der Elst**: Dat heeft te maken met de oppervlakte van het grondgebied, de nabijheid van woningen, de Kiss & Ride die je moet organiseren, met tal van zaken. De ene locatie is de andere niet. Ik zeg ook niet dat het per definitie uitgesloten is; dat hoort u mij niet zeggen. Ik hoor vanuit stedenbouwkundige hoek alleen in toenemende mate dat het verdraaid lastig kan worden. Tegelijkertijd weten we - uiteindelijk is dit een ruimtelijkkaderbesluit toch ook oordeel raad - dat we in Nederland meer dingen willen doen en meer puzzelstukjes hebben dan wat simpelweg op de tafel past. Dan moet je dus keuzes maken. Soms betekent dit dat je dan massaler gaat bouwen dan je wil. Toch is dit nu wel een punt waarover echt aan mij geadviseerd wordt: pas nou op; als je het zomaar integreert, wordt het wel heel erg massaal. Dat is natuurlijk afhankelijk van het aantal woningen dat je wil bouwen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Wethouder Van der Elst, als we projecten ontwikkelen ...

De **voorzitter**: Graag via de voorzitter, meneer Van Oostrum.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Excuses, voorzitter. Ik heb het wel zo bedoeld; zo kent u mij toch? Het is in deze raad gebruikelijk dat we, als wij projecten starten - bijvoorbeeld de Jan Wagtendonkstraat - vooraf een startnotitie over de ruimtelijke kaders vaststellen. Heeft de gemeenteraad in dezen de ruimtelijke kaders voor de ontwikkeling van het kavel bij de Marijkelaan vastgesteld? Zo nee, waarop baseert u dan het oordeel dat die bouwmassa te hoog is of te veel is? Hoe kunt u tot dat oordeel komen als er nog geen kaders zijn?

Wethouder **Van der Elst**: Om te beginnen hebben we naar mijn weten nooit vastgesteld dat we bij alle ruimtelijke ontwikkelingen met een startnotitie komen. Ten tweede: wij hebben het niet voorgesteld. Ten derde: vanuit het presidium is hier tot nu toe ook niet over gevraagd en we zijn inmiddels een heel eind op weg. Dit laat onverlet dat je hiermee een stukje risico loopt, want als je met een voorstel over het ruimtelijk kader naar de raad komt waar geen steun voor is, heb je een heleboel werk gedaan waar geen steun voor is. Dat is waar.

De heer **Van Oostrum** (CDA): U heeft niet alleen te maken met de steun binnen de raad, maar u bent ook aan het participeren met omwonenden. Daar roept u als verantwoordelijke wethouder toch de nodige verwachtingen op, zonder enig kader. Ik wil daar toch nota van maken.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Elst, vervolg uw beantwoording.

Wethouder **Van der Elst**: Goed, voorzitter. Naar de financiële kant is door onze interne financiële specialisten nadrukkelijk gekeken. Daar zitten toch wat randjes aan. Het moet in de toekomst maar blijken of je marktconforme huur kan vragen die de exploitatielasten dekt. Bovendien maak je die kosten op het moment dat je gaat slopen. Dan zal je vrij kort daarna de eerste rekening moeten betalen. Huurinkomsten komen natuurlijk pas als je de sleutels hebt overhandigd. Daar zit een gat tussen. Daar is op dit ogenblik geen dekking voor. Het is dus nog de vraag of de aanname dat we

dit kunnen dekken door maandelijkse huur juist is. Als dat niet zo is, wat dan, kijkend naar het amendement? Ten tweede is er een periode waarin je überhaupt geen huurinkomsten hebt. Daar zou je dus een financiering voor moeten doen. Naast die exploitatiedekking is er nog een andere kant. We zitten in Voorschoten natuurlijk met een reeks van dingen die we graag willen doen. Dat zijn allemaal investeringen. Als je tot zo'n kindcentrum besluit, kan je uit het IHP ophalen dat je dan op rond de € 2,4 miljoen uitkomt voor alleen het kindcentrum; wellicht is dat inmiddels ietsje meer. Dat is dan wel een investering. Los van de vraag of je de kapitaallasten kan dekken, is er in ieder geval een effect op je leencapaciteit en je schuldquote. Dat is een issue dat in toenemende mate van belang gaat worden. Het verhaal is natuurlijk heel anders als je grond zou verkopen, want dan is er een eenmalige forse positieve kasstroom. Maar we hebben natuurlijk gehoord wat de raad hiervan vond. Als je zegt dat we sowieso geen grond willen verkopen, wordt dat een lastige optie. Dat is waar. Desalniettemin worden hier ondanks punt b van het dictum aan de financiële kant financiële risico's gezien. Tot slot: een beleidskader zou generiek moeten zijn. Er staat nu wel een generiek deel: hou alle opties uit het IHP open. Er wordt feitelijk getrechterd op de Fortgens. Dat kan. Je zou ook kunnen zeggen dat beleidskaders algemener moeten zijn, maar je zou kunnen zeggen dat dat overkomelijk is.

Het advies van het college is nadrukkelijk om de inhoud van dit amendement zeker niet te negeren. We begrijpen de gedachten. We willen ons ook inzetten om die uit te voeren, maar dan met een motie, want met een amendement worden dingen in beton gehamerd en dan kan je er niet meer vanaf, ondanks punt b in het dictum. Met een motie hebben we meer flexibiliteit om toch zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van de raad. Als wij afwijken van wat u voorhebt, kunnen we daarover in gesprek gaan, maar we denken dan meer ruimte te hebben om meters vooruit te kunnen maken, met als gevolg dat het college er na nadrukkelijke overwegingen toch toe komt om het amendement te ontraden en u tegelijkertijd te verzoeken om er serieus over na te denken om dit in een motie te verpakken, want dan ligt het heel anders. Dan geven we die motie oordeel raad, met een positief randje.

De **voorzitter**: Hiermee komen we aan het einde van de eerste termijn. Heeft u een voorstel, mevrouw Zoun?

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Ja, ik zou graag heel eventjes willen schorsen.

De **voorzitter**: Dat is prima. Een schorsing van vijf minuten?

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Prima.

De **voorzitter**: De Voorschotense vijf minuten. De vergadering is geschorst tot 23.51 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Is er iets voortgekomen uit de schorsing wat gedeeld moet worden voordat de tweede termijn gaat beginnen? Nee, er zijn geen relevante aspecten voor de raad. Dan gaan we beginnen met de tweede termijn.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Allereerst dank voor de beantwoording van de vragen. Het is fijn dat u de suggestie van mevrouw Wijnen en misschien ook van andere raadsleden heeft overgenomen om bij de herijking van het IHP ook goed te kijken naar meer inhoudelijke noties, zoals voorschoolse educatie, spreiding en capaciteit van kinderopvang. Die onderwerpen zijn allemaal zeer relevant. Ik ben dus blij dat mevrouw Wijnen die vraag heeft gesteld en dat de wethouder die bevestigend heeft beantwoord. Dat is één.

Het amendement is gebaseerd op beleid dat de wethouder zelf in het IHP aan de raad heeft voorgesteld, namelijk: je kunt scenario's bedenken waarin je het voorfinanciert en terughaalt in de vorm van de huur. Dat heeft de wethouder zelf aan deze raad voorgelegd. Wij zijn gekomen met een amendement dat voorstelt om hetzelfde beleid hier te implementeren. Dat wordt vervolgens ontraden. Daar kan ik eigenlijk geen chocola van maken; laat ik het maar zo zeggen. Wat het CDA betreft zetten we het amendement dus niet om in een motie, want wij willen gewoon duidelijkheid en uitvoering van het amendement.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dank aan mevrouw Wijnen voor de vraag aan de wethouder en dank aan de wethouder voor de toezegging. Ik denk dat het heel goed is om met elkaar om de tafel te gaan zitten over de door iedereen gesteunde vragen die we nog hebben over dit onderwerp. Wij hebben de wethouder goed gehoord en we hebben ook de struggle van de wethouder gehoord. De heer Van Oostrum refereerde er al aan: dit is een optie die de raad mag kiezen. Het college mag een advies geven, maar de raad mag een ander besluit nemen dan het college. Wij blijven dus bij het amendement. Wat ons betreft geeft dat duidelijkheid en richting. Wij kiezen voor groenbehoud en duidelijkheid voor de Fortgens.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording en de reactie op het amendement. Wij sluiten ons aan bij de voorgaande sprekers. De noodzaak om voortgang te maken vinden wij heel erg hoog. In het IHP hebben we twee jaar geleden al gezegd dat we gewoon richting een IKC willen. Twee jaar daarvoor is hierover zelfs al motie 243, toen ingediend door de SP, aangenomen door de raad. Wij zien geen enkele reden om af te wijken van de lijn die we tot nu toe hebben ingezet. We ondersteunen daarom nog steeds het amendement, dat we mede hebben ingediend.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij hebben het amendement medeondertekend. Het is ook van belang dat dat amendement aangenomen wordt, want het lost het probleem dat het raadsvoorstel in zich heeft in ieder geval gedeeltelijk op en het zorgt ervoor dat voor de Fortgensschool meerdere scenario's mogelijk zijn, waaronder het eerdergenoemde scenario 2a.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Fijn om van de andere fracties te horen dat jullie de inhoudelijke sessie een goed idee vinden. Hartelijk dank aan de wethouder voor deze toezegging. Wij zullen het amendement, dat nog steeds op tafel ligt, steunen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat er in de tweede termijn geen vragen zijn gesteld of opmerkingen zijn gemaakt die een reactie van het college behoeven. Is dat juist, wethouder? Ja, dat is juist. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan stemmen.

In stemming komt amendement 384 van het CDA, de VVD, Voorschoten Lokaal, GroenLinks, de PvdA en D66.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is een onderwerp over het IHP, waarvan ik dacht dat het een algemeen onderwerp zou zijn, maar het woord "Fortgensschool" is zo vaak genoemd dat ik bij het amendement en ook bij het raadsvoorstel niet zal meestemmen.

De **voorzitter**: In het verslag zal worden opgenomen dat u zich bij het amendement en bij het voorstel van stemming onthoudt in verband met uw werkgever.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen, waarbij mevrouw Van der Krogt zich van stemming heeft onthouden.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. De GroenLinks-fractie minus mevrouw Van der Krogt, die niet gaat stemmen, zal het raadsvoorstel niet steunen, hoewel we het amendement gesteund hebben. We vinden het belangrijk dat de grond voor kinderopvang in publieke, gemeentelijke handen blijft. De keuze die nu gemaakt wordt, steunen wij niet.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer 't Lam.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 13 tegen 5 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd en de fracties van het CDA, D66, Voorschoten Lokaal en de VVD ervoor hebben gestemd en waarbij mevrouw Van der Krogt zich van stemming heeft onthouden.

De **voorzitter**: Een punt van orde: ik constateer dat het college geen spreektijd meer heeft, maar ik constateer ook dat dat wat onhandig is als wij niet een korte appreciatie kunnen geven van de drie moties die nog gaan komen. Mag ik u vragen of er vier minuten bij kunnen komen voor het college voor de appreciaties? Bent u daarmee akkoord? Of drie minuten, één minuut per motie. Ik zal het zo kort mogelijk houden, meneer Maassen, want ik voel met u mee, maar ik ben een beetje aan het worstelen. Maximaal één minuut per motie en de tijd is niet overdraagbaar.

13. Motie vreemd aan de orde van de dag: motie 369 (Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten)

De **voorzitter**: Dit was gepland voor de raadsvergadering van 13 november, maar is doorgeschoven naar vanavond. Ik verzoek het college om zich klaar te maken voor een korte, bondige beantwoording.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 een feit. Op 23 mei van hetzelfde jaar werd er besloten over een lijst inzake het bindend adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, afgekort BOPA, inclusief uitzonderingen. Daarbij werd door de raad ook verplichte participatie vastgesteld. Er is toen ook besloten om na een jaar te evalueren. Zo kort na de invoering blijkt die termijn te kort. Met informatiebrief 051 werden geen verdere afspraken gemaakt om de controlerende taak van de raad te borgen. Door de bijgaande motie behoudt de raad deze mogelijkheid. Wij stellen voor om de raad jaarlijks, bijvoorbeeld in de jaarrekening, te informeren over aangevraagde, verleende, niet verleende en ingetrokken BOPA's. Dan kan de raad zelf bepalen of een evaluatie alsnog nuttig en wenselijk is en of bijsturing van de lijst nodig is. Ik dien hierbij namens GroenLinks, de PvdA, D66, Voorschoten Lokaal en de SP motie 369 in. De motie luidt:

"Motie 369.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 29 januari 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. het aan de gemeenteraad zelf is om te bepalen of bijsturing van de lijst noodzakelijk c.q. gewenst is;*

overwegende dat:

- b. in de evaluatieperiode zoals weergegeven in informatiebrief 051 er nog geen aanvragen waren geweest waarbij een verplicht bindend advies van de gemeenteraad nodig was;*
- c. het hierdoor moeilijk bleek om hier een evaluatie over uit te voeren;*

van oordeel dat:

- d. een jaarlijks overzicht van aangevraagde en verleende/niet verleende/ingetrokken BOPA's beter inzicht geeft in toepassing en uitwerking van BOPA's in Voorschoten;*
- e. de raad aan de hand hiervan kan besluiten tot een evaluatie;*

verzoekt het college jaarlijks de raad te informeren over alle aangevraagde en verleende/niet verleende/ingetrokken BOPA's,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Reinke** (VVD): Ik heb een verhelderende vraag. U wilt geïnformeerd worden over alle afwijzingen, aanvragen et cetera. Waar wilt u precies over geïnformeerd worden? Over de aantallen of de inhoudelijke vragen die voorliggen?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): De aard van de aanvraag is belangrijk, want dan kan je bepalen of het iets is wat we nog steeds onder de BOPA-regeling vrij moeten geven of dat wij daar een andere regeling voor willen en dat we als raad meer inspraak willen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij hebben deze motie mede ingediend. Omdat de Omgevingswet nieuw is, willen we de vinger goed aan de pols houden: hoe bevalt het en wat zijn nou precies de gevolgen? De vraag die de heer Reinke zojuist aan mevrouw Kortekaas stelde, kan ik me dus heel goed voorstellen, maar de strekking van de motie is om inzicht te hebben: gaat het nu goed en krijgen onze inwoners goed geleverd wat we met elkaar hebben afgesproken?

De **voorzitter**: We gaan naar de reactie van de wethouder op de motie. U heeft maximaal een minuut, inclusief interrupties.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Kort samengevat: we omarmen de motie. Wat we precies moeten rapporteren ... Daar komen we wel uit, want we begrijpen de strekking.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan over tot de stemming.

In stemming komt motie 369 van het CDA, GroenLinks, de PvdA, D66, Voorschoten Lokaal en de SP.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

14. Overig

14.1 Motie 374 van GroenLinks en de PvdA (No plastic filters)

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Krogt van GroenLinks gaat deze motie indienen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. No plastic filters ... Ik hoorde de afgelopen dagen steeds "No filter"; dat vond ik wel grappig. No plastic filters is een actie met als doel om geen peuken van filtersigaretten in de natuur terecht te laten komen. Daarvoor wil ik heel graag aandacht vragen van het college en de raad. Er zijn veel zwerfafvalacties die door GroenLinks zijn ondersteund. Komend weekend is het een jaar geleden dat de Voorschotense Jutters zijn gestart, die wij ook ondersteunen. Hun grootste irritatie betreft al die sigarettenpeuken. Daar moeten we iets aan doen. Als klein dorpje kan Voorschoten daar iets mee gaan doen door zich aan te sluiten bij een grote organisatie. Er is grote steun nodig voor een campagne richting internationale beleidsmakers. In 2026 en 2027 evalueert de Europese Unie de Single-use Plastic Directive. Samen met de schrijver van brief 2952 hopen wij dat het college wil ingaan op dat verzoek en in navolging van veel andere gemeenten, waaronder bijvoorbeeld Oegstgeest en Zoeterwoude, wil meehelpen aan het bewerkstelligen van een verbod op sigarettenfilters. Ik verzoek het college en de raad dus om hieraan steun te betuigen door het logo van de gemeente Voorschoten toe te voegen aan de website van No plastic, zoals in de brief wordt aangegeven. Het kost niks. Het is dus een heel handige en snelle actie. De motie, die mede wordt ingediend door de PvdA, luidt:

"Motie 374.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 29 januari 2026, gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- *in Nederland jaarlijks naar schatting circa 1 miljard sigarettenpeuken in de openbare ruimte terechtkomen;*
- *sigarettenfilters grotendeels uit plastic bestaan en bijdragen aan langdurige milieuvervuiling en microplastics;*
- *het structureel opruimen van peuken zeer arbeidsintensief is en aanzienlijke kosten met zich meebrengt voor de gemeente Voorschoten;*
- *vrijwilligersinitiatieven zoals de Voorschotense Jutters wekelijks grote hoeveelheden peuken opruimen, zonder dat dit het probleem structureel oplost;*
- *een effectieve aanpak van deze vervuiling vraagt om bronmaatregelen, waaronder een (Europees) verbod op sigarettenfilters;*
- *de 'No (plastic) filter'-campagne zich inzet voor het realiseren van een wettelijk verbod op sigarettenfilters;*

constaterende dat:

- ook in Voorschoten sprake is van aanzienlijke vervuiling door sigarettenpeuken;
- de resultaten van wekelijkse zwerfafvalacties van de Voorschotense Jutters dit beeld bevestigen;
- actief beleid voor een schone leefomgeving bijdraagt aan gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid;

verzoekt het college:

- namens de gemeente Voorschoten de oproep voor een verbod op sigarettenfilters te ondertekenen;
- de gemeente Voorschoten aan te melden als supporter van de 'No (plastic) filter'-campagne via de aangegeven link (ingekomen brief nummer 2952), zodat het logo van de gemeente zichtbaar wordt op de campagnewebsite."

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij vinden dit een heel sympathieke actie. We vragen ons of dit kan gebeuren met nog meer plastic zoi, want we kopen nog zoveel plastic. Wij zullen dit steunen.

De **voorzitter**: Ik vraag wethouder Schokker om de motie te appreciëren namens het college. Ook u heeft een minuut, inclusief interrupties.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Mevrouw Van der Krogt wordt op haar wenken bediend, want we hebben dit al aan de orde gehad in het college. Er moet nu officieel een collegevoorstel voor worden gemaakt. We zijn het er dus helemaal mee eens. De motie is in zekere zin overbodig, omdat we dit al in gang hebben gezet. Dat is dus het feitelijke oordeel.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Krogt, heeft u nog een aanvulling?

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ging alles maar zo snel!

De **voorzitter**: Houd dat vast! Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan over tot de stemming.

In stemming komt motie 374 van GroenLinks en de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

14.2 Motie 375 van de PvdA, GroenLinks en de SP (Onafhankelijke second opinion project Adegeest)

De **voorzitter**: Meneer Posthuma, u heeft het woord om de motie in te dienen. Ik constateer dat de heer Posthuma vraagt of er een nieuwe versie kan worden toegestuurd. Die heeft hij twintig minuten geleden naar de griffie gestuurd. Ik vraag het even na. Als het goed is, ziet u de nieuwe motie nu in uw e-mail. Ik stel voor dat meneer Posthuma de motie alvast indient. Dan kunnen de leden de motie intussen lezen. De wijzigingen zijn duidelijk aangegeven. Daarna kan de wethouder, zoals hij dat zelf altijd zo mooi zegt, zijn appreciatie daarvan geven. Dan is er altijd nog ruimte voor een vraag. Meneer Posthuma, u heeft twee minuten en zeven seconden, inclusief interrupties.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik heb in het vragenrondje al aangegeven dat we ons best wel zorgen maken over wat er nu gebeurt in Adegeest. We hebben gezien dat de firma die het hele traject de afgelopen periode heeft begeleid, nu ook de firma is die dat moet gaan checken en die dit verder moet gaan oplossen. Ik wil niet gelijk zeggen dat dit een motie van wantrouwen is jegens dat bedrijf, maar ik vind het in de richting van onze bewoners wel belangrijk dat we een second opinion doen. Hetzelfde is aan de orde als je niet helemaal tevreden bent over hoe een bepaalde arts met je omgaat: dan vind je het ook fijn om een second opinion te krijgen en te kijken of het wel klopt en of de juiste stappen worden gezet. Dat is de aanleiding om dit op deze wijze te doen. Wij denken dat we daarmee op een zorgvuldige wijze een pas op de plaats maken. Wij vinden het wel belangrijk - dat was een goede toevoeging van de CDA-fractie - dat we de problemen die er nu zijn, zo snel mogelijk oplossen, zodat we niet met open water blijven zitten.

Die bewoners moeten nu immers zo snel mogelijk geholpen worden, want het is gewoon heel naar dat die bewoners dit nu moeten doormaken. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks en de SP, luidt:

"Motie 375.

De gemeenteraad van Voorschoten, in vergadering bijeen op 29 januari 2026,

constaterende dat:

- *binnen het project Adegeest werkzaamheden plaatsvinden waarbij grondwater wordt onttrokken in een gebied met onder meer veengrond;*
- *het college herhaaldelijk heeft aangegeven dat de vergunningen en risicoanalyses geen schade voorspelden;*
- *inmiddels verzakkingen en schade aan woningen zijn ontstaan en werkzaamheden zijn stilgelegd;*
- *het huidige bureau dat betrokken was bij de oorspronkelijke berekeningen nu ook verantwoordelijk is voor het beoordelen en oplossen van de ontstane problemen;*

overwegende dat:

- *de gevolgen voor bewoners groot zijn en hebben geleid tot onrust en onzekerheid;*
- *vertrouwen vraagt om onafhankelijke toetsing wanneer eerdere risico-inschattingen aantoonbaar niet kloppen;*
- *een second opinion kan bijdragen aan duidelijkheid over oorzaken, risico's en noodzakelijke vervolgstappen;*

verzoekt het college:

1. *onverwijld werk te blijven maken van de nodige herstelwerkzaamheden om de ontstane situatie te verbeteren;*
2. *parallel hieraan zo spoedig mogelijk een volledig onafhankelijke technische second opinion te laten uitvoeren naar de bemaling, de ontstane schade en de risico's op verdere verzakkingen;*
3. *de resultaten hiervan openbaar te maken, met de gemeenteraad te delen en actief en zo snel mogelijk te communiceren met de bewoners van Adegeest;*
4. *deze second opinion te betrekken bij de technische voorbereiding van het vervolg van het project,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Er is nog wel iets waar wij benieuwd naar zijn. Helemaal aan het begin stelde meneer Deuzeman een vraag over de verzekering. Het is mij nog niet helemaal duidelijk of we voor dit hele project een bemalingsclausule hebben afgesloten of niet. Dat is een soort clausule die je van tevoren moet afsluiten om op grond daarvan eventueel geld te kunnen dekken. Uit de beantwoording van de wethouder werd mij niet helemaal duidelijk hoe dit precies zit. Ik vraag de wethouder dus om daar een toelichting op te geven.

De heer **Haubrich** (VVD): Voorzitter. Wij steunen deze motie. We willen nog wel graag de bevestiging van de wethouder dat het uitvoeren van die second opinion niet tot al te veel vertraging gaat leiden in de doorlooptijd van het project, want dan zouden mensen door de uitwerking van die second opinion misschien juist langer in onzekerheid of in de rommel blijven zitten dan strikt noodzakelijk. Maar voor de rest lijkt het inroepen van een second opinion ons op dit moment zeer waardevol voor het herstel van het vertrouwen van de betrokken bewoners.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Ik heb hier in het begin van de avond gezegd: het zal je maar gebeuren dat je scheuren en verzakkende grond in je huis hebt. Dan zakt letterlijk de grond onder je voeten vandaan. Wat er gebeurt in Adegeest, is zeer, zeer ingrijpend voor bewoners. Het is niet iets waar we te licht over mogen oordelen. We moeten dit goed in de gaten houden. Tegelijkertijd is er het vraagstuk van de communicatie, hoe we hierover communiceren. Ik vind het belangrijk dat wij als raad en ook het college richting bewoners goed communiceren over wat daar

aan de hand is, dat de gemeente daar duidelijk over communiceert, maar dat ook wij als raadsleden daar richting bewoners duidelijk over communiceren. Het vertrouwen is wat dat betreft broos, want het zal je maar gebeuren dat in je huis dit soort zaken gebeuren. Ik doe daarom een oproep om hierover helder en ook in gezamenlijkheid te communiceren, want de problematiek is voor de buurt verschrikkelijk. Ik ben blij dat collega Posthuma daar al iets over zei. We moeten daarin gezamenlijk optrekken, zodat we dat herstel van vertrouwen bij de bewoners zo goed mogelijk als eensgezinde raad kunnen bereiken.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik heb weinig toe te voegen aan de zorgen die de vorige sprekers al hebben geuit over waar de inwoners van Adegeest mee leven. Gisteren was het alweer duidelijk dat een hele straat blank stond. We kregen al appjes in de zin van: ik ga een boot kopen, want ik heb een gracht voor de deur. Dat is allemaal natuurlijk niet leuk. Mensen proberen natuurlijk met een beetje humor hun ellende toch een beetje te verzachten. Wij vinden het dus inderdaad heel belangrijk dat er een second opinion komt: ligt het aan de aannemer of ligt het gewoon aan de grond? Het is gewoon heel belangrijk om op die manier het vertrouwen toch een beetje te herstellen: als dingen gebeuren, is dat misschien niet te voorkomen, maar ze moeten wel opgelost worden. Het ligt niet per definitie aan de aannemer die gekozen is. Wij zullen deze motie dus steunen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. We zijn hartstikke blij dat de PvdA en GroenLinks deze motie hebben ingediend. Dat is een goede stap vooruit om het vertrouwen terug te krijgen. We zien ook dat het college en de ambtenaren ongelofelijk hard werken. Dat moet ook gezegd worden: er wordt echt heel serieus naar gekeken en zij doen hun uiterste best om het goed te doen. Het is heel broos; dat zien we ook. We hopen echt - maar ja, daar koopt niemand iets voor - dat de incidenten achter ons liggen, dat we nu voorwaarts kunnen, dat er gewoon goede stappen worden gezet en dat we straks heel trots zijn op een heel mooie nieuwe wijk Adegeest.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij stonden al onder de oorspronkelijke motie en wij zullen ook de aangepaste versie natuurlijk steunen. Er is veel gezegd. Er is op dit moment een heel kwetsbare situatie in Adegeest. Wij denken dat het ontzettend belangrijk is dat er nu een second opinion komt en dat wij als gemeente laten zien dat wij lessen proberen te leren uit wat er gebeurd is en niet alleen proberen de zaak zo snel mogelijk af te ronden. Tegelijkertijd zijn we het er helemaal mee eens - het is goed dat onder anderen de collega van het CDA en ook de heer Haubrich daar de nadruk op legden - dat het niet de bedoeling is dat er vertraging optreedt. Het is van belang dat dit traject parallel loopt. Het gaat er vooral om dat wij duidelijkheid geven aan de inwoners, maar tegelijkertijd moet er natuurlijk gewoon hard doorgepakt worden. Dit is wel iets wat we ook in de toekomst mee moeten nemen naar projecten, bijvoorbeeld in de Vlietwijk en Noord-Hofland, waar straks ook dit soort projecten op de rol staan. We moeten laten zien dat wij lessen kunnen leren. Ik denk dat de communicatie daarover inderdaad cruciaal is.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook mijn naam en de fractie van de SP staan onder dit voorstel. Het is inderdaad heel erg belangrijk dat er duidelijkheid komt, maar vooral dat het vertrouwen terugkomt. We hebben er wel heel veel belang bij dat dat zo snel mogelijk gebeurt, want je gaat de situatie die er ligt, natuurlijk niet nog langer laten bestaan, maar het vertrouwen moet terugkomen. Er is een spreekwoord, dat ik naar aanleiding van "vlees noch vis" even moet aanpassen: je laat de tofu niet bepalen wat het kerstdiner is. In dit geval: je moet er gewoon voor zorgen dat het bedrijf dat al die onderzoeken al heeft gedaan, nu niet ook gaat testen of het wel goed is gebeurd. Daar moet je gewoon een second opinion voor hebben. Dat snapt iedereen, zonder dat je meteen een motie van wantrouwen richting dat bedrijf uitspreekt; zo is het niet bedoeld. Het is gewoon iemand anders even mee laten kijken op basis van het vierogenprincipe.

De **voorzitter**: Wethouder Schokker, ook u heeft conform de afspraak een minuut.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik zal het kort houden in reactie op de motie. Wij kunnen deze motie oordeel raad geven. Het is een validatie van het Sweco-advies, dus een echte second opinion. Ik heb hierover overlegd met de projectleider en de second opinion kan binnen ongeveer twee weken worden uitgevoerd. De door u genoemde vertraging blijft dus inderdaad binnen de perken, maar dit biedt wel extra zekerheid, waar u ook om vraagt. Daarnaast is het ontzettend belangrijk om de komende tijd met de aannemer en met alle experts zo goed mogelijk te kijken om te zorgen dat die verzakkingen zo beperkt mogelijk blijven; daar zijn we ook druk mee bezig. Daar zullen we dus alles aan doen.

De **voorzitter**: Er was ook nog een vraag van de heer Posthuma over de verzekering.

Wethouder **Schokker**: Daar kom ik schriftelijk op terug.

De **voorzitter**: Oké, die vraag wordt schriftelijk beantwoord. Meneer Posthuma heeft daar een opmerking over.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja. De vraag is eigenlijk heel simpel: is er een bemalingsclausule of niet? Dat moet geen hogere wiskunde zijn. Als ik op vakantie ga, weet ik van tevoren of ik een aanvullende reisverzekering boek of niet. Volgens mij moet de vraag dus relatief simpel te beantwoorden zijn.

Wethouder **Schokker**: Ja, maar ik wil de vraag gewoon volledig en goed beantwoorden. Daarom kom ik schriftelijk bij u terug. U kunt dat op korte termijn krijgen, maar ik wil daar geen fout in maken, want dat leidt misschien tot verkeerde communicatie. Dat lijkt me gewoon niet verstandig. U ontvangt het dus gewoon snel.

De **voorzitter**: Het antwoord komt op korte termijn naar de raad.

De heer **Van Horck** (CDA): Ik had het al over de communicatie, maar ook over de betrokkenheid van de wethouder bij dit dossier. Klopt het dat dinsdagochtend om 07.00 uur 's morgens in de hele wijk brieven zijn verspreid en dat u daarbij zelf betrokken bent geweest? Dat is mij namelijk ook ter ore gekomen.

De **voorzitter**: Zelfs ik kan dat bevestigen, maar het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Schokker**: Dat is alweer over ongeveer zesenhalf uur. Binnenkort moeten de volgende bewonersbrieven eruit. De bewonersbrieven moesten op een vrij korte termijn worden bezorgd. Daar heb ik inderdaad ook zelf bij geholpen, maar het belangrijkste is dat de brieven zijn bezorgd. Het is gewoon belangrijk dat de mensen goed worden meegenomen. Daar doen we gezamenlijk dus alles aan.

De **voorzitter**: Een team uit de organisatie stond hier om 06.45 uur in het gemeentehuis met de wethouder om de brieven tussen 07.00 uur en 10.00 uur 's ochtends te gaan bezorgen. Meneer Van Horck, heeft u een aanvullende vraag?

De heer **Van Horck** (CDA): Niet zozeer een vraag, maar een blijk van waardering voor die duidelijke en snelle communicatie, want ik denk dat die van groot belang is om herstel van het vertrouwen maar ook herstel van de rust in de buurt te garanderen. Dus dank voor dat antwoord.

De **voorzitter**: Er zijn verder geen vragen. De vraag van de heer Posthuma staat nog open, maar die wordt dus schriftelijk beantwoord. Meneer Posthuma, heeft u nog een andere vraag of heeft u een vervolgvraag? U heeft nog acht seconden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik heb geaccepteerd dat het antwoord schriftelijk komt. Dat vind ik best wel gek, want in de informatiebrief van een maand geleden stond al iets over die bemalingsclausule, maar we weten niet precies of dat is gebeurd. Ik ga er dus van uit dat de wethouder dit eigenlijk wel weet. Maar goed, op welke termijn kunnen we daar iets over weten? Dat vind ik belangrijk, ook voor de voortgang van dit project: zijn we verzekerd of niet? Als we niet verzekerd zijn, gaat het immers in de papieren lopen en gaan die rekeningen niet naar de verzekeraar maar naar ons toe.

De **voorzitter**: Ook gelet op uw verstreken spreektijd: uw vraag is dus op welke termijn u het antwoord kunt verwachten. Wethouder Schokker, op welke termijn wordt het antwoord naar de raad gestuurd?

Wethouder **Schokker**: Het gaat over de nadere informatie over de bemalingsclausule; daar is de vraag over gesteld. Dat antwoord kan heel spoedig worden toegezonden, dus in de loop van volgende week.

De **voorzitter**: In de loop van volgende week. Is dat akkoord, meneer Posthuma? Dat is het geval. Zijn alle vragen, opmerkingen en suggesties beantwoord, meegenomen et cetera? Dat is het geval. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan over tot de stemming.

In stemming komt motie 375 van de PvdA, GroenLinks en de SP.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

15. Afscheid wethouder

De **voorzitter**: U dacht misschien: we kunnen naar huis en gaan slapen. Dat is absoluut niet waar, want het hoogtepunt van deze avond moet nog komen. Ik ga naar het spreekgestoelte en ik vraag wethouder De Bruijn om op mijn stoel te komen zitten, want anders zie ik je niet.

Er is inmiddels een nieuwe dag aangebroken. Arme Maartje, je zit er nog. Achter elke man staat altijd een sterke vrouw. Jij bent die sterke vrouw bij Paul. Respect dat je hier de hele avond bent, maar er is dan ook een heel goede reden. Wat mooi!

Paul, je gaat ons verlaten. Dat vind ik oprecht ongeloofelijk stom. Eigenlijk had ik hiermee mijn speech willen eindigen, maar dat is ook zowat. Ik ben dus maar gewoon door gaan schrijven. Lieve Paul, voor jou is het moment aangebroken waarvan iedereen in het openbaar bestuur weet dat dat moment een keer gaat komen, namelijk het afscheid. We zijn uiteindelijk allemaal passanten. In jouw geval is dat je afscheid als wethouder van Voorschoten. Je hebt je besluit zorgvuldig afgewogen. We hebben daar veel met elkaar over gesproken; mooie gesprekken waren dat. Het was voor jou niet makkelijk om dit besluit te nemen. Ik kan alleen maar diep respect hebben voor de integere afweging die je hebt gemaakt. Het moment waarop je volgende stap definitief was, staat mij nog bij. Ik ga daar iets over zeggen; ik hoop dat je dat goedvindt. Ik moest nog één belletje plegen en dat had ik gedaan. Op mijn kamer zaten we samen, een kwartier voor de aanvang van de raadsvergadering hier, met z'n tweeën een absoluut volledig mislukt gevecht te voeren tegen onze tranen. Ik denk dat dat moment aangeeft wat onze samenwerking en ook onze band inhoudt, want we hebben ons letterlijk bij elkaar moeten rapen voordat we hier naar boven gingen om de raadsvergadering in te gaan.

Nu is het moment of eigenlijk de week van je afscheid daar. Ik ga je in totaal drie keer toespreken. Vandaag is de eerste keer, morgen het afscheid van de externen en zaterdagavond hebben we het afscheidsetentje van het college, dat om moverende redenen niet in Voorschoten zal plaatsvinden. Het niveau van de speeches zal dalen. Vandaag hoef je je dus nog geen zorgen te maken.

Wat velen niet weten, Paul, is dat wij al langer collega's zijn. Toen jij Nanning Mol opvolgde als wethouder, was ik in een buurgemeente wethouder. Wij deelden toen de mooie portefeuille Werk en Inkomen en een nog mooiere bestuurlijke samenwerking tussen beide gemeenten. In die portefeuille is het nooit saai. De contacten waren altijd zeer regelmatig en heel prettig. Jij voelt je ook enorm thuis bij de portefeuille Werk en Inkomen, nu nog steeds, want zoals je zelf vaak zegt: de mooiste dingen die je hebt meegemaakt, zijn toch wanneer je mensen individueel kunt helpen. Dat zijn jouw eigen woorden, die elke keer weer terugkomen. Op maandag 22 maart 2021 ging rond 17.00 uur mijn telefoon. U zult zich afvragen wat er op die datum gebeurde; een enkeling van u zal de datum herkennen. Het was 17.00 uur en Paul wilde mij spreken over het feit dat er nog steeds geen baliefunctie in Voorschoten was voor de inwoners die hulp nodig hadden, want het feit dat zijn inwoners van Voorschoten naar de balie in Leidschendam-Voorburg moesten, was gewoon niet de dienstverlening die jij, Paul, voor ogen had. Wat Paul alleen niet wist, was dat ik had gesolliciteerd naar dit baantje. Een paar uur later was de voordrachtsvergadering van de raad. Later bleek dat ik het werd. Het was voor mij een licht ongemakkelijk telefoongesprek, waarin ik enorm kortaf en afhoudend was. Jij begreep dat niet; je bleef maar doorvragen. Ik dacht: ik moet nu gaan afkappen. Dat was wel een heel mooi moment. Later die avond hebben we elkaar nog even opgebeld en uiteraard begreep je het.

Toen ik hier kwam, droeg jij als eerste locoburgemeester al een hele rugzak aan ervaring met jou mee, want in 2019-2020 heb je een aantal maanden naast je eigen portefeuille als wethouder ook de volledige burgemeestersportefeuille moeten vervullen vanwege de ziekte van mijn voorganger destijds. Ik heb daar van alle kanten complimenten over gehoord. Je had destijds te maken met de impact op de samenleving van branden en er waren wat pandjes die gesloten moesten worden

waarin activiteiten plaatsvonden waar we niet per se heel erg blij van worden. Dat heb je met verve gedaan. Je hebt heel hard gewerkt. Je werd in die fase een beetje voor de leeuwen gegoid, maar je hebt het allemaal gefikst. Deze bestuurlijke ervaring van jou kwam heel goed van pas bij het grote treinongeval in 2023. Je belde mij toen midden in de nacht op met de vraag of je kon helpen. Dat ben jij ten voeten uit. Ik heb die hulp toen met beide handen aangegrepen. Je bent er de hele nacht bij gebleven; dat klinkt een beetje wonderlijk, maar Paul kwam dus naar het gemeentehuis en is de rest van de nacht erbij gebleven. Je hebt meegedacht. Het mooie is dat we naderhand met z'n tweeën heel veel hebben gereflecteerd, waarvan we alle twee ook heel veel hebben geleerd. Misschien nog belangrijker was dat jij in de daaropvolgende weken alle reguliere "going concern"-burgemeesterstaken op jou hebt genomen, even naast je wethouderstaken, zodat ik mij volledig kon bezighouden met de afwikkeling van het treinongeval. Een betere eerste loco kan een burgemeester zich eenvoudig niet wensen. Dat geldt voor zóveel meer momenten, die ik hier allemaal niet kan noemen, maar je was ook altijd bereid om extra piket te draaien en mij de opdracht te geven om even wat afstand te nemen tot het werk. Dat is ook wat jou kenmerkt als mens: oog voor de persoon achter de functie die wordt vervuld.

Paul, je bent ook iemand die altijd over grenzen heen kijkt, soms letterlijk en soms figuurlijk. Ik bedoel hier natuurlijk jouw inzet voor de regio, jouw grote inzet, gericht op de Leidse regio met jouw functie in het dagelijks bestuur. We zaten daar natuurlijk op afstand van de dagelijkse praktijk hier in de gemeente, maar dit is ongelofelijk belangrijk voor een goede positionering van Voorschoten in de regio. We kunnen het allemaal namelijk niet alleen.

Als wethouder hier in de raad en in de samenleving hebben we jou leren kennen als een betrokken en bevlogen bestuurder, die altijd kijkt naar nieuwe kansen en mogelijkheden voor de inwoners, de ondernemers, de organisaties en de verenigingen. Je bent in staat om ingewikkelde en politiek complexe dossiers tot een goed einde te brengen, zonder politiek straatvechten, maar juist in alle rust en in verbinding met de gehele raad en de samenleving. Dat is wat jou als bestuurder kenmerkt. Ik bewonder je daar oprecht om; dat heb ik ook vaak tegen jou gezegd. Want je hebt ook heel wat voor je kiezen gehad, of het nou ging om de herontwikkeling van het Treubplein - een willekeurig onderwerp - of het Cultureel Centrum in de Kruispuntkerk, ontwikkelingen in Noord-Hofland of het nieuwe gemeentehuis. Dat zijn zomaar een aantal grote dossiers. De rust die je altijd bewaarde, zorgde ervoor dat zaken weer op hun pootjes terechtkwamen, hoe onoverzichtelijk en uitzichtloos de situatie soms ook leek. Je blijft ook altijd in gesprek met mensen, ook met diegenen waarvan ik weleens tegen je zei ... Ik kan hier niet letterlijk herhalen wat ik zei. Laat ik het netjes zeggen: "Paul, dit is niet oké." Dat zei ik anders, maar dat is absoluut een niet te onderschatten kracht van jou.

Even terugkijkend: dankzij jou hebben straks al onze medewerkers - ik zeg: ál onze medewerkers - eindelijk een ordentelijke en fatsoenlijke werkplek, wordt de volgende stap gezet om onze winkelcentra ook in de toekomst bruisend en levend te houden, is de samenwerking in de Leidse regio sterk verbeterd en krijgt Voorschoten eindelijk het Cultureel Centrum. En dan heb ik het nog niet over al die inwoners die jij individueel hebt geholpen omdat ze in de knel zaten. Hoe mooi is deze nalatenschap als wethouder in het dorp waar je zo van houdt?

Last but not least: je staat als bestuurder boven de partijen. Je weegt je besluiten af op basis van wat goed is voor het algemeen belang en voor de inwoners, waar daar doe jij het uiteindelijk allemaal voor. Dit heeft je heel wat tegenkracht opgeleverd. Dat was niet fijn; ook daar hebben we vaak met elkaar over gesproken, maar je bleef staan voor datgene waarvan jij vond en vindt dat het gedaan moet worden. En ja, je stond ook altijd voor de ambtelijke organisatie. Dat hoort ook zo. Nu ga je ervaren hoe het is om aan de andere kant van die tafel te zitten. Over een paar dagen ben je namelijk ambtenaar in dienst van de gemeente Leiden, adviseur Europese samenwerking. Die functie is jou op het lijf geschreven. Vanuit de VNG ben je al volop betrokken bij het Comité van de Regio's, waar gemeenten en provincies meepraten over de Europese besluitvorming.

De tijd zal leren of deze stap ook het einde is van je loopbaan in het openbaar bestuur. Je hebt zelf in een van je vele interviews aangegeven dat je een politiek-bestuurlijke vervolgstap niet uitsluit. We gaan het zien, Paul, maar wat we allemaal en passant vergeten, waar we weleens om lachen en wat we allemaal maar normaal vinden, is dat bestuurders hier en in de samenleving zoveel uren doorbrengen. Ze zijn overal en verschijnen overal, maar dat kunnen jij en wij niet doen zonder de onvoorwaardelijke steun van ons thuisfront. Maartje, jij zit hier. Je maakt nu één avond mee. Zo

zijn er een aantal meer geweest, maar dankzij jou en jullie kinderen hebben wij Paul zoveel uren mogen lenen van jullie. Daar wil ik ook ongelofelijk voor bedanken.

Voor nu wil ik je bedanken voor alles wat je voor Voorschoten hebt gedaan. Je hebt je met ziel en zaligheid ingezet voor het dorp en we gaan je ongelofelijk missen als wethouder en ik ga je nog meer missen als mens. Paul, dank je wel voor alles, veel succes met je nieuwe baan en we houden zeker contact. Dank je wel!

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik heb een cadeautje voor je. Dat hoort er natuurlijk bij, want je bent zeven jaar wethouder geweest. Een cadeau zoals dit mag dan niet ontbreken. Ik hoop dat het een mooi plekje krijgt bij jullie thuis of op de wc natuurlijk, want daar komt iedereen; dan ziet iedereen het heel vaak. Hier is het kleinigheidje, maar het is wel een beetje zwaar.

(De burgemeester overhandigt het cadeau.)

(Applaus)

De **voorzitter**: Paul, zal ik de bloemen aan jouw Maartje geven?

Wethouder **De Bruijn**: Ja, dat is een goed idee.

De **voorzitter**: Het woord is aan u, wethouder De Bruijn.

Wethouder **De Bruijn**: Dank u wel, voorzitter. Dank je wel, Nadien, voor die hartstikke mooie woorden. Er is veel langsgekomen wat ik zelf ook had opgeschreven in mijn 44 pagina's lange afscheidsspeech; ik dacht: ik heb nu de kans om zonder spreektijd te praten. Nee hoor, wees niet bang. Ontzettend bedankt voor die mooie woorden. Ik denk dat ik maar gewoon ook mijn verhaal doe; dan komt er van alles voorbij.

Beste Nadien en allen, het voelt toch heel onwerkelijk dat nu inderdaad echt het moment gekomen is om afscheid te nemen van jullie in de raad, van de collega's in het college en natuurlijk ook van de collega's, de medewerkers binnen dit huis. Hoewel het al weken bekend is, is de trein eigenlijk constant blijven rijden. Kijk bijvoorbeeld maar naar vanavond, met de behandeling van het Treubplein; die ging gewoon door. Maar nu stopt die trein, stap ik uit en loop ik richting een ander station, station Leiden dan, denk ik.

Toen ik tijdens het zomerreces het besluit nam om niet nog een keer op te gaan voor het wethouderschap, had ik enerzijds niet verwacht dat er zo snel iets anders voorbij zou komen, maar anderzijds ook niet dat ik het afscheid nemen zo lastig zou vinden. We hebben het net al gehoord; Nadien weet het en de collega's in het college weten het ook: toen ik het meldde, zaten we inderdaad met tranen in de ogen. Dat had ik misschien niet verwacht, maar het was wel zo. Als je dan gaat nadenken, is dat natuurlijk ook helemaal niet zo gek. Het wethouderschap is natuurlijk niet zomaar een 9-tot-5-baantje. We zitten er allemaal met onze ziel en zaligheid in en je voelt je verbonden met je gemeente, met het dorp en alle besluiten en acties die we nemen. Het heeft direct invloed op onze inwoners. 24/7 ben je eigenlijk wethouder of bestuurder, zit het in je hoofd, word je aangesproken op straat of word je gebeld als loco als je piket hebt en er weer eens iets speelt. Het loopt inderdaad ook dwars door je privéleven heen. Het heeft impact op je gezin als je weer eens weg bent of als je wel aan de eettafel zit maar met je hoofd ergens anders zit.

De **voorzitter**: Dat komt nooit voor.

Wethouder **De Bruijn**: Dat komt nooit voor. Toch blijft het gewoon echt een geweldige baan, ook met alle afwisseling, spanning, debat, leuke momenten bij mensen thuis of in het dorp of bij lange raadsvergaderingen, zoals vanavond, en natuurlijk ook alle momenten met de collega's.

In december 2019 ben ik in deze zaal benoemd tot wethouder. Veel dank aan mijn toenmalige fractie, die het vertrouwen in mij had om Nanning Mol op te mogen volgen. Ik kwam uit het bedrijfsleven, eigenlijk puur gericht op targets en omzet. Ineens zit je dan op een totaal andere plek, een plek waar anders wordt gedacht over wat opbrengst of winst is. Mijn portefeuille bevatte

Economie - die lag me natuurlijk wel - maar ook ineens het hele sociale domein. Wat wist ik daar nou eigenlijk van? Maar het heeft me ontzettend gegrepen en ik was snel op vlieghoogte, absoluut ook dankzij de bevlogen mensen binnen onze organisatie. Toch was het een redelijk steile leercurve - je zei het al - want ik was koud binnen, volgens mij twee weken, toen ik door onze toenmalige gemeentesecretaris Andreas werd gebeld. Hij zei: "Je mag aan de bak." Dat zei hij letterlijk, op die manier, want burgemeester Bouvy had in eerste instantie haar enkel gebroken en kon niet werken. Dat was slechts het begin van de narigheid die er voor haar kwam. Dat betekende dat ik vier maanden ook nog de taak van de burgemeester op mijn bordje had, tijdens corona. Als je snel ingewerkt wil raken, is dat wel de manier om dat te doen.

Er is ontzettend veel gebeurd, ook in de vorige periode. Toen de waarnemer kwam, Charlie Aptroot, hebben we de knoop doorgehakt om de WODV op te splitsen. Ik denk dat dat een ontzettend goede keuze was, wel met veel impact op de organisatie. De vorige periode ben ik ook nog geëindigd als wethouder van alles. Ik kan iedereen zeggen dat dat niet aan te raden is, maar natuurlijk was er daarvoor ook de komst van Nadien als onze burgemeester. Nadien zei het zelf al: in maart 2021 hadden wij gewoon nog overleg over Werk en Inkomen. We konden het toen eigenlijk al heel goed met elkaar vinden, maar het is heel goed en knap hoe jij je kaken op elkaar hebt weten te houden. Toen ineens op 22 maart bekend werd gemaakt dat jij burgemeester zou worden, was ik echt superverrast. Ik dacht: hoe kan dat nou? Ik had je net daarvoor nog gesproken. Waar op sommige plekken in het dorp nog even werd gefronst over het feit dat je niet weer een VVD-burgemeester was, had ik er eigenlijk meteen vertrouwen in. Daar heb ik overigens ook geen moment spijt van gehad. We zijn echt een team. Soms waren we ook good cop / bad cop bij verschillende organisaties of bij mensen in het dorp.

De **voorzitter**: Ik was altijd de goede, hè?

Wethouder **De Bruijn**: Uiteraard, heel duidelijk. We konden elkaar een spiegel voorhouden. Jij bent degene die politiek gevaar van verre aan ziet komen wanneer ik denk: mwah, dat komt wel goed.

Maar dan inhoudelijk, want er zijn echt veel dossiers waar ik trots op ben, waar ik nog regelmatig aan terugdenk of die echt bepalend zijn geweest voor de gemeente of in ieder geval voor mijzelf. Natuurlijk zijn dat onderwerpen zoals vanavond of, in de eerste periode, het er eindelijk doorheen trekken van de kaders van Arsenaal/Segaar, de basis voor waar we nu staan. Volgens mij was dat eigenlijk ook al een huzarenstukje van politieke afstemming en geven en nemen, eigenlijk vanuit alle fracties, want we zijn daarbij tot elkaar gekomen. Natuurlijk de Wijngaardenlaan, na veel moeite en inzet van ambtenaren en destijds ook van collega Cramwinckel; dat was echt lastig. Maar we hebben nu tenminste een duidelijke koers voor het gebruik en de koop van de Kruispuntkerk. Daar ben ik blij mee en daar ben ik trots op. Ik ga ervan uit dat dat nu gerealiseerd gaat worden, natuurlijk onder de hoede van collega Schokker. Ik noem natuurlijk ook de ontwikkelvisie, met eindelijk een duidelijke visie en afspraken over waar we wat gaan doen. Er is onder andere helderheid voor de bibliotheek over een plekje in het gemeentehuis en dan ook op deze plek. En natuurlijk ook de zojuist genoemde perikelen rondom de Kruispuntkerk. Jij had het ook over het gemeentehuis. Dat was geen gemakkelijke avond voor mij; dat zeg ik ook eerlijk. Voor mij voelde het in ieder geval niet als een gemakkelijke avond, maar toch ben ik er trots op dat we dat besluit hebben genomen en dat we nu die koers opgaan, want ook voor onze medewerkers, voor onze mensen, moeten we gewoon een goede plek kunnen realiseren.

Zo kan ik nog heel lang doorgaan, maar ik heb die 44 pagina's natuurlijk moeten inkorten. Maar denk maar eens aan het Ambachts- en Baljuwhuis, maar ook aan het succesvol omklappen van Wmo en jeugd naar de Leidse regio /Holland Rijnland. Dat zijn heel belangrijke stappen voor de gemeente. Ik had ook nog graag Werk en Inkomen willen omklappen, maar dat zal mijn opvolger moeten doen. De ontwikkeling van de organisatie; wat een klus! Maar Erik en het team, wat een geweldige energie hebben jullie en wat een stappen maken we daar ook! Echt top!

Nadien refereerde er al aan: waar ik echt van genoten heb, los van die grote dossiers, is iedereen die bijvoorbeeld uit de bijstand geholpen werd, iedere statushouder die we aan het ondernemen of aan het werk hebben geholpen, bijvoorbeeld via Stichting Meraki, mensen die al jaren gedesillustioneerd op de bank zaten en die we toch weer mee hebben laten doen of een bepaalde ondernemer die we net wel een steun in de rug konden geven, waardoor die weer door kon. Maar ik noem ook de steeds beter wordende regionale samenwerking. Ik ben er echt trots op dat wij als

Voorschoten ons daar zo voor inzetten. Daar hebben we echt een groot aandeel in. Natuurlijk ben ik ook blij met de kans die ik heb gekregen via de VNG om mee te draaien in het Brusselse.

Wees gerust: het einde komt eraan. Maar ik wil jullie toch graag een paar zaken meegeven die ik echt geleerd heb of dingen waar ik me misschien zorgen over maak. Er wordt in de maatschappij natuurlijk een hoop gesproken over statushouders, maar weet dat verreweg de meeste statushouders die wij binnenkrijgen, graag mee willen doen. Ze willen zich ontwikkelen en ze willen zich inzetten. Wij moeten dus blijven werken om hen daar zo goed mogelijk bij te helpen. Blijf als raad ook alsjeblieft doorgaan met die regionale samenwerking. Samen zijn we echt sterker, in elk opzicht, ook al zorgt dat soms voor wat minder grip vanuit ons. Durf ook ondernemend te denken en heb vertrouwen in ons ambtenarenapparaat. Heb vertrouwen in de experts en ook in onze gemeentesecretaris en het college, nu maar ook straks in de toekomst als er andere mensen zitten. Want het zijn gewoon echt toppers en soms heb je niet ieder detail nodig om een goed besluit te kunnen nemen. Wees wel waakzaam voor de ontzettend gure wind van egoïsme en cliëntelisme die wij ook in ons dorp hebben en kom bij intimidatie van ons, jullie of de ambtenaren voor elkaar op en stel ook duidelijke grenzen. Ik denk dat dat heel belangrijk is.

Nu kom ik echt bij het einde van mijn speech zonder spreektijd. Ik wil ook heel veel dank en respect uitspreken richting u als raad, waaronder natuurlijk ook mijn eigen fractie. Laten wij alsjeblieft het voorbeeld voor Den Haag blijven in de manier waarop we met elkaar omgaan, in het respect waarmee we met elkaar omgaan en in de manier waarop we debatteren. Ik heb met ieder van jullie, coalitie of oppositie, in verschillende periodes altijd goed kunnen samenwerken. Ik heb vanuit deze zaal vaak steun gevoeld van alle kanten. Dank jullie wel daarvoor. Ik noem ook nogmaals de directe collega's van het college en Nadien. Ik ga jullie ontzettend missen. We waren echt een team dat keihard wil werken. Ook van daaruit heb ik heel veel steun gevoeld, ook op lastige momenten. We houden zeker ook contact. Ik noem ook alle mensen die werkzaam zijn in de organisatie. Het voelt echt als een soort familie. Als u weet hoeveel warme woorden ik de afgelopen weken en dagen heb ontvangen ... Dat is echt geweldig. Ik noem natuurlijk ook Maartje. Ik zie dat je ogen nog open zijn. Ik weet dat dat met moeite is. Ik noem ook mijn gezin, met Olivier en Josephien, die af en toe hun vader hebben moeten missen in de avond of als er weer de ene of andere weekendactiviteit was. Zij hebben gewoon echt veel moeten opvangen, met name in die eerste jaren, toen er heel veel speelde. Dus ook dank jullie wel voor het geduld en ook voor het accepteren van mijn gemopper als er weer eens iets speelde. Als laatste noem ik Pieter. Je hoeft je geen zorgen te maken. Ik zei het al: je komt in een goed team, in een fijne raad, in een mooie fractie en een mooie organisatie. Heel veel succes! Nogmaals dank aan iedereen, ook nogmaals aan Nadien. Ik hoop jullie tegen te komen in ons mooie dorp. Dank jullie wel!

(Applaus)

16. Sluiting

De **voorzitter**: Met deze woorden - dank je wel, Paul - sluit ik de vergadering. Beneden staat een borrel klaar. Ik wens u een goede nacht toe. Dank jullie wel voor alles.

De voorzitter sluit om 0.55 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 12 februari 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Drs. E. Krijgsman

Drs. N. Stemerding